

STENOGRAFSKE BELEŠKE

SENATA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 4

BEOGRAD, 1935 GODINE

KNJIGA I

VI REDOVNI SASTANAK

SENATA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 27 JULA 1935 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVALI:

Potpredsednici

DR. MIROSLAV PLOJ I DR. UROŠ KRULJ

Sekretar

Dr. ĐURA KOTUR

Prisutni su g.g. Ministri: Predsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova dr. Milan Stojadinović; Ministar bez portfelja dr. Šefkija Behmen; Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja Nikola Preka; Ministar trgovine i industrije dr. Milan Vrbanić; Ministar fizičkog vaspitanja naroda Mirko Komnenović; Ministar šuma i rudnika Ignjat Stefanović; Ministar prosvete Dobrivoje Stošović; Ministar finansija Dušan Letica; Ministar građevina Miloš St. Bobić; Zastupnik Ministra vojske i mornarice, divizijski general Milorad V. Petrović.

POČETAK U 9.20 ČASOVA

SADRŽAJ:

1 — Čitanje i usvojenje zapisnika V redovnog sastanka;

2 — Izveštaj o konstituisanju Administrativnog odbora;

3 — Dnevni red: 1) Nastavak pretresa izveštaja Finansijskog odbora o predlogu Zakona o budžetskim dvanaestinama za mesece: avgust, septembar, oktobar, novembar i decembar 1935 godine i januar, februar i mart 1936 godine i naknadnim i vanrednim kreditima uz budžetske dvanaestine za mesece: april, maj, juni i juli 1935 godine i uz budžet državnih rashoda i prihoda 1934/35 god.; 2) Pretres izveštaja Imunitetskog odbora od 25 jula 1935 g. o traženju g. Ministra pravde za izdavanje senatora sudu; i 3) Pretres izveštaja Imunitetskog odbora od 26 jula 1935 g. o traženju g. Ministra pravde za izdavanje senatora sudu

Govornici: dr. Budislav Grgur Andelinović, Vatroslav Canjuga, Predsednik Ministarskog saveta dr. Milan M. Stojadinović, dr. Josip Nemeč, Tomo Jalžabetić, Don Fran Ivanišević, dr. Josip Šilović, dr. Sava Ulmanski, dr. Ivo Majstrović, izvestilac dr. Drago Marušić.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Otvaram VI redovni sastanak Senata Kraljevine Jugoslavije. Molim g. sekretara da pročita zapisnik prošle sednice.

Sekretar dr. Đura Kotur čita zapisnik V redovnog sastanka.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Ima li primedaba na zapisnik? (Nema). Pošto primedaba nema, objavljujem da je zapisnik primljen i overovljen. Molim g. sekretara da pročita izveštaj o konstituisanju Odbora.

Sekretar dr. Đura Kotur (čita): Administrativni odbor izveštava Senat da je izabrao na upražnjeno mesto predsednika Odbora g. Krstu Radovanovića, za članove Personalne sekcije g.g. Ivana Pucelja i Dušana Stevčića, senatore, a za zamenike članova Personalne sekcije izabrani su senatori g.g. Andra Kujundžić i Ivo Vranić.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Ovaj izveštaj Administrativnog odbora prima se na znanje. Prelazimo na dnevni red. Prva je tačka dnevnoga reda nastavak pretresa izveštaja Finansijskog odbora o predlogu Zakona o budžetskim dvanaestinama i naknadnim i vanrednim kreditima uz budžetske dvanaestine i uz budžet državnih rashoda i prihoda. Reč ima senator g. dr. Andelinović.

Dr. Budislav Grgur Andelinović: Gospodo senatori, dozvolite mi da pri prvom mome nastupnom govoru pozdravim u prvom redu ovaj visoki Dom kome imam čast da od pre kratkog vremena pripadam. (Pokličići: Živeo!).

Senat je jedna institucija, jedna od dobrih insti-

tucija, koju je narodu darovao Ustav od 1931 g. Dužnost je Senata da u neku ruku održava kontinuitet i neki stalni stabilitet u državnoj politici. Njegov je zadatak, ne samo kod nas nego i u svima zemljama u kojima ta institucija postoji, da u neku ruku bude brana protiv nesolidnih promena, kojima je vrlo često podvrgnuta Narodna skupština. Ja sam, gospodo, sa nekolicinom mojih drugova pri raspravi o Vidovdanskome Ustavu zastupao stanovište da se u naš politički život uvede i organizuje ova institucija. Nažalost, onda nam to nije uspelo.

Ali, ako Senat želi da opravda svoj položaj, svoj *raison d'être*, onda on mora da visoko drži položaj svojih predstavnika i da čuva njihovuslobodu govora. Ja se moram da potužim pred ovom visokom kućom da sam pri mome prvome nastupu imao jednu situaciju veoma neugodnu za narodnog predstavnika. Moja prva interpelacija, koja je govorila o jednom mome intervju datom svima beogradskim i zagrebačkim novinama a koji se odnosio na hrvatsko pitanje i Ustav, bila je od visoke Vlade zaplenjena. Gospodo ja se nadam... (Ivo Majstrovic: Pazi da Ti današnji govor ne bude zaplenjen kao i moj, a to sve u ime slobodne štampe!)... nadam se da će današnja Kraljevska Vlada biti liberalnija odnosno ovoga moga današnjeg govora.

Ja ću se, gospodo senatori, vašom dozvolom, osvrnuti na današnju našu političku situaciju. Osvrću se na ova dva zadnja perioda našeg političkog života. Ja naime mislim, da se cijeli naš politički život od 1 decembra 1918 do danas može podijeliti na 4 perioda: prvi od Ujedinjenja 1-og decembra 1918 do 21 juna 1921, t.j. do Vidovdanskog ustava, drugi od Vidovdanskog ustava do 6 januara 1929, treći od 6 januara 1929 do 9 oktobra 1934 t.j. do pogibije Kralja Aleksandra, a četvrti od 9 oktobra 1934 do danas.

Gospodo senatori, u ovim momentima, kad se je i oficijozno sa strane Kraljevske vlade zaniijekala i srušila politika 6 januara, dužnost mi je izjaviti, da sam svojedobno sa najvećim oduševljenjem pozdravio akt 6 januara, da taj akt smatram i danas spasosnim i potrebitim u onim momentima za državu i državnu cjelinu i da ostajem nepokolebivo vjeran temeljnim načelima toga državničkog akta pokojnog Kralja.

Gospodo senatori, ova država osnovana je na jugoslovenskoj ideologiji. Drugim riječima ona je osnovana po jednodušno izraženoj želji čitavog naroda da hoće da živi slobodan i ujedinjen kao jedan narod i jedna država. Zaključci srpske Skupštine u Nišu, Krfska deklaracija, zaključci Narodnog vijeća u Zagrebu, zaključci Velike narodne skupštine u Podgorici, kao i akt 1 decembra 1918 pravna su i moralna podloga našega jedinstva i ove države. Ratovi pobjede i mirovni ugovori samo su odraz te jednodušno izražene želje naroda. U neku ruku to su samo logične konsekvence naših stoljetnih borbi i naših izjava za ujedinjenje.

Ali naša dnevna i partiska politika kao da nije vodila računa o tome aktu. Mi do danas nijesmo znali da stvorimo jednu državnu politiku. Neprestano osciliranje u temeljnim principima državne politike i svako pomanjkanje kontinuiteta srušilo je osnovicu na kojoj je država sazidana.

Politički život jednoga naroda ispoljava se kroz njegov parlamentarni život i kroz partijske organizacije. To su politički instrumenti javnoga života jedne nacije. Ja ću se međutim na taj predšestojanu-

arski partiski život osvrnuti na drugom mjestu. Samo ću sada da konstatiram, da mi prije 6 januara u glavnome nijesmo imali jedne u pravom smislu riječi jugoslovenske stranke, i po svom sastavu i po svojoj ideologiji. Bilo je samo pokušaja, bez velikih rezultata.

Akt 6 januara dao je konture jedne državne politike. Stvorio je podlogu za jedan jugoslovenski politički život i stoga 6 januar, uza sve griješke ljudi koji su šestojanuarsku politiku provadali, markira jednu epohu u našem političkom životu. Politika 6 januara dala nam je ime ove države, Jugoslaviju, dala nam je vojsci zastave, simbol jedinstva, te je stvorila banovine, koje uza sve griješke u detaljima, ostaju principijelno osnovicom za decentralizaciju i samoupravni život u državi. Akt 6 januara je jedan veliki državni akt pokojnog Kralja, s kojim se ja, i nakon šest godina, potpuno istovjetujem i za koji, iako za to nijesam zvan ni pozvan, preuzimljam punu odgovornost.

Gospodo senatori, u jednom pitanju 6 januar ostao je samo pokušaj i nije uspio. Pokušalo se da se riješi hrvatsko pitanje. Nažalost Ustav od 3 septembra 1931 godine nije to uspio, kao što nije uspio ni Vidovdanski ustav. Ovako veliki politički akt, kao što je donošenje temeljnog državnog zakona, Ustav treba da bude rezultanta svih komponenata snaga i mišljenja jedne nacije. Međutim, Vidovdanski ustav bio je u glavnom odraz srpske komponente. Nas desetorica Hrvata glasalo je za taj Ustav u glavnom s razloga, što se nijesmo htjeli istovjetovati sa defetističkim nastrojenim elementima među Hrvatima, i što smo se u dilemi između kakovog takovog unitarističkog Ustava i plemenskog federalizma, po svojoj ideologiji morali odlučiti za prvi. Ali u prvom redu stvar nije uspjela, jer ljudi koji su tu politiku imali da provadaju nijesu bili dovoljno širokogrudni, dovoljno jugoslovenski orijentirani i nijesu dovoljno poznavali hrvatski problem, tako da su ga čak i negirali.

Svakako 6 januar je prvi i jedini ozbiljni pokušaj da se na jugoslovenskoj osnovici riješi hrvatski problem.

Gospodo senatori, naš partijski predšestojanuarski život bio je u direktnoj kontradikciji sa principima na kojima je država osnovana. Jedna jedina stranka, demokratska, ozbiljno je pokušala da se organizuje na jugoslovenskoj osnovici. Pokušaj nije uspio, jer se je stranka kroz kratko vrijeme rastavila na jedno de facto srbijansko i jedno prečansko krilo.

Pogledajmo malo toliko hvaljeni predšestojanuarski partijski režim! Radikalna stranka bila je čisto srpska, u mnogim svojim političkim emanacijama veliko-srpska stranka. Negirala je Jugoslaviju i jugoslovenstvo (*Dr. Kotur*: To nije tačno!), nije dozvoljavala da može biti Hrvata među Muslimanima. Stvarala je posebni narod Bunjevaca i Šokaca, samo da umanjuje broj Hrvata. Govorilo se o »srpskom narodu triju vjera« u Bosni i Hercegovini. Padale su dapače izjave o »amputaciji«. To je konstatacija fakta na terenu. (*Dr. Đura Kotur*: Pogrešno konstatuješ!). Da li je pogrešno ili ne, ne znam, ali to je fakt.

To je bila najjača i najdržavotvornija stranka! O Hrvatskoj seljačkoj stranci pok. Stjepana Radića mislim da je suviše i govoriti. Ta je bila u prvom početku čisto separatistička. Istupala je za posebnu hrvatsku republiku. Lomila je »žezla kraljevi- ma« i »kičmu Srbima«. Razgovaralo se sa majorom

Fincijem, šefom talijanske špijunaže na Rijeci, i sa Moskvom. Govorilo se o slobodnoj Makedoniji. To je stranka, koja je okupljala veliku većinu Hrvata. Slovenska klerikalna stranka g. dr. Korošca bila je jedna religionarna partija, osnovana na religionalom, plemenskom i konfesionalnom temelju. Muslimanska organizacija g. dr. Spahe bila je takode čisto regionalna i konfesionalna grupacija. Demokratska stranka bila je skup raznih grupa. Pokušala je da bude jednom velikom jugoslovenskom strankom, pak se nakon prvih pokušaja, kako rekoš, po svom sastavu, raspala u Srbijance i »Prečane«. Srbijanska grupa, po terenu na kome je u glavnom djelovala, prestala je da bude jugoslovenskom strankom. Prečanska grupa g. Pribičevića oficijozno je razvila »prečanski« barjak i utopila se u stranci g. Mačeka. Srpska zemljoradnička stranka ostala je, u glavnom, na srpskom terenu i bez upliva na naš politički život.

Eto to je u kratkim crtama slika našeg partijskog života prije šestog januara, koja je urodila posledicama 1928 god. i krvavim događajima u Narodnoj skupštini. Zar je država mogla preko ovakovih instrumenata da vodi državnu i jugoslovensku politiku?!

Ako hoćemo da budemo objektivni, gospodo senatori, onda je šestojanuarski pokušaj, da se preko Jugoslavenke nacionalne stranke stvori jedna velika državna i opće narodna partija, jedan ne samo patriotski nego i državnički akt, koji je svojom nesposobnošću Vlada g. Jevtića, a Vlada g. Stojadinovića, ne mogu da kađem sposobnošću nego proračunano, više manje upropastila.

Gospodo senatori, jest, politika 6 januara zahtjevala je za prvi momenat i privremeno ograničenje nekih građanskih sloboda. Zar se čišćenje političkog života može da obavi u glaze-rukavicama!? Nažalost politika šestog januara nije bila nikakva diktatura! Možda da je bila, da bi mi sada mogli da bez brige pristupimo normalizovanju prilika i redovnom demokratskom političkom životu.

Nitko nije protivu vraćanju političkih sloboda: ukidanja cenzure, tajnog prava glasa itd. Ali kad se odlučim na ovaj korak, moram da znam sve posledice i moram da imam plan za daljni rad. Ovako mi sve izgleda jedna avantura. I u pitanju građanskih sloboda šestojanuarska politika samo je u toliko kriva u koliko nije bila sebi dosljedna, što je bila neodlučna i što njezini pretstavnici nijesu imali ni u tom pogledu izradenu ideologiju.

Gospodo senatori, akt 6 januara je državnički akt i izraz volje pokojnog Kralja. Ali s njim zajedno, ili bolje rekuć, ispred njega, nosimo za taj akt odgovornost svi mi, koji smo se tim aktom istovjetovali, i najveći i najmanji, i glavni akteri i sporedni statiste, mi svi tu odgovornost preuzimamo. Suština toga akta jest: da država bude osnovana na velikim principima narodnog i državnog jedinstva, i tendencija da svaka emanacija narodnog i državnog života bude u skladu sa jugoslovenskom ideologijom.

Tako ja shvaćam 6 januar. I stoga, iako mali čovek u našem javnom životu, s tom politikom i ja i mnogi moji prijatelji, stojimo i padamo. Smatramo da nam je to i dužnost. Tako se odužujemo uspomeni Onoga, koji je stvorio Jugoslaviju, koji joj je dao ime, koji joj je dao zastavu, koji joj je stvorio modernu vojsku i koji joj je dao politiku. U prvom redu dužni smo to mi Hrvati jugoslovenske orijentacije, jugoslovenski nacionaliste. Mi smo tu politiku, poli-

tiku 6 januara, prihvatili, i mi ćemo je braniti do zadnjega daha. (Uzvici: Živeo! i glasovi: Tako je!).

Gospodo senatori, kad povučemo bilans politike 6 januara, onda možemo da kažemo sa ponosom: ovaj akt državne nužde preduzet je u pravom momentu, on je spasio u najtežim vremenima mir u zemlji i postigao prestiž u vanjskom svijetu, dao je pravac i osnovicu politici zemlje, a Jugoslovenstvo izdigao je do pojma opće narodne i državne politike.

U ovim teškim danima politika 6 januara, prilagodena novim prilikama i potrebama, treba da nam bude vodič u daljem radu, jer samo ako naša parlamentarna i partijska politika bude u skladu sa temeljnim principima na kojima je država osnovana, samo tako mi možemo da dodemo do rezultata. To je moje čvrsto i nepokolebljivo uverenje.

Gospodo senatori, prelazim sada na jednu detaljnu stvar. Nije moja zadaća da branim politiku vlada šestojanuarske Narodne skupštine, tj. od 6 novembra 1931 do 21 decembra 1934. Obratno, ja bih mogao mnogo toga da kritikujem, i za vrijeme dok sam bio u opoziciji i dok sam bio uz vladu, kad sam bio van vlade i kad sam bio u vladi. Ja sam uvek imao svoj stav u svima principijelnim pitanjima, identičan sa današnjim. Moram ipak da naglasim da se kroz sve ovo vrijeme vrlo ozbiljno tretiralo pitanje o banskim samoupravama, dakle o dekoncentraciji, i da je krivica samo nesređenih prilika da to pitanje nije došlo na tapet. Ali moram priznati da je falilo doslednosti i energije, kolebalo se, i u mnogim pitanjima nije se bilo na čisto. Jedna obnova i promjena bila je neophodno potrebna. Ta promjena bila je naročito potrebna nakon smrti našeg Velikog Kralja, tj. nakon 9 oktobra prošle godine.

Gospodo senatori, smrt Kralja Aleksandra izazvala je u narodu duševnu depresiju, koja se, srećom, kroz kratko vreme pretvorila u jedan jaki osećaj nacionalne solidarnosti i reakcije protiv opasnosti iz vana. U takvim se okolnostima neminovno nametala potreba promjena i u ljudima, a donekle i u metodama rada. Stoga smo mnogi od nas sa izvesnim i velikim dokazima simpatija pozdravili dolazak g. Jevtića na vladu. Očekivali smo od njega kao mladeg čoveka, ipak jednu obnovu i polet u našem radu.

U svom prvom nastupu g. Jevtić nas je iznenadio, razočarao i pokazao da nije shvatio situaciju, niti je razumio zadaću koju su mu političke prilike diktirale. Bilo bi izlišno raspravljati na široko o politici g. Jevtića, o onoj prije izbora, za vrijeme izbora ili poslije izbora, dakle o politici jedne vlade koja je prošla. Nizale su se greške za greškom, koje su fatalno vodile do njegova pada i koje su neminovno pripremile režim, čiji je sada nosilac i predstavnik g. dr. Stojadinović i njegova vlada. Primarni krivac i uzročnik svega onoga što je iza toga sledilo, bio je — verovatno u najboljoj namjeri, — g. Jevtić. On je u jednu ruku prethodnik politike, koju je inaugurirao g. dr. Stojadinović.

Gospodo senatori, ne mogu poreći, da smo nakon svih griješaka g. Jevtića, sa velikom dozom zadovoljstva očekivali g. dr. Stojadinovića na poslu. Svi smo osjećali potrebu, da se baza proširi, da se metode u stalnom pravcu mijenjaju i da se dade oduška javnom mišljenju. Želja svih nas je bila, da se postepeno pristupi stvaranju uslova za razvoj zdrave jugoslovenske demokratije. Ali mjesto toga dočekali smo jednu partijsku ili partijsko-koalicionu Vladu, kojoj je prva zadaća bila da likvidira, kao

porazena vojska, politiku 6 januara i onemogućiti sve uslove nacionalnoj jugoslovenskoj politici.

Gospodo senatori, nekoliko puta sam naglasio da ja mogu da razumijem da se pristupi, u jednom dijelu, i likvidaciji režima. Smrću Blagopokojnog Kralja nastupila su neminovno nova vremena i druge prilike. Autoritativni režim ne može da se održi bez jednog opće priznatog autoriteta. Smrću vode i glavnog aktera morale su u ovim prilikama da nastupe izvesne promjene.

Ali nije trebalo rušiti osnovicu politike 6 januara, jer to je volens nolens osnovica državne politike. Politika 6 januara donijela je neke rezultate, koje ne samo nije trebalo rušiti, nego pogriješno je bilo i oduzimati im autoritet. Jednom riječi trebalo je pri toj, pa recimo likvidaciji, postupiti politički i sa jednim kriterijem. Ovako je izgledalo i izgleda pred svom javnošću, kao da rušimo sve ono što je Veliki pokojnik 6 januara stvorio.

Ja dozvoljavam i demobilizaciju šestojanuarskih političkih snaga, ali to ne treba da bude demobilizacija potučene vojske, nego reorganizacija i reorijentacija nacionalnih snaga, koje shvaćaju i koje se prilagođuju novim prilikama i potrebama. Zato je trebalo mnogo političke pameti, koju je mogla da da samo najšira koalicija svih nacionalnih elemenata, bazirana na jednom širokom nacionalnom programu. Mjesto toga dobili smo Vladu, kojoj glavnu karakteristiku daju dojučerašnji protivnici šestojanuarskog režima, Vladu radikalskog glavnog odbora, Vladu srpsko-pravoslavne, slovensko-klerikalne i bosansko-muslimanske koalicije, začinjenu sa nekoliko hrvatskih pojedinaca, koji ne mogu da ustvrde da predstavljaju jednu ideologiju.

Ali gospodo senatori, pri tome moramo da konstatiramo još jedan vrlo važan fakat. Režim 6 januara imao je jednu vrlo važnu državno-pravnu konzekvencu: Ustav od 3 septembra 1931 g. Neka se gospoda ne varaju, likvidacijom režima 6 januara oduzimlje se moralna snaga i likvidira se Ustav od 1931. To je činjenica o kojoj ja neću da raspravljam, ali koju konstatiram. Ako Vlada nije svjesna toga, onda njoj fali onaj nužni politički kriterijum, koji je potrebit da se postigne pravo upravljati ovom zemljom. Ako to zna, onda je Vlada dužna da nam ovde iznese svoje stanovište i svoje namjere za budućnost. Tertium non datur.

Gospodo senatori! Kraljevska vlada u raznim nijansama, jasnije i prikriivenije, dala je razumjeti javnosti, da ona hoće i želi da likvidira spor sa Zagrebom, tj. da »riješi« hrvatski problem. Nitko radosniji od mene! Od prvoga početka kad sam počeo u ovoj državi politički da djelujem, neprestano sam upirao prstom na rješenje toga pitanja, kao glavnog i vitalnog pitanja državne politike Jugoslavije. Mnogi će me od štovanih kolega pitati, u čemu se sastoji suština hrvatskoga pitanja. Apstahirajući od općih ekonomskih i socijalnih razloga, upozoriću sa par riječi na dve činjenice, koje po mome mišljenju sadržavaju suštinu ovoga problema.

Prvo je — a to se smatra kao posljedica drugoga — neravnopravnost u državnoj upravi. Tu su prigovori u velikoj mjeri opravdani. Pogledajte sastav kabineta, u kojem Hrvati i po broju i po vrijednosti portfelja konstantno zauzimaju sporedne položaje. Izbrojite banove i podbanove, poslanike na strani i generalne konzule, pretsjednike centralnih administrativnih, sudskih i privrednih institucija itd.

itd., pak ćete onda vidjeti, da ovaj sistem i kod nacionalista izazivlje nezadovoljstvo i revolt.

Mimogred, gospodo senatori, spomenuću i ovaj budžet. Našlo se je 150 miliona dinara za gradnje luke i keja u Beogradu, dok budžet cijelog našeg pomorstva, za obalu od stotina i stotina kilometara od Sušaka do Ulcinja, kad odbijete lične izdatke, ne znam, iznosi li par milijona dinara. (Jedan glas: 10 miliona!). Dakle 10 miliona.

Drugi je fakt, pitanje državnog uredjenja. Traži se drukčija podjela oblasti i šira njihova autonomija. Tu nijansiranja idu do ekstrema.

Ja sam, gospodo senatori, objektivno i umjerenio iznio u par riječi suštinu problema. Ja samo konstatiram, da je Vlada problem otvorila. Ne mislim, da ima ikoga među nacionalistima, koji će joj pri rješavanju toga problema praviti neprilika. Ne dao Bog! Ali Vlada g. dr. Stojadinovića ne može sada da izbjegne i da ne zagriže u problem. Nije rješenje pitanja partijski arangement sa g. dr. Lazom Markovićem i g. Bobićem, sa gospodinom dr. Korošcem i g. dr. Spahom. Nije rješenje »zaokruživanje« Hrvata »pomoćnim trupama« iz Ljubljane i Sarajeva. G. dr. Stojadinović i njegova Vlada dužni su da nam iznesu svoje poglede na hrvatski problem i da nam kažu, kako i na koji način žele riješiti spor sa Zagrebom.

Ne mogu oni bacati odgovornost na jugoslovenske nacionaliste i na njihovu intrasigentnost, te sve svoje partijske eksperimente svaljivati na leđa onih, koji dosljedno i konstantno od prvog dana zastupaju jugoslovensku politiku i brane principe 6 januara.

Gospodo senatori, mi sa ovoga mjesta, mi koje g. dr. Maček i njegovi prijatelji kvalifikuje kao eksponente, a čak i plaćenike Beograda — imamo prava također da g. dr. Mačeku i njegovim prijateljima poručimo: postigli ste maksimum snage i maksimum glasova hrvatskog elementa, dužnost je sada Vaša, da i Vi s Vaše strane istupite sa jasnim i otvorenim programom. Vi ste dužni da kažete, što znači ta Vaša »slobodna Hrvatska«, koje značenje ima fraza »ruku u svom džepu, a pušku o svom ramenu«, koliko daleko ide izjava »ako se pogodimo, dobro, ako se ne pogodimo, svaki je gospodar u svojoj kući?!«

Igrati se sa egzistencijom države i naroda kao cjeline, pak i egzistencijom u prvom redu Hrvata, nema prava ni dr. Maček, pa makar imao ne 80, nego 90% hrvatskih glasova.

Moja je još dužnost da upozorim na lakoumnost uglednih političkih faktora, koji misle da je ovo pitanje, sporazuma sa g. dr. Mačekom, pitanje političkih kombinacija. Ako je za neke srbijanske stranke pitanje zakona o građanskim slobodama najvažnije pitanje, i ako misle da će se u tom slobodnom ambijentu rasplinuti hrvatski problem, onda se ljuto varaju. Mi smo imali i taj problem u svoj svojoj žestini i prije 6 januara i sa najslobodoumnijim zakonima o građanskim slobodama. Vjeruju li to, onda su lakoumni; ne vjeruju li, i s tim se igraju, onda su nesavjesni.

Također je velika lakoumnost misliti, da se sa praznim frazama o decentralizaciji i samoupravi na laku ruku rješava taj problem. G. Marinković bio je u tom pogledu najširokogrudniji i prvi je iznio jedan sistem decentralizacije. G. dr. Srškić bio je također u tom pogledu vrlo širok. Nijesu uspješni. Ti pokušali su bili i prije i poslije 6 januara,

Sapienti sat!

Neki se zanašaju idejom o formiranju jedne demokratske ili seljačke grupacije, kojoj bi dr. Maček dao svoju vojsku. To su ljudi bez ikakvog političkog poznavanja prilika u našim krajevima. G. dr. Maček nastupa kao pretstavnik Hrvata, kako on tvrdi: hrvatskog naroda, i ne misli demobilizirati svoju vojsku.

Dužnost mi je bila en passant dodirnuti ove činjenice da se ne bi kasnije ispričavala Vlada g. dr. Stojadinovića, da joj nije bilo poznato, i da je u dobroj vjeri ušla u ovaj problem.

Međutim, sa svoje strane imam da poručim i g. dr. Mačeku i njegovim prijateljima, da mi Hrvati jugoslovenske orijentacije, mi Jugosloveni smatraju se samo po plemenu Hrvati, a po narodnosti Jugosloveni. (Pljeskanje). Dosledno tome, da mi hoćemo Jugoslaviju, koja je za nas najveća Hrvatska otkada Hrvatska i Hrvati postoje. (Glasovi: Bravo! Živeo!). Mi smo sada manjina, velika manjina priznajemo, ali ne damo da nam niko silom nameće svoju politiku i svoju ideologiju. Teror se nad nama, Hrvatima — Jugoslovenima, vršio zadnjih izbora, a vršio se nečuveni teror i prigodom rodendana g. dr. Mačeka. Ako se po treći put pokuša, onda neka zna i g. dr. Stojadinović i g. dr. Maček, da ćemo preuzeti svoju odbranu u svoje vlastite ruke.

Gospodo senatori, Vlada g. dr. Stojadinovića, kao ni Vlada g. Jevtića nije se htela nasloniti na Jugoslovensku nacionalnu stranku. Molim, njezino pravo. Ona, uz neke izmjene, uspostavlja stare prešestojanuarske stranke. Pledira doduše za sistem dvaju stranaka. Za jednu stranku znam. Jedna od tih bi bila sigurno stara radikalna stranka u novom izdanju. To je stranka za koju se traži treći potpredsjednik. Među Hrvatima nastalo je veliko uzbuđenje i čujem da će biti raspisana licitacija (Smeh). Ali ne znam koja bi bila druga stranka. Ja nažalost vidim konture više stranaka, mnogo više nego ih je bilo pre šestog januara. Većina tih stranaka biće, volens nolens, javno ili prikriveno, na regionalnoj i plemenskoj osnovi. Njima se to ne može spriječiti — na primer dr. Mačeku, — ako neće da dodu potpuno u kontradikciju sa svojim izjavama i svojom politikom. Mi se, dakle, gospodo senatori, vraćamo u predšestojanuarski režim, u pogoršanom izdanju.

Tako zamišlja ulogu ove Vlade i g. Joca Jovanović. On u svom govoru u Banjoj Luci kaže da ova Vlada ima da donese poznata četiri zakona, za koje traži u ovom budžetu ovlašćenje, da raspusti Skupštinu i prepusti neutralnoj Vladi vođenje izbora. Posle toga slijedi slobodna partijska utakmica, t.j. nova plemenska borba. Ovo je u zadnjoj konsekvenci, gospodo senatori, pokušaj pune likvidacije nacionalne jugoslavenske politike i vraćanje u kaos. Ja sam svjestan toga što kažem. I ako kažem da je ovo slom jugoslovenske državne politike, vjerujte mi da nijesam ni najmanje preterao.

Gospodo senatori, nakon toga i nakon novih eksperimenata, dozvolite mi da budem malo prorok. Ja znam što može slijediti. Posle izvesnog vremena doći će opet neki »šesti januar«, ali u gorim prilikama, vjerovatno bez ikakve ideologije i što je glavno — bez Kralja. Onda će se opet apelirati na jugoslovenske nacionaliste među Hrvatima, da igraju neke »tudinske legije«. Ali, gospodo, ja vas moram upozoriti, da mi možemo da se borimo za svoj ideal i protiv Srba i protiv Hrvata, ali nikada kao eksponenti partijskih kombinacija i klika.

Gospodo senatori, trebalo bi sati i sati, da pretrsemo čitavu našu politiku i da očitamo značaj ovog preokreta u našoj državnoj politici.

Na završetku mogu samo da izjavim što mi jugoslovenski nacionalisti u pogledu vladine politike možemo da kažemo:

Prvo, da ostajemo vjerni Kraljevoj politici i načelima 6 januara, t.j. principu narodnog i državnog jugoslovenskog jedinstva;

Drugo, da mi riješenje hrvatskog pitanja zamišljamo u okviru jugoslovenske politike, koja jedina pruža svim plemenima mogućnost za razvoj i osigurava im međusobno ravnopravnost;

Treće, u svakom Ustavu kao i u svakom drugom temeljnom državnom zakonu, za nas je glavno da bude očuvan princip unitarizma, ravnopravnosti te najširih oblasnih i lokalnih autonomija.

To su, po mome mišljenju, temeljni principi, koji treba da budu osnovica naše državne politike.

Gospodo senatori! Blagopokojni Kralj rekao mi je jednom: »Kad bih ja bio uvjeren, da su Srbi i Hrvati dva naroda, ja bih imao kuraži, da dodem na Markov trg u Zagreb i proklamiram slobodnu hrvatsku republiku. Ali ja sam uvjeren da smo jedan narod, da nam je jedna budućnost i da su nam identični interesi, stoga sam ne samo po srcu nego i po razumu Jugosloven i vodiću jugoslovensku politiku do zadnje kapi krvi.« On je tu svoju krv i prosuo u temelje Jugoslavije i posvetio je time politiku jugoslovenstva.

On je bio Kralj naše mladosti, Kralj naših mladenačkih sanja, Kralj naše generacije! On je bio vođa i učitelj. Mi stupamo utrtom stazom uvjereni da će se i sav narod, postepeno i razvojem prilika, okupiti oko Njegove ideologije i Njegove temeljne misli. Ako sada slučajno i pretstavljamo manjinu, ta manjina može, mora i hoće jednoga dana da postane ogromna većina naroda.

Gospodo senatori, Kraljevska vlada nije iznijela svoje poglede na ova temeljna pitanja ni dala nam svoj program. Ja s toga ne mogu da imam povjerenja, da će Vlada g. dr. Stojadinovića izvesti zemlju iz krize u koju je upala izborima provedenim pod vladu g. Jevtića. Smatram svojom dužnošću da ostanem u rezervi i u pojedinim konkretnim slučajevima zauzimam svoj stav, u skladu sa principima koje sam bio slobodan ovde pred vama izložiti. (Odobranje).

Potpredsjednik dr. Miroslav Ploj: Ima reč senator g. Vatroslav Canjuga.

Vatroslav Canjuga: Vrlopoštovana gospodo senatori, dozvolite mi da prigodom prvog svog nastupa u ovoj visokoj kući dignem prvu reč u ime počasti, zahvalnosti i sinovske odanosti onome koji je na čelu slavne i nepobedive srpske vojske, onih svet-skih heroja, nadčovečanskom snagom preko gora i dola prešao najveću Golgotu koju je upoznala istorija sveta i nakon mučeništva koja ne pozna istorija, oslobodio troimeni bratski narod i ujedinio u jednu veliku moćnu državu Jugoslaviju. Taj heroj kad je stvarao ovakvu državu dao joj je i temelje. Ceo njegov život bio je ispunjen radom, marljivim i mučnim radom, da svojoj državi, svome narodu tim svojim mučeništvom dade sve attribute jake, slobodne države. Nesreća je htela da baš onda, kad bi nam u vanjskom svetu pokolebani ugled podigao, taj heroj je od ubilačke plaćeničke ruke umro poput Hrista na križu. I, gospodo senatori, kod nas svih smrtnika u našem zadnjem momentu u ovakvim prilikama po-

zivamo braću i rodbinu itd., da nam pomognu, zovemo sve svoje mile i drage. A šta je učinio naš neumrlu heroj. Zadnji dah mu je misao na njegovo veliko delo. Nije mislio ni na koga nego na veliku i moćnu Jugoslaviju i sa uzdahom: »Čuvajte mi Jugoslaviju« i ispustio svoju plemenitu dušu. (Složan usklik kod g.g. senatora: Slava Mu!).

Ako istorija pozna velikoga Cezara, ako istorija pozna Aleksandra Velikog, ako pozna Fridriha Velikog i druge, istorija će sigurno opisati mučenički život našega velikog i plemenitog heroja i ujedinitelja, spasitelja i mučenika, kao svetlu zvezdu vodilju u istoriji svoga naroda. I dozvolite mi, gospodo senatori, da ja kao najmladi među vama odam poštovanje i časnu uspomenu našem Velikom Kralju Mučeniku (Svi g.g. senatori ustaju i kliču: Slava mu!).

Ja neću da prigravam one visoke političke probleme koje su gospoda predgovornici ovde isticali. Ja ću se baciti na sasvim realno pitanje, kao Primorac koji je 44 godine, ne kao dak, nego kao zreo čovek, intelektualac promatrao, i smatram da mi je dužnost da to iznesem pred ovu visoku kuću, ako je moguće da sa mea culpa popravimo ono što smo do sada zanemarili.

Jugoslavija je par ekvelans pomorska država, i to država koja ima obalu koje nema ni jedna druga država. Na našem moru počiva naša snaga, naša veličina, naše blagostanje, naša moć. Naša morska obala, duga hiljadu km. zračno, a inače oko 1.500 km., ima svojstva kao ni jedna druga. Obala je pristupačna sa sviju strana. Ona obiluje većim i manjim zalivima, lukama, ima i zatona itd. Ali što je osobito, što je karakteristika i što ju čini tako krasnom, to je bezbroj što otoka, što otočića. Ti otoci služe, s jedne strane da je zaštite od razornog elementa jugovine, a s druge strane je zaštićavaju i od jačeg elementa, od zapadnog i svakog drugog neprijatelja, koji bi pokušao da dode u naše more. Zato je sasvim lepa, logična i opravdana politika naše države, što niti treba da drži, a niti drži velike pomorske flote, jer čuvari naše obale jesu baš ti otoci. Nekoliko dobrih torpedo-lovaca, destroyera i linijskih brodova biće dosta da i najljućem našem protivniku pokažu: da je Jugoslavija i Bogom i prirodom zaštićena protiv pohlepkih zahteva njihovih. Naša morska obala, gospodo senatori, tako je krasna, tako zamamljiva, da čitav svet dolazi da se nagleda i nauživa one lepe klime, one božanske krasote i onih prirodnih čari što ih samo majka priroda može tako savršeno dati. Taj kraj obitavaju čestiti, vredni, štedljivi i ponosni Jugosloveni. Naše Primorje je najčišća pokrajina u našoj državi. 97% stanovnika jesu čisti Sloveni, a jedva 3% Talijani itd. Ta naša morska obala dala je velikih pesnika: Gundulića, Kačića — Miošića itd.; velikih umetnika, koji danas po čitavom svetu pronose slavu našeg naroda — Meštrovića i druge, a da ne govorim o velikim političarima koji su nekadašnju Hrvatsku branili na carevinskom veću, o Spinčiću, Laginji i drugima. Zbog svega toga, bilo bi logično očekivati da će ta i takva obala biti i uređena. Međutim, i oni koji tamo žive, a i oni koji prolaze tom obalom za zabavu, moraju priznati da se ona nalazi u groznom, derutnom stanju.

Gospodo senatori, ne samo ništa da se ne radi, nego i ono što je pre bilo učinjeno i što je sama majka priroda stvorila, to se prepušta razornim elementima rušenja.

Da se ne bi kazalo da tvrdim ono što ne stoji, ja ću biti slobodan da brojkama dokažem svoju tvrd-

nju. U 17 godini našeg zajedničkog života država je ubrala na porezima i inim dohodcima u to vreme oko 200 milijardi dinara, a od te čitave svote dala je za uređenje naše primorske obale 64,000.000. Molim gospodo, to znači 0,03% dakle od svakih 100 dinara 3 pare! To je gospodo svota na koju bi svaki zacrveneo ako bi imao kome da tumači koliko troši Jugoslavija na svoju obalu. Ja sam se gospodo informisao i saznao da neke države troše i preko 10%, a mi gospodo samo 0,03% ito u roku od svih 17 godina! Da se ne bi kazalo da je to omalovažavanje, spomenuću gospodo slučaj sa Rijekom koju smo mi prilikom naših pregovora, a koja nam je dapače Londonskim ugovorom zagarantovana, izgubili. Ta Rijeka predstavlja vrednost preko 30 milijardi dinara. Znali su Italijani kakav će nam oni udarac zadati ako nam uzmu Rijeku! Oni su znali šta vrijedi za jednu malu državu ovakva luka moderno uređena i sa svima modernim spravama snabdjevena!

Gospodo senatori, Italija koja ima takvih luka na stotine njoj ta luka ne samo da nije trebala, ona joj je čak na teretu. Pa šta je učinila Italija? Gospodo, ona je do danas potrošila na Rijeku milijardu i po lira a to znači 6 milijardi dinara. Gospodo to znači da je Italija za svoju Rijeku potrošila upravo sto puta toliko koliko mi za čitavu našu državu! Čovek bi si utvarao i mislio da je na našem Jadranu bar željeznički spoj ureden. Na severnom Jadranu ima kako znamo jedino sušačka, zagrebačka željeznica. Ta je prvoklasna i sposobna da obavlja sav promet. Donji deo Dalmacije ima svoju splitsku željeznicu, ali mi znamo šta se može njome voziti a naročito zimi! Kada čovek putuje, morao bi činiti testamenat pre nego što će njome poći u Split. Evo, gospodo, te su dve jedine pruge i žile kucavice, koje bi imale da obavljaju ceo naš promet.

Već odavna se traži, da se Sloveniju, tu našu važnu pokrajinu, spoji sa morem. To traže vitalni ekonomski i finansijski interesi. Ja sam bio na konferencijama, koje je visoka Vlada sazivala, više puta zastupan kao načelnik i, gospodo, izjavljujem da su u tančine načinjeni ne samo planovi, nego i troškovnici, ali se samo kod toga svega ostalo. Proračunalo se da bi čitav taj spoj stajao 300 miliona po priliki. A znate li koliko štetu od toga trpi naša država? Ona ima promet sigurno toliko koliki je promet sušačke luke a to znači da država izvozi godišnje oko 100 miliona dinara! Od toga zasluži radnik, željeznica, luka, trgovac itd. Gospodo, dok mi neprestano naglašujemo, kako se brinemo za seljaka, radnika i obrtnika, mi puštamo da 100 miliona ode u ralje onoga koji nam o glavi radi!

Evo, gospodo, kad bi se ta željeznica i svršila, to znači, da bi se ona u roku od 3 godine sama od sebe amortizirala!

Naša srednja luka Split radi zbilja sa lepim uspehom, ali sve što je u njoj, učinio je većinom onaj čestiti i valjani narod, uz malu pomoć države. Šibenik, gospodo, ko vidi Šibenik, mora da proplače! Luka, koju bi bogovi morali zaštititi, leži mrtva, neizrabljena. I naš Sušak, koji je jedva jedan mali deo nekadašnje riječke luke Porto Baroša, ta luka je u derutnom stanju i treba brzih popravaka! Ona je prenatrpana, da apsolutno ne može da savladava svoj promet. Zato nije ni čudo, gospodo, da vidimo pred lukom skoro dnevno 5—6 parobroda, koji znadu po 5 dana čekati na mesto, dok im se ga nade u luci.

Mnogi od vas, gospodo, neće ni znati šta to znači? Brod od 10.000 tona, može imati dnevno tro-

šak od 30—50.000 dinara. Ako taj brod pet dana čeka, to je četvrt miliona izgubljeno. A gde je tu trgovac, koji čeka robu, i gde je brodovlasnik koji hoće da mu brod zarađuje a ne da počiva, itd., itd. Eto, gospodo, time što je ta luka prenatrpana, nužno sledi posledica, da se država mora pobrinuti, kako će tome naći leka.

Tu se predlažu razni lekovi, a među njima i uredne Martinšćice. To je uvala jedva 30—40 tisuća kvadratnih metara površine, i izložena severnom i južnom vetru. Osim toga ako bi se i htelo načiniti da luka nešto radi, trebalo bi potrošiti na stotine milijuna i onda bi dobili mesta za 2—3 broda, i to samo za lijepog i mirnog vremena. U blizini par kilometara nalazi se luka Bakar, koju je majka priroda stvorila onako, kako to samo može majka priroda! Luka ima 3,200.000 kvadratnih metara površine. Sa svih strana opkoljena je bregovima, koji je čuvaju od svih vetrova, luka u koju može stati 100 najvećih prekoatlanskih brodova.

Kad sam služio na Pomorskoj akademiji bakarskoj, dolazila je u tu luku čitava engleska sredozemna flota, i luka je izgledala kao da je prazna. Ne treba ići tako daleko. 1922 godine, kad je bila okupacija čitavog Primorja, bakarska luka je bila jedina luka za čitavu Jugoslaviju, i čitav je promet obavljen bez prekida i bez željeznice. I danas stanovita gospoda neće da vide Bakar, jer da bi to bila konkurencija Sušaku. Nikakva konkurencija već kolegica i pomagačica! To zahteva interes države, a interes države ne sme da poznaje nepotizma, nego samo čisti interes naroda i države!!

Gospodo, iz ovih kratkih — neću da umaram — navedenih činjenica, jasno se vidi, da je naša država na pravom putu, ako to pitanje uzme u svoje ruke i povoljno ga reši.

Već je juče vrlo poštovani g. Šilović za to predložio jedan pravi lek. Treba dakle osnovati i stvoriti Ministarstvo za pomorstvo, a ne kao što je danas: jedan je deo u Ministarstvu saobraćaja a drugi u Ministarstvu trgovine i građevina i šta ja znam gdje sve ne. Kada bi to Ministarstvo bilo stvoreno, onda bi to bio naš interes, kojega imade pomorska obala za državu, jer morska obala mora biti blagostanje za državu i narod, a ne pasivni kraj, kao što je kod nas.

Gospodo senatori, ako bismo ovim putem nastavili onda bi naši prijatelji i braća saveznici, kazali, da nismo zaslužili ovu morskou obalu, a naši zapadni prijatelji bi sa pravom rekli, da ta obala nije naša jer, gospodo, jer samo sa onim što je tude može se tako maćuhinski postupati.

Sada, gospodo, dozvolite mi pre nego što svršim još nešto. Jučer je bila na našim klupama peticija naših penzionera. Ja sam također jedan od onih bednika, pa sam dužan već po svome staležu da poduprem zahteve onih, koji su osim svoje intelektualne i fizičke snage, dali našoj domovini i živote svojih sinova, pa, gospodo, zaslužuju ako ništa drugo, da im se prizna jednakost sa današnjim penzionerima. Kaže se, da nema finansijskih sredstava. Gospodo, ugleđajmo se na Čehoslovačku, kako je to Češka uredila. Najstarijim penzionerima odredila je penziju jedne godine. Druge godine mladim penzionerima i tako dalje i za tri godine će se sve urediti.

Gospodo, još veća anomalija je sa železničkim certifikatima. Gospodo, sramota je da čovek koji služi i 40 godina državu tri puta godišnje može da putuje lećniku, svojoj deci, unučadi itd. a onaj železnički vratar i stražar može sa čitavom familijom

kroz čitavu godinu da putuje. Gospodo, čovek se stidi kad mora da pokaže službeniku železničkom da ne putuje četvrti put da ga ovaj ne bi vratio natrag. Gospodo, ovo su vam anomalije! Ovo nije pijetet prema onima, koji su za državu dali ne samo intelektualne i fizičke snage, nego su žrtvovali i drugo. Naša je dužnost da to priznamo.

Ja sam svršio, gospodo, i pošto imadem poverenja u našega Pretsednika vlade, kojeg imadem čast dulje vremena poznavati, a i gospodina njegovu desnu ruku, Ministra finansija, koga poznajem još iz dačkih klupa i ponosim se da sam imao tako vrednog daka, ja smatram za dužnost da glasam za ovaj predloženi budžet. (Pljeskanje).

Potpretседnik dr. Miroslav Ploj: Ima reč g. Pretsednik Ministarskog saveta g. dr. Milan Stojadinović (Pljeskanje).

Pretsednik Ministarskog saveta dr. Milan Stojadinović: Gospodo senatori, ja želim pre svega da se najlepše zahvalim svoj gospodi govornicima koji su uzeli učešća u ovoj debati. Oni su, gospodo, svojim govorima digli ovu diskusiju na jedan nivo, koji potpuno odgovara ovom visokom Domu, i oni su u svojim govorima istakli jedan niz vrlo korisnih ideja, od kojih će Vlada mnoge zadržati kao direktivu za svoj budući rad i kao uputstvo za potrebne reforme, iako neke od njih, nažalost, nismo u mogućnosti da odmah sada praktično sprovedemo kroz ove budžetske dvanaestine.

G. Ministar finansija dao Vam je jedan opširan ekspoze budžetskih dvanaestina, i, u isto vreme, dao vam je sva potrebna obaveštenja, koja se tiču finansijske politike Kraljevske vlade. Ja sam, gospodo, imao čast da juče prisustvujem konferenciji plenuma Senata, i tu sam politiku Kraljevske vlade izložio u pogledu naše unutrašnje politike, i u pogledu specijalnih zakonskih ovlašćenja koje Kraljevska vlada traži od Narodnog predstavništva.

Gospodo, ja, sa svoje strane, ne bih imao ništa, skoro ništa, ni da dodam, ni da oduzmem od onoga, što sam juče rekao na ovoj konferenciji u pogledu političkih pitanja. Ne bih imao, gospodo, šta da dodam mnogo ni posle govora moga poštovanog kolege g. dr. Andelinovića. G. dr. Andelinović govorio je, da je naša vlada — vlada likvidacije jednog režima i vlada demobilizacije nacionalnih snaga.

Gospodo, mi nismo došli ništa da likvidiramo i ništa da demobiliziramo, nego da radimo. Ali, ako se hoće da govori i o nekakvoj likvidaciji, ja mogu reći, gospodo, da smo mi mogli doći samo zato, da likvidiramo samo onaj režim koji je proveo petomajske izbore, način kako su oni sprovedeni, a još više, način, kako su posle ti izbori tumačeni u prvim govorima u Verifikacionoj debati Narodne skupštine. (Pljeskanje — Dr. Andelinović: Tu se slažemo!)

Gospodo, mi smo došli, da likvidiramo režim, koji je milion opozicionih glasova oglasio kao pitomce Janka Puste, i mi smo, gospodo, došli da likvidiramo režim, koji je samio za nekoliko dana uspeo, da se zavadi sa svima zakonom priznatim veroispovestima u našoj zemlji: i sa katoličkom i sa pravoslavnom, i sa muslimanskom.

Mi smo, gospodo, došli da likvidiramo jednu atmosferu, koja je bila puna elektriciteta i puna napetosti. Mi smo, gospodo, došli da pustimo izvestan potreban ventil sigurnosti, koji čini da ta napetost prestaje i da državna mašinerija, državna mašina može normalno funkcionisati.

Gospodo, mi nismo došli da demobilisemo naci-

onalne snage. Daleko od toga! Mi smo govorili o prikupljanju svih konstruktivnih narodnih snaga. Ako smo došli da demobiliziramo neke od tih snaga, to su samo one jugofašističke nacionalne snage, one snage, koje sebe oglašuju u Skupštini jedinim braniocima državnog i narodnog jedinstva.

Gospodo, ako bi naše nacionalno i državno jedinstvo zavisilo samo od gospode, koja sebe danas nazivaju jugofašistima, teško bi bilo našem državnom i narodnom jedinstvu (Burno pljeskanje i uzvici: Tako je!). Gorka bi bila sudbina njegova, a ono, kad bi moglo da govori, moglo bi reći: »Sačuvaj me Bože od takvih prijatelja, a od neprijatelja ja ću se samo čuvati!«

Gospodo, ja vas molim, da se sa ovim zadovoljite i da za izvesna pitanja, o kojima vlada do sada nije nikada govorila, a za koje tvrdi g. Andelinović da postoje, da i za ta i za sva druga pitanja vladi date vremena, da ih reši u jednoj atmosferi smirenosti, u jednoj atmosferi mira. I, gospodo, ja se nadam da će način i metode, po kojima smo počeli da radimo, stvoriti takvu atmosferu u državi i našem narodu, da ćemo moći rešiti sva ova pitanja, koja su na dnevnom redu.

Gospodo, ostaje mi da kažem još nekoliko reči o jednom pitanju iz spoljne politike, koje je dodirnuo u svome govoru predgovornik g. senator dr. Ploj. Reč je o povraćaju Habzburga na austrijski presto. Ovo pitanje, gospodo, izazvalo je u našoj zemlji i u našoj javnosti jedno sasvim razumljivo uzbuđenje, kada se imaju u vidu uspomene, rdave uspomene mogu reći, koje nas potsećaju na kuću Habzburga. (Odobranje i uzvici: Tako je!) U Austrijskoj republici doneti su izvesni zakoni nedavno, koji su zakoni izazvali sumnju da je to jedna nova etapa ka restauraciji Habzburgovaca. Ako su ti zakoni čisto unutrašnja stvar susedne države, mi, razume se, nikako ne možemo da se mešamo. Ali ja moram izjaviti da povraćaj Habzburgovaca mi nikako ne bi mogli smatrati kao jedno prosto unutrašnje pitanje Austrijske republike, (Uzvici: Tako je! Vrlo dobro! — Odobranje i pljeskanje) to pitanje izlazi iz toga okvira. Ono je jedno međunarodno pitanje u kome smo mi u najvećoj meri zainteresovani i to zainteresovani u tom smislu, da smo mi apsolutno i odlučno protiv restauracije Habzburgovaca! (Pljeskanje, odobranje i uzvici: Tako je!).

Meni je prijatno što vam mogu saopštiti da sam iz izmene misli, koje sam u tome pitanju već imao sa predstavnicima stranih država, akreditovanih na našem Dvoru, mogao izvesti zaključak, koji će vas svakako obradovati, a naime: da Kraljevina Jugoslavija u takvom svom gledištu na pitanje Habzburga nije usamljena. (Glasovi: Vrlo dobro!).

Isto kao i mi, na ovo pitanje gledaju i naši verni prijatelji i saveznici: Čehoslovačka Republika i Kraljevina Rumunija (Uzvici: Živeli! — Odobranje), a mogu dodati još i to, da pored država Male antante još i neke druge velike evropske sile imaju isto gledište. Mi smo, dakle, kod ove stvari u jednom odličnom društvu, i ja stoga sa mirnoćom mogu da posmatram razvoj događaja.

Prijatno mi je, što vam mogu saopštiti i to, da smo u pogledu restauracije Habzburgovaca i od strane same Austrijske vlade dobili vrlo umirujuće izjave. Ja sam, gospodo, sklon da verujem u iskrenost izjava Vlade susedne nam države Austrije, sa kojom mi sa naše strane želimo da imamo najbolje

moguće odnose jednog dobrog susedstva i prijateljstva.

Gospodo senatori, Kraljevska vlada vam je dala na ovaj način sva potrebna obaveštenja, kako u pogledu finansijske, tako i u pogledu unutrašnje i spoljne politike. Mi smo prema tome svoju dužnost prema vama izvršili, i ja ne sumnjam da ćete i vi, kako to dolikuje vama, takode učiniti i izvršiti svoju dužnost: glasanjem za predlog o budžetskim dvanaestinama (Burno i oduševljeno odobranje).

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Gospodo senatori, pošto se niko više nije javio za reč, oglašujem da je pretres o predlogu Zakona o budžetskim dvanaestinama i naknadnim i vanrednim kreditima u načelu završen.

Sada prelazimo na glasanje o predlogu budžeta u načelu. Glasajte se poimenično sa »za« ili »protiv«. Molim g. sekretara da izvrši prozivku.

Sekretar dr. Đura Kotur proziva g. g. senatore i oni su glasali ovako:

Aleksić Jovan — za
 Alibegović Asim — za
 Alkalaj Dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — za
 Andelinović Dr. Grgur Budislav — odsutan
 Anić Lazar — za
 Banjanin Jovo — odsutan
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — za
 Vilović Osman — za
 Vranić Ivo — odsutan
 Vrbanić Dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Vukotić Đuro — za
 Gavrilović Dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — odsutan
 Glušac Dr. Vaso — za
 Grasl Dr. Georg — za
 Gregorin Dr. Gustav — za
 Desnica Dr. Uroš — odsutan
 Dobrinčić Petar — odsutan
 Dragović Milutin — za
 Dunić Radoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec Dr. Petar — odsutan
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivković Dr. Momčilo — za
 Ilićanović Dimitrije — odsutan
 Jalžabetić Tomo — za
 Jeličić Boža — za
 Karamehmedović Dr. Hamdija — odsutan
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kotur Dr. Đura — za
 Kramer Dr. Albert — odsutan
 Krstić Serafim — za
 Krulj Dr. Uroš — odsutan
 Kujundžić Andra — za
 Kukuljević Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić Dr. Sava — odsutan
 Mažuranić Dr. Želimir — za
 Majstrovčić Dr. Ivo — za
 Marjanović Milan — za
 Marušić Dr. Drago — za
 Mahmudbegović Sefedin — za
 Miličević Božidar — za
 Mičić Dr. Mičo — za
 Mihaldžić Stevan — za

Muftić Salem — odsutan
 Nemeć Dr. Josip — odsutan
 Obradović Pajo — za
 Pavelić Dr. Ante — odsutan
 Petković Petar — za
 Petrović Dobrosav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — odsutan
 Popović L. Milan — odsutan
 Protić Vojislav — za
 Pucelj Ivan — za
 Radovanović Krsta — odsutan
 Radulović Marko — odsutan
 Samurović Janko — odsutan
 Selić Joca — za
 Simonović Milan — za
 Smiljanić Krsta — za
 Stanković Jovan — za
 Stevčić Dr. Dušan — za
 Stojadinović Dr. Milan — za
 Sulejmanović Dr. Džafer — za
 Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić Dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetožar — odsutan
 Trinajstić Dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski Dr. Sava — za
 Frangeš Dr. Oton — za
 Hribar Ivan — odsutan
 Canjuga Vatroslav — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga Dr. Stanko — za
 Šilović Dr. Josip — za
 Šola Atanasije — odsutan
 Šuperina Dr. Benjamin — za
 Posle glasanja.

Potpredsednik dr. Miroslav Ploj: Izvolite, gospodo senatori, čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 55 g.g. senatora i svi su glasali »za«. Prema tome objavljujem da je predlog zakona o budžetskim dvanaestinama za mesece: avgust, septembar, oktobar, novembar i decembar 1935 g. i januar, februar i mart 1936 g. i naknadnim i vanrednim kreditima uz budžetske dvanaestine za mesece: april, maj, juni i juli 1935 g. i uz budžet državnih rashoda i prihoda 1934/35 g. u načelu primljen.

Prelazimo sada na pretres u pojedinostima. Zakonski predlog ima tri razdele: prvi razdeo od § 1—9, drugi razdeo od § 10—79 i treći razdeo od § 80—93. Diskusija u pojedinostima biće po razdelima, a glasanje će se vršiti po paragrafima.

Reč ima g. dr. Josip Nemeć.

Dr. Josip Nemeć: Prigodom ove rasprave o našem državnom budžetu hoću da uzmem reč, da konstatujem neke svoje opaske i primedbe u pogledu naše politike u vezi sa javnom upravom.

Od izvesnog vremena opažamo, specijalno u hrvatskom dijelu našega naroda, neka očekivanja velikih, važnih i bitnih promjena. To je u prvom redu u pitanju zastava. Zastava je simbol naroda i svakom narodu zastava je svetinja. Dok smo mi ranije živjeli razjedinjeni, služili smo se svaki svojom zastavom posebno srpskom, posebno hrvatskom, posebno slovenačkom. Ali otkad smo se, hvala Bogu, ujedinili, dobili smo zajedničku jugoslovensku zastavu, kojom smo se počeli mi jugoslovenski nacionalisti služiti i pre nego li je došao zakon o zastavama. Usprkos toga, što se po tom zakonu ne mogu izveštavati i ne

možu upotrebljavati zastave plemenske, opazili smo, da su počeli izvesni dijelovi Hrvata da se kite hrvatskim trobojnicama, a naročito u prvom početku prigodom raznih crkvenih slava, ili prigodom raznih zborova, koji su bili u vezi sa crkvom. Meni se čini, da je to došlo tim povodom, što po zakonu o autonomiji srpske pravoslavne crkve postoji i uzakonjena je crkvena zastava, koja je uzela trobojku srpsku sa patrijaršijskim grbom. Ovde, gospodo senatori, treba da istaknem, da je time počinjena povreda principa jednakosti i ravnopravnosti. Ja za svoje lice ne tražim i ne težim za nikakvom posebnom zastavom nego samo za zastavom jugoslovenskom, jer ona meni dolično pretstavlja u sebi sve tri naše zastave, koje su meni svagda bile potpuno jednako svetinja, jednako kako srpska zastava, tako i hrvatska, tako i slovenačka. Ali hoću ovde da istaknem, da je time povredeni princip ravnopravnosti i jednakosti, jer ako se držalo, da je potrebno da se dade takva zastava pravoslavnoj crkvi, da se dade mogućnost našoj braći Srbima da gledaju srpsku zastavu, onda je bila dužnost, da se ne povredi taj princip jednakosti i ravnopravnosti, da se isto takovo pravo osigura i katolicima Hrvatima. (Jedan glas: Kao crkvena zastava!). Potpuno jednako kao i Srbima kao crkvena zastava. Ja ponavljam, gospodo, ne tražim ja to za sebe. Ali se osećalo nezadovoljstvo, iznosili su se razni prigovori i nastala razna trvenja i borbe isticanjem tih plemenskih zastava.

Gospodo senatori, ja se nadam da će naša Kraljevska vlada i hteti i znati u tome pravcu uneti potpunu pobjedu principa jednakosti i ravnopravnosti. U očekivanju tih nekih velikih bitnih promena očekuje se specijalno među pristašima g. dr. Mačeka promena Zakona o štampi, o izborima, o zborovima, dogovorima i sastajanjima. Gospodo, nema dvojbe da bi bilo dobro, da bi bilo za nas sreće i blagodeti kad bismo mogli da uvedemo najliberalnije zakone što je moguće. No, ja stojim na principu, da se svakom narodu mogu da dadu toliko slobodoumni zakoni, koliko je za to on sposoban i zrec. Ako se na ovu srazmeru ne pazi, onda slobodoumni zakoni donose više štete nego li koristi. Mi smo u tome imali dovoljno iskustva iz ranijih vremena. Mi smo dobro videli kako su se rasplamtale strasti, kako se radjalo iz dana u dan samo zlo a ne dobro od onih slobodština. No bezuvjetno apelujem na Kraljevsku vladu da i kod donošenja toga zakona, kao i zakona o izborima, zakona o dogovorima i zborovima, vodi dobro računa o tome, da se nikako ne bi povredio princip našeg narodnog i državnog jedinstva. Mi, jugoslovenski nacionalisti, to odlučno očekujemo, jer su to naši ideali na kojima mi stojimo i sa kojima padamo. Što zapravo očekuju pristalice g. dr. Mačeka — to nisu jasno izjavili, ali možemo zaključiti iz pojedinih njihovih izjava. Oni očekuju takve promjene koje bi bezuvjetno imale potpuno da poruše princip narodnog i državnog jedinstva. Oni se ne bi zadovoljili niti sa federacijom, ako bi im bila data neka federativna država, već oni idu još i dalje. Prema izjavi koju je dao g. dr. Maček, oni traže nezavisnu slobodnu Hrvatsku. Moramo izvući zaključak, da oni traže takvo uređenje, da bi ta nova hrvatska država bila neovisna bilo sa kojom drugom. To bi bila povreda naših ideala, našeg principa i mi ne bismo mogli nikako na to pristati. Mnogo se govori o federativnom uređenju, da bi bar do toga imalo da dođe. Moje je duboko uvjerenje da bi to bila kardinalna griješka da bi bilo fatalnih posljedica, koje bi od

toga nastale, pa specijalno za naš Hrvate. Jer u takvoj jednoj složenoj državi takva hrvatska država bi bezuvjetno igrala sporednu ulogu, igrala bi jednu nedoličnu ulogu, nedoličnu naših ideala, našeg učešća u našoj državi. A osim toga stvorilo bi se novo pitanje, pitanje koje bi izazivalo većitih trzavica. Došlo bi uistini do ponižavanja jednoga dela u takvoj državi. Jer kad bi se stvorila federativna država, onda moramo biti načisto da je nemoguće odrediti takve granice gdje bi bili svi Hrvati zajedno na okupu, a opet sa druge strane svi Srbi na okupu. Mi živimo pomešano, i kakvu god liniju povukli, osjećamo se pomešani i imaćemo veliki deo Srba u toj zamišljenoj hrvatskoj federativnoj državi.

I prema izjavama i prema nastupima pristalica g. dr. Mačeka moramo zaključivati da bi ta naša braća Srbi u takvoj hrvatskoj federativnoj državi bili građani drugog reda, da bi to bila neka nacionalna manjina, a ne autohtoni elemenat svoje države. Posve isto desilo bi se u onoj drugoj takvoj federativnoj državi srpskoj, gde bi u njoj bio jedan veliki deo Hrvata koji bi potpuno analogno i tamo bili građani drugog reda, bili bi nacionalna manjina, koja bi trebala da se bori za neka posebna prava nacionalnih manjina.

Moj patriotizam ne ide nikako za tim, da ja od mojih saplemenika hoću da vidim građane drugoga reda. Već zato stojim odlučno na principu jugoslovenskog nacionalizma, jer nam je to jedna jedina garancija da po tome principu možemo svi Hrvati, svi Srbi, svi Slovenci jednako se razvijati, biti jednakopravni, biti svi jednaki i to je uvjet da možemo polučiti svoje ideale. Dotle dok smo mi Srbi, dok smo mi Hrvati, dok smo mi Slovenci ne predstavljamo mi snagu, ali ako smo mi Jugosloveni onda mi predstavljamo jednu znatnu snagu, jednu naciju koja će biti sposobna u toj međunarodnoj utakmici da zauzme dolično mesto i da stvori mogućnost našeg i ekonomskog i finansijskog razvitka i osiguravanja budućnosti. (Odobranje).

Sa ovih razloga, gospodo, ja bih se najodlučnije protivio takvom uredenju naše države, ali bih za to dopustio i pledirao uvek za to da se obavi što veća dekoncentracija, da se da našim banovinama što veća samouprava. Neka se oduzme iz centra, od vrhovnih vlasti, od Kraljevske vlade sve ono što nije od interesa za čitavu državu i neka se to preda u nadležnost banovinama. Tako će banovine svaka za sebe urediti pitanja koja se njih tiču i onda će se izbiti mogućnost raznim hušakcima da viču i prstom pokazuju na Beograd, da je on zapreka da se ne možemo razvijati.

Ovo bi bili, gospodo senatori, moji pogledi o tome kako bi trebala Kraljevska vlada da postupi u ovim našim važnim pitanjima, kojih rešenja se očekuju sa toliko napetosti. Ova neizvesnost, ova nesigurnost, koja je nastala u našem narodu u očekivanju tih nekih velikih promena, rodila je velikim i teškim posledicama baš zbog toga što se nije znalo šta je sa tim pitanjem zastava, da li se uz prkos postojećih zakona dopušta ili ne dopušta da se njime služi, počelo je izbijati sve više uverenje da je to dopustljivo, da se to bar trpi i posledica toga je bila ta da je prilikom proslave rodendana i imendana g. dr. Mačeka došlo i do velikih ekscesa. Ja, gospodo, neću ovde govoriti o velikoj materijalnoj šteti, koja je tu nastala, tek ću samo staviti primedbu našem poštovanom drugu g. Šuperini, koji je za ovaj incident izjavio da je to sitnica.

Gospodo senatori, kad je u nekom selu počelo da izumire mnogo sveta, pa pitali popu što svet umire, izjavio je popa da to nije ništa, a kad je umrla popina žena počeo je kukati na sav glas: pomre celo selo. Tako vidite bio je slučaj i sa g. dr. Šuperinom. To su za njega sitnice, ali n.a nisu sitnice što je Kraljevska vlada smenila predsednika opštine u Sisku. To je njeno pravo kojim se ona poslužila i tome sada g. Šuperina prigovara dok velikim zulumima ne pridaje nikakve važnosti i zove ih sitnicama. Od velike je važnosti psihoza, ona moralna šteta što je nastala usled toga ekscesa. Svu krivicu ima zato naša uprava jer ona nije bila na svojoj visini, nije postupila po propisima preveniranja jer nije nikakvo umeće nakon počinjenog ekscesa kažnjavanje ali je umeće znati predusresti da ne dode do toga ekscesa. Građani su tražili pomoć jer su predvideli šta će biti i kako može doći do nedoglednih posledica. Vlasti su uskratile pomoć, nisu htele da sprečavaju ono što se moglo sprečiti. Tri dana visila je zastava sa natpisom: »Dole tirani hrvatskog naroda«, i vlast nije ni prstom mrdnula. Ja držim da nije u redu i da nije pravo da se strogo kažnjavaju oni koji su se zaveli tumačenjem da je to dozvoljeno, već naprotiv treba da se pozove vlast na odgovornost pa ako se radilo po uputstvima i naređenjima, onda su odgovorni oni koji su izdali takva naređenja. Time što je kroz dva do tri dana ulica preuzela vlast u svoje ruke potpuno je bio uništen autoritet vlasti i to ne može da koristi ugledu naše nacije i naše države već može da ga slabi, i još nešto naročito, time se slabi broj onih pristalica koji su dušom i telom zauzeti za ovu državu, koji su dušom i telom odani i monarhiji i dinastiji i našem Kralju u ovoj državi i jugoslovenskoj ideologiji. Moja je želja i apel na Kraljevsku vladu da se to sprečava, da se ne dopusti krnjenje ugleda naših vlasti i da se budno pazi kako se nikako i nikada ne bi okrnjio princip načodnog i državnog jedinstva. (Pljeskanje).

Potpredsednik dr. Uroš Krulj: Ima reč senator g. Tomo Jalžabetić.

Tomo Jalžabetić: Gospodo senatori i Kraljevska vlado, unapred naglašavam da ja ne bih uzeo riječ ovom prigodom, ali me je na to prisilio postupak pokojne vlade. (Smijeh). Ja sam načinio i predao prvu predstavku g. Uzunoviću, kada je stupio na vladu početkom novembra, prošle godine. Drugu sam predstavku uputio g. Jevtiću, kada je stupio na vladu. On je tu predstavku primio 28 decembra prošle godine, prema poštanskom žigu, a meni je 6 januara ovdje izjavio da nije primio moju predstavku. Sada iznosim pred treću vladu iste stvari, sa malim dodatkom, pa može ovoga puta da bude sreće, kao što naš narod kaže: »Do tri puta Bog pomaže«. U tim predstavkama prikazao sam kako sresko načelstvo u Gjur-gjevcu potpomaže poljoprivredu. Ja ću nabrojiti činjenice.

Žitelji sela Križnice, općine Pitomače, kažnjent su od strane sreskog načelstva zato, što su vršili prevoz preko rijeke Drave na čamcima, mimo postojećeg prevoza, koji je vlasništvo Katarine Kocijančić. Selo Križnica je novi naselak, ono pripada općini Pitomača. Tu je postojao prevoz na rijeci Dravi, koji je vlasništvo, kako rekoh, Katarine Kocijančić. Ona je imala svoju vršaču mašinu u selu Križnici od prošle godine, pa pošto je ona sama ubirala ušur, kako mi kažemo, od mlaćenja, koji je bio veliki, a mašina stara i loša, ljudi su nabavili novu mlataču mašinu, koju im nije dopustila prevesti preko rijeke na svom

prevozu ta Katarina Kocijančić. Ljudi su sakupili velike čamce, povezali ih daskama, i tako su drugu mašinu prevezli preko rijeke, mimo onog prevoza. Za to su bili kažnjeni od strane sreskog načelstva. To je dalo povoda općinskom zastupstvu u Pitomači da se pobrine, da ono postavi svoj prevoz, a onaj dosadanji, pošto je već bio proglašen pogibeljnim, da se ukloni sa toga mjesta. Ljudi su otišli u Osijek, nabavili kompe koje su potrebne za te stvari i privukli na određeno mjesto da naprave svoj prevoz. Ali, sresko načelstvo nije dalo dozvolu za gradnju toga prevoza, pa su te kompe šest mjeseci čekale privezane za obalu, a Katarina Kocijančić se služila svojim starim prevozom.

Drugi je slučaj ovaj. Žitelji sela Katalina, srez Gjurgjevac, pravili su udruženi ciglu za svoje kućne potrebe i napravili 120.000 komada u dvije grupe. Kada je ta cigla bila gotova i spaljena, kako mi velimo obžgana, došao je sreski načelnik, na prijavu općinskog bilježnika iz Kloštra Podravskog, zaplijenio ciglu i proglasio da će njome puteve posipati, a svakog od 23 žitelja presudio na 300 dinara globe. Došlo je k meni kući dvanaest ljudi, pa pošto su doznali da sam u vinogradu, došli su u vinograd da mi svoje jade izjadaju. U prvi mah nijesam znao šta ću da radim i kako da radim, ali je neophodno bilo potrebno da se odmah nešto uradi. Ja sad te ljude uputio da dođu sutradan njih četvorica k meni i da ću im ja dati neki koncept za žalbu protiv te odluke. Kada sam prospavao mirno, ja sam ujutru našao osnova za obranje ove presude. Njih četvorica su došli i napravili 23 žalbe sve po jednom te istom šablonu. Banska uprava je snizila globu na 150 dinara, na polovinu, a ljudima je dozvoljeno da upotrebe novu ciglu. Uzrok ove zabrane bio je u tome što cigla nije bila izrađena po novim dimenzijama, nego po dimenzijama iz prošlih godina. To je bio veliki grijeh. A danas na glavnom trgu u Gjurgjevcu prave se kuće sa ciglom po starim dimenzijama i protiv toga se ništa ne preduzima, ali kada seljak za svoje potrebe napravi takvu ciglu, onda je to protiv propisa. Zar ne bi svaki čovjek izradio od svoga nešto što može najbolje? A šta onda ako on uzme slabo i nevaljalo drvo, pa ga ugradi u zgradu? Onda bi se to moralo razvaliti, po principu sreskog načelnika u Gjurgjevcu.

Treći je slučaj žitelja u selu Kačinovac, također srez Gjurgjevac. Pretprošle godine, kada je bio općinski načelnik u srezu po starom općinskom zakonu, pa pošto se općina sastojala samo iz jednoga sela, htjeli su da se poveri bilježniku da on sam vodi agendu, pa su napravili molbu na mene da ja interveniram kako bi im ta molba uspjela. Ali čupave ovce u selu našle da oni kupe potpise na tu molbu, zaplijenile im to pismo prije nego što je došlo meni, pa oružnici njih petoricu, zato što su skupljali potpise, priveli vlasti koja ih je kaznila sa po 200 dinara, što sačinjava u svemu 1000 dinara. Ja sam i to u pretstavci g. Jevtiću napisao i rekao: »Nije li ovo obnova španske inkvizicije, kada se i za molbu dobija kazna?«

Nastojacu na budem što kraći. Prošle jeseni uoči Božića donijelo je Sresko načelstvo jednu odluku koju evo imam u originalu i u kojoj se kaže (Čita):

»U riješenju izvještaja Žandarmerijske stanice u Pitomači od 6-XII-Pov. Br. 2377/1934 određuje ovo načelstvo, temeljem člana 43 z. u. u., da se Černeli Martin iz Brodića ne smije useliti u svoju novosagrađenu kuću na predjelu Sesvečka-Ada, općina Podrav.

Sesvete, koju je bez dozvole ovog načelstva sagradio, te nadalje da se Hudjek Tomo imade u neprekoračivom roku od 24 sata preseliti iz predjela Sesvečka Ada u svoj raniji stan u Podrav. Sesvetama pod pretnjom prisilnog iseljenja.

O tome se obavješćuju Černeli Martin iz Brodića, općina Sesvete; Hudjek Tomo iz konaka Sesvečka Ada općine Sesvete Podrav., Općinska uprava u Podrav. Sesvetama; žandarmerijska stanica u Pitomači i 61 četa 17. podotseka granične trupe u Pitomači pozivom, odnosno zamolbom za 2—5, da se staraju za izvršenje ove odluke.

Gjurgjevac, 12 decembra 1934 god.

Sreski načelnik
(potpis)«

Ja sam se čudio kada su mi ljudi ovo donijeli, pa sam ih pitao šta su skrivili i da nijesu, pošto ljudi žive na granici prema Madarskoj, imali posla sa žandarmerijom, a oni su mi odgovorili da nijesu. Sve je bilo mobilizovano protiv ta dva čovjeka. Taj sreski načelnik valjda je prošao škole, drukčije ne bi mogao dobiti dekret. Može li on misliti i tvrditi da se jedno gospodarstvo, makar malo bilo, u 24 sata može preseliti preko rijeke Drave, kad je to tehnički nemoguće! Ljudi su došli k meni i upitali me: šta ćemo učiniti? Ja sam im napravio preporučeno pismo jednom činovniku u Zagreb sa molbom da ih predvede pred Bana. Odluka je dostavljena 24 sata pred Božić, pa bi preseljenje imalo uslijediti na sam katolički Božić. Uspio je toliko, što je čovjek, koji je tamo otišao, poslan jednom činovniku Banske uprave, koji mu je napravio žalbu protiv odluke. Njegova je žena bila u drugom stanju i zbog poroda ona se nije od kuće dala, a žandari su poslali primalju da je pregleda, i tako je učinjen čitav atak na ljude, da se na Božić sele iz kuće van.

Martin Černeli je već pet meseci stanovao u toj kući i njemu piše, da se ne smije useliti u nju. Hudjek je na putu obolio i ostao u Kloštru, pa nije mogao u Zagreb, nego je otišao tamo Černeli. Hudjekovo blago, marva, svinje i konji, što je imao, dok je on bio bolestan, egzekutivnim putem je preseljeno iz njegovog doma u selo Sesvete, a žena Černelijeva je ostala kao i njena imovina, jer je babica konstatovala da nije za preseljivanje. Dok ovako naredenje izdaje sreski načelnik, mora biti proglašen da nije kod zdrave pameti i da nije sposoban da uređuje bilo nad kime!

Sad ću vam pripovjedati, kako žandarmerijske stanice uređuju u Gjurgjevačkom srezu. Jedna žena iz Vudrovca, srez Gjurgjevac, prijavljena je žandarmerijskoj postaji da je jednom čovjeku ukrala novac. Taj čovjek možda nikada nije imao veću svotu novaca, ali je on htio da sa njom živi u konkubinatu, a ona ga je odbila, i to je bila osveta. Došli su žandari, pa su htjeli silom, pendrekom i batinom i tučnjavom isprešati od nje priznanje da je ukrala. Ona je ostala tvrda: nisam i nisam, dok je druga žena, koja je gledala njene muke, rekla: daj one novce, što si za svinje dobila, da te ne tuču dalje. Ona je posegla za tu imovinu, i dala je žandaru novac. Mislite li, da su ti žandari bili s time zadovoljni? Ne. Privezali su je za kola i 8 kilometara privezanu uz kola vodili do Gjurgjevca. Bila je isprebijana tako, da dok je došla do sreskog načelnika, nije mogla od plača govoriti. Sreski načelnik, da joj ublaži rane, bacio je 8 dana u zatvor bez ikakve pomoći, i to je bio prvi lijek kod sreskog načelnika.

Jedan seljak iz Virja dobio je malo podrugljivu riječ komisiji koja je prisilno štrojila dva bika u Virjanskim konacima. Pa kad su prisilno štrojili, onda su ljudi dakako kritikovali taj posao. Kad se komisija vraćala svojim kolima, dobio je jedan čovjek iz svoga dvorišta: je li jajca nosite? To je bila podrugljiva riječ. Sreski ga je načelnik pozvao u koja i povezao u Gjurgjevac. U komisiji je bilo 14 žandara i jedan oficir. Kad su došli u Gjurgjevac taj je oficir kazao žandarmima — moram reći jednu nepristojnu riječ, ali može mi se oprostiti, jer inače nema razumijevanja —: »A sada ga tucite dok se ne usere, a kad se usere, onda ga tucite zašto se usrao«. I to su žandari tačno izvršili. Najprije su ga odveli u podrum i naredili da skine obuću. Kad je skinuo obuću, tukli su ga po tabanima, dok nije iznemogao od vikanja. Onda je morao ustati, pa su ga prisilili da se popne za železnu štangu koja je bila uzidana u svodu i zapovjedili, da se 10 puta popne sa glavom iznad štanke, a da se nogama ne smije dotaknuti zemlje. Kad je iznemogao, onda su mu zapovjedili, da digne jedan kamen od 80 kgr., koji nije mogao dići. Onda su mu dali manji kamen, a na njega su stavili tri cjepanice drveta i naredili da na mora pola sata držati. Kad je i to prošlo, onda su ga odveli u sobu i zapovjedili mu da legne, što on nije htio učiniti. Zatim ga uhvati jedan žandar za glavu a drugi za noge, bace ga na pod i počnu ga tući. Drugi žandar stao mu je na prsa i udarao ga nogama u trbuh. Onda su ga, po italijanskoj boksačkoj metodi, udarali u prsa, u trbuh, u grudi tako da mu se utroba unutra ozlijedila. Na koncu kad je ustao, onda su ga po prstima tukli. Kad je i to prestalo, onda su ga stavili u sud sa vodom, tako da mu je jedna noga bila nad vodom i kasnije se upalila. Poslije toga taj je čovjek tražio liječnički pregled. On nije mogao 8 dana do prvoga kata načelstva da dođe da ga zapisnički preslušaju. Bio je 8 dana u zatvoru bez preslušavanja, a onda je došio najgore. Od ozlijeda u utrobi četiri dana nije nikakvo jelo primio, apsolutno ništa, nakon što je mogao samo mlijeko primati. I taj je čovjek osuđen 14 dana, ali je otsjedio 21 dan. Ja priznajem da je on izrekao nepristojnu riječ. Zato ga je trebalo kazniti sa tri dana, i to bi bila normalna kazna. Ali ovakve stvari praviti, to je jedna grozota! Meni su došli kući on, njegov brat i susjed, pa su mi taj slučaj pripovjedali, a ja sada ovdje pred Vama iznosim.

Sad ću Vam iznijeti još jedan sličan slučaj. Jedne večeri išli su regruti svojim vojnim korpusima, pa je bilo pjevanja i veselja. Na povratku, kad su se vraćali svojim kućama, bacio je netko kamen na prozor kuće, u kojoj je stanovao žandarmerijski oficir. Štete nije bilo, samo je jedno prozorsko staklo razbijeno. Jest, ali se to nije smjelo desiti na kući toga oficira. Žandari su tragali, pa su ustanovili na pijesku ispred kuće trag od čizama jednog čovjeka, koji u susjedstvu stanuje. Posumnjalo se, da je taj čovjek to učinio. Moglo je biti, da je on po danu prešao ispred kuće, u kojoj je stanovao taj oficir, ali se ipak posumnjalo na toga čovjeka. Njega su četiri dana žandari držali u podrumu i mučili sve dotle, dokle nisu došli susjedi k meni i izjavili, da više ne mogu podnašati jauk i plač i molili me da nešto preduzmem. I, dakako, ja sam zadnju pretstavku napisao g. Jevtiću, a on je rekao da ju nije primio, a znam da je primio. Tu sam kazao da se ulica zgraža na ovo. To su, gospodo, samo krupnije stvari. Moram samo općenito reći da su ljudi za najmanju griješku osuđivani na po 14 dana zatvora. Niko nije imao moći i prigode da se gdegod prituži.

Ja ovo iznosim i naglašujem, da je taj sreski načelnik ovakvim strašnim postupkom bio glavni agitator za listu dr. Mačeka, jer je u Gjurgjevačkom srezu ta lista dobila 12.300 glasova, dok je g. Jevtić dobio svega 340. Dakle, ja sam o toj agitaciji u mojoj pretstavci napisao g. Jevtiću i kazao sam i to, da se taj sreski načelnik vozaka po zborovima sa g. Pogačnikom i jednim advokatom, pa sam dodao: Ovi jadnici misle, da je prisutnost sreskog načelnika privlačiva sila za izbornike, međutim baš je obrnuto! I to se na izborima pokazalo. Gospodo, toga je bilo dosta. Oni koji su tražili da se poštuje zakon, zahtjevali su da se taj čovek makne iz Sreza gjurgjevačkog, ali nije ništa vrijedilo. Ja znam tu praksu iz onoga Kuenovog doba, kad je on vladao Hrvatskom 20 godina kao ban: koga si tužio, toga si pohvalio, a koga si pohvalio, toga si tužio. I to je isto bilo pod ovim pokojnim vladama.

A sada da predem na poljoprivredu, pa da vidimo kako se ona podupire? Hoću da uzmem u pretres jedno privredno gazdinstvo, a to su šume. Mi Hrvati smo bili bogati šumama, a kaže se da je trećina zemaljske kugle šumom obrasla. Šume su postojale, ali su nestale. Narod trpi, a oni koji su šume uništili, mirno ruke taru. Šuma je isto tako potrebna narodu kao što je potrebno polje; kao što je čovjeku potreban kruh, tako je isto potreban i ogrijev i gradivo itd.

Šumska uprava prije 30 i više godina negde oko 1873 godine nemilosrdno je harala šume. Ja sam imao čast biti pretsjednik imovne općine i kada sam tome prigovorio, dobio sam odgovor: »mi moramo stvoriti kapital koji će nositi toliko kamata, da će se šumska uprava iz kamata naplaćivati, a naročito onda kada ne bude više starih šuma«. Dakle sami su predviđali da će tih šuma uskoro nestati. Ja znam da je gjurgjevačka imovna općina početkom 1913 godine prema inventaru imala novčanog kapitala 6 milijuna kruna. No taj novac morao se po naredbi Kraljevske vlade slati njoj, a Vlada ga je pod pritiskom mađarske prevlasti slala u mađarske banke. Novac je pretvaran u vrednostne papire. 1914 godine došao je rat i tada se tražio novac na sve strane u ratne svrhe. Vec poslije mađarskog preloma ostao je novac Mađarima, a imovne općine dobile su papire od vrijednosti i to smo dijelili poslije preloma na jednake dijelove. Šuma je nestala i baca se krivnja na narod da je poharao šume, što ne stoji; poharala ih je šumska uprava, a isto toliko i državne vlasti. Šumska uprava je poharala jer je sjekla na komade stare šume i prodavala, a davalo se i narodu u koliko je trebalo. A kada se, gospodo, jedna šuma posječe, ostaje gola površina. Da bi ta površina opet šumom obrasla, potrebno je 30 godina za proredu. Dakle šumska uprava je morala stare šume sjeći 30 godina i plaćati porez za gole površine od kojih nikakve koristi nema.

Mi smo dobili novi šumski zakon prije nekoliko godina, koji je ubitačan za narod. Zamislite, gospodo, za jedno stablo debljine od 10 cm plaća se od šteta od 500—1000 dinara, a takvo stablo čovjek na ledima može kući iz šume donijeti. Treba uzeti u obzir da narod ne živi tamo u palatama kao što se živi u Beogradu, nego u potleušicama, koje nemaju ni duplih prozora, niti ograđenih hodnika. To su jednostavne kolibice, gdje se može u ljeti stanovati, a u zimi bez ogrijeva nikako. Možda mi se neće vjerovati, ali ima slučajeva gdje se zimi u takvoj kolibici voda na stolu smrzne. Morate, gospodo, također dopustiti da ima u svakoj kući od zgrade do zgrade i bolesnika, a ima i obilje djece i tu se mora ložiti.

Po ovom novom zakonu procjenjivati i utjerivati štete, znači ubijati narod i materijalno ga uništiti. Nikada se neće narod u bivšoj Vojnoj Krajini odužiti tim šumskim upravama, on će za uvijek biti dužan, i ako nešto plati, to se i ne osjeća. Tu je, dakle, potrebno, pošto ih je država pomagala uništavati, da im sada država pritekne u pomoć, i to tako da bi trebalo sve posječene površine do 30 godina osloboditi po predašnjem zakonu od 1873. Imovna općina je plaćala porez državi toliko koliko je plaćao najbolji i najveći porezovnik. To je bilo prema § 48 Zakona od godine 1873. Taj paragraf je stavljen van kreposti i plaćao se porez od čitave šumske površine. Zna se da ima golih ploha, naročito u blizini sela, koje su posječene. Stare su se šume sjekle i državi se plaćalo. Sada starih šuma više nema, a imovnim općinama raste državni dug. Oni koji s njima upravljaju, brinu se samo toliko da za sebe dobiju plate, a prvi koji strada, to je vlasnik šume, pravoužitnik. Na njega se udaraju novi tereti, a on dobiva ograničeni broj i to na godinu 4 prostorna metra drva i 12 metričkih centi uglja, koji je dosta loš. Međutim to nije dosta na godinu dana ni za peći kruh, ali više ne može dobiti, jer nema.

Dakle, država i šumske uprave uništili su šume, a pravoužitniku su udareni nameti i on za to plaća 128 dinara i još ide u šumu sjeći. To je abnormalno i zato se mora u tom pogledu pristupiti reformi Zakona o imovnim općinama, a tu je dužna država da pomogne, jer je ona pomagala i šume harati. Ona je dužna da pomogne u formi ublaživanja pritiska na porez na taj način, da danas taj postojeći stari dug briše za imovnu općinu, a nove da oslobodi za one površine, koje su posječene za prvih 30 godina, dok opet mlada šuma ne naraste.

Imam još jednu stvar. Ja sam podnio jednu interpelaciju za modifikaciju Zakona o osiguranju usjeva i vinograda. Ja ću Vam pročitati samo naslov: Preko 3 milijarde dinara su prinosi za socijalno osiguranje, a kako izgleda rad na socijalnom osiguranju? Prema izvještaju koji je ovih dana objavljen, po Zakonu socijalno osiguranje vrši pljenidbe i dražbe, a ostalo je dug od 168 miliona dinara za neplaćeni prinos, a upravni troškovi sačinjavaju svotu od preko 60 miliona dinara. Gospodo, ovo je fotografija kakav treba da bude ured za osiguranje usjeva i plodova. Ja tome zakonu ništa ne prigovaram, već zahtjevam da se samo jedna riječ izmijeni, a to je ona riječ gdje piše, da je obavezan plaćati i premije, — da se ta riječ »obavezan« zamijeni sa riječju »dobrovoljno«. Znam ja da su oni koji su to ustanovili znali da narod to neće htjeti, ali ono što narod neće, to za narod nije dobro.

Banska uprava Savske banovine izdala je naredbu da naplata na kolima mora imati širinu od 8 cm. Šta to njih buni? Neka oni naprave dobre puteve i pomognu narodu da ima jaku opremu, pa onda će ova naredba imati smisla. Ali napraviti teška kola, pa ići po blatnjavom putu sa upregnutim kljusetom i držati se ove naredbe, nemoguće je. To mi koji živimo u narodu znamo, a gospoda koja izdaju ovakve naredbe, ne znaju. Pa kao što je neosnovana i luda ova naredba, tako je i ovo prisilno osiguranje usjeva i vinograda štetno po narod. Tako je n.p.r. i sa osiguranjem radnika; oni koji su to osiguranje predlagali lijepo su mislili, ali kad je izvršeno osiguranje, mi evo vidimo rezultate. Slika i prilika toga biće ta, što će u Zagrebu narasti za 5 godina jedna palata za jedan kadar službenika, koji žive na grbači siromašnih

radnika. A gledao sam prošle jeseni kada je tuča uništila vinograde kod sela Vudrovca blizu Gjurgjevca i neki osiguranici su uspjeli da prilično dobiju, a neki su dobili samo po 1.75 dinara, jer procjena dode poslije 14 dana, jer po uslovima za osiguranje, ako tuča potuče usjeve prije Petrovdana, onda se ima potučeni prirod ukloniti i novi sijati. A ako dotični posije nov usjev, onda mu se kaže da nema štete, jer tu je već novi usjev. Ali to je dokaz nepoznavanja poljoprivrede, jer tada može samo da se posije heljda ili nešto slično. Zato kažem da su sve te naredbe i ti propisi izlišni, jer seljak najbolje poznaje svoje stanje. Mi znamo da su svi staleži organizirani, imaju svoje komore, drže ankete, da se za jedan stalež nešto učini, a mi smo seljaci kao ovce kad ih vuk rastjera; radimo svaki za sebe, a za cjelinu se niko ne brine. Zakoni i naredbe nijesu prilagodene našem životu isto onako kao odijelo koje krojač sašije bez onoga za koga se kroji.

Ja Vas molim da se ovaj vapaj sasluša i da se u tom pogledu nešto učini i pomogne. Te malene stvari, koje nisu usvojene, izazvale su nezadovoljstvo i pomogle su i Mačekovoj listi da je dobila u Gjurgjevačkom srezu 12.500 glasova, dok je Jevtićeva dobila samo 340. Mi moramo jedanput krenuti i raditi na tome, da narod dobije olakšice i da on sam opazi da mu je bolje.

Ja molim Kraljevsku vladu da ovo uzme k srcu, i kako se kaže »tri put Bog pomaže«, jer ovo je treća vlada, kojoj podnosim ovakve predloge i molim je da ovo ne ostane glas vapijućeg u pustinji.

Potpredsjednik dr. Miroslav Ploj: Ima reč g. Don Frane Ivanišević.

Don Frane Ivanišević: Gospodo senatori, vreme je kratko i ograničeno, pa će i moj govor biti kratak i ograničen.

O ekonomskim žalosnim prilikama na Primorju Vi ste čuli, a možda ćete još čuti, teških tužaba i prigovora, koji su bili izneseni u ovom i u drugom Domu Narodnog predstavnništva, a koji nažalost nisu našli dovoljno shvaćanja kod nadležnih krugova. Ja se neću tužiti ni najmanje na prirodu, što je nama uskratila ono čim je druge zemlje i krajeve u našoj domovini bogato obdarila, rodnim poljanama, gustim šumama i bogatim rudama, ali priroda je ipak dobra majka, kod nje vladaju zakoni rekompensacije, ako nešto uskrati, drugim dobrom ona naplati. Tako je i nas na Primorju, koji na golom kamenu živimo, priroda majka u zamenu plodnih sijanica, što ih ima u Sremu, Šumadiji, Bačkoj i Banatu, i mesto šuma gustih, divnih i krasnih, što ih ima u Bosni, Sloveniji i drugde, nadarila i oštjetila sa jednom nepreglednom poljanom sinjega mora, koju mi ne bi zamenili za sve drugo bogatstvo, a u dubinama toga sinjega mora nalazi se neizmerno bogatstvo raznovrsnih riba, koje za domaću prehranu i za vanjski trgovački izvoz predstavljaju jednu veliku i neizmernu vrednost za našu privredu. O tomu ne trebam da Vam sada govorim, gospodo senatori, jer ste Vi o tome potpuno uvereni, a niti je tomu sada vreme. Hoću samo da Vas upozorim na nekoje poteškoće, koje su velika smetnja vanjskom izvozu i time u velike umanjuju vrednost ove privredne grane.

Po zadnjoj statistici Direkcije pomorskog saobraćaja u Splitu, ima na našem Jugoslovenskom primorju do 20.000 ribara, a koji su skoro svi domaćini, oci obitelji. Ja neću razlikovati, koji su profesionalni ribari, a koji nisu, koji su samo sportisti, ali kažem, da ih ima oko 20.000 koji se bave ribarstvom i koji

crpe blago iz mora. Ta korist iznaša danas godišnje do 50 miliona dinara. Ali je, gospodo senatori, istinit fakat, ako se ovaj obrt razvija racionalno, a zato ima svakako dobroga izgleda, mi ćemo imati deset puta više koristi i naš će ribolov godišnje nositi koristi od 500 miliona dinara i na taj način će onaj kraj, koji se sada nazivlje pasivnim, postati aktivan. Ali to je muzika vremena, budućnosti, no do toga će svakako doći. Kad bi bilo dobre volje vlasti i kad bi se više nastojalo oko toga da se otklone sve smetnje ribolovu, onda bi došlo do takvoga blagostanja da bi prestale svake tužaljke na nemarnost Vlade.

Ako li računamo pet članova po porodici, a ribari su obično obilni decom, tu nam proističe da 100 tisuća grla živi o prihodima ribolova, to će reći četvrti dio primorskog kućanstva. To sve ide dobro dok ribar koji teškim trudom dođe do svog ulova, može utržiti ili unovčiti svoju robu, ali kada nastanu poteškoće, da ribu ulovljenu ne može, što no se reče, ni prodati, ni darovati, a sam je ne može da potroši, prisiljen je da istu ribu, koja se brzo kvari mora opet u more bacati, i sav trud i trošak pregoriti. Eto takve su poteškoće nastupile i na ove hoću da nadležne krugove upozorim. Dve susjedne zemlje, gde se naša riba najbolje plasirala, jesu Italija i Grčka. Italija je već davno zatvorila ulaz, ili za nekoje vrste ribe, postavila teška ograničenja za uvoz naše ribe, a Grčka je upravo ovih dana totalno zabranila uvoz naše slane ribe srdelice, koje sačinjavaju najveći broj i snagu našega ribolova. Kroz zadnje dvije godine Grčka je nabavila na Primorju u prošloj godini 1934 posoljene ribe 5556 kvintala, godine 1933 kvintala 6253 i opet za ovu godinu grčki su trgovci bili već unaprijed zakupili sav proizvod uz veoma povoljne uvjete za nje, kada na jednom, usred sezone ljetnog ribolova, kao grom iz vedra neba, stigla je zabrana sa strane grčke vlade uvoza naše ribe i time zadan je teški udarac našoj privredi. Pošto nemamo dovoljno domaćih tvornica da preuzmu toliku količinu za konzerviranje te ribe, naš je ribar doveden do teškog položaja da mora svoje krvave trude opet u more bacati. Pošto upravo ovih dana vode se pregovori sa delegatima grčke vlade za sklapanje trgovačkog ugovora, a pošto će se skoro, u mjesecu septembru, započeti pregovori sa delegatima italijanske vlade za sklapanje ugovora sa Italijom, ja vruće stavljam na srce g. Ministru trgovine i industrije neka uznaoži da u tim ugovorima bude osiguran jedan stalan kontigent izvozu naše ribe sa Jadrana, i da tim ne izložimo bijedi naš ribarski stalež, koji i po svojem današnjem stanju spada u najsiromašnije slojeve našega pučanstva.

U odnošaju sa ovim pitanjem ribolova i poboljšanja ribarskog stališa, dopustite mi, gospodo senatori, da rečem par riječi o jednoj ustanovi koja ima velikoga utjecaja na razvitak ribarstva na Jadranu, a to je Oceanografski institut u Splitu.

Za vas i za neke druge riba je možda luksuzna hrana, ali nama na Primorju ona je jedan jedini izvor opstanka i treba se truditi svim silama da taj izvor ne presuši, jer bi to bila velika šteta. Ja sa veseljem mogu o ovome da govorim, jer i ja se bavim ribarstvom kao sportista i proučavam prilike naših ribara. Naši ljudi došli su čak iz Amerike da se ovde bave ribarstvom, da se ono razvije i ovo blago našega mora počelo se prostirati na sve strane. Riba sa našeg Jadrana vrlo je cenjena i u Milanu i u Parizu, osobito u Nemačkoj, Beču i drugim mestima. Tamo ljudi znaju da razlikuju onu ribu sa italijanske strane, iz gliba,

i našu, sa kamena i svuda u velikim gradovima, kao što su Milano, Pariz i drugi gradovi, gde su najveći gurmani, naša riba ima velike cene. Isto tako i u našoj prestonici naša riba je otvorila apetit mnogima i rado se plasira i ovde i u Zagrebu, jer je Vlada izišla u susret u pogledu prevoznih sredstava, pa zato kada bi došlo do poteškoća u ovome pogledu onda, gospodo moja, za nas bi bila jedna katastrofa, te preporučam g. Ministru da uzme na znanje i da bi dao instrukcije svojoj delegaciji, koja pregovara sa Grčkom, da odredi jedan stalni kontingent, jer je ovo čudna komedija sa Italijom, pošto ona nešto dopusti neko vreme i njihovi trgovci ribari rado kupuju našu ribu; a onda na jedan mah dolazi zabrana sa italijanske strane!

Mi se moramo, gospodo senatori, postarati, da socijalno opskrbimo našeg ribara. Ja sam već istakao u svome prvom govoru baš sa ovoga mesta i ja zahvaljujem g. Šiloviću, našem drugu, i g. Canjugu, koji su govorili o našim mornarima i našoj obali, jer mi kada govorimo o domaćoj i vanjskoj politici, moramo da se osvrnemo i na to šta je naš ribar i naš mornar na Jadranu. Ja imam tvrdo uverenje i dosta iskustva u svome životu i poznajem prilike dobro na Jadranu, jer sam rođen na valu mora, onde živim i onde ću umreti, ako Bog da, pa kažem, gospodo, ako mi ne obratimo naročitu pažnju, da osiguramo i omogućimo život našem mornaru i našem ribaru, bar da mu se ne ometa, ne otežava njegov život, mi ćemo imati mnogo štete i mnogo ćemo izgubiti. Jer mi ne znamo šta nas čeka u budućnosti. Bog neka dađe sreće našem susedu tamo u Africi, u Abisiniji, neka dobi je i neka nas ostavi na miru. Ali, dođe li jedan odlučan čas ja imam tvrdo uverenje, te ću da rečem da su naši ribari opskrbljeni, a ne da trpe glad i bedu, da će naši ribari i mornari biti najbolji jadranski stražari, dođe li do toga. Ja zbog toga preporučam Gospodinu Ministru da uzme i što pre reši ovo pitanje. U odnosu sa ovim preporučam naročito g. Ministru prosvete jednu stvar. Napokon, pisalo se svih deset do petnaest godina da naša država ima najlepšu obalu i po formaciji i po geografskom položaju i po važnosti mora i luka i po blagu koje more sadrži, pa da je bilo neophodno potrebno da se ustanovi jedan institut od znanstvenog značaja koji će proučavati vrednost ovoga mora i dati mu veću proizvodnu snagu, veću vrednost, kada će naučnici proučavati i trave i luke i sve drugo što je u vezi sa pomorstvom. Posle dugog vremena osnovan je u Splitu Oceanografski institut. Sve pomorske države Evrope podigoše barem po jedan institut za istraživanje mora s konačnom svrhom njegova što boljeg iskorišćavanja. Vidite, gospodo, Italija ima takav institut u Napulju, Rimu, Rovinju, Kaljari, Tarantu i Mesini.

Kraljevina Bugarska koja je poslije rata otvorila lijepi oceanografski institut u Varni, te Madarska koja je organizirala takav institut internacionalnog značaja na Balaton jezeru, i naš državni prestiž u vanjskom svijetu traži da mi imamo na svojoj obali oceanografski institut. Ovaj će već svojim postojanjem dizati ugled naše države prema vani a jačati samo svijest i povjerenje naroda u državi, pružiti stranim naučnicima mogućnost naučnog rada na našoj obali, i istu mogućnost pružiti i domaćim radnicima i tako će dati priliku da se digne ugled naše nacionalne nauke u svijetu, staviće iskorišćavanje mora na naučnu osnovu i time pojačaće povjerenje inostranstva u našu privredu i očitovaće pred internacionalnim forumom volju naše države da sama

istraži i racionalno iskoristi svoje more. Time će se dignuti drugome svako pravo na istraživanje i iskorišćavanje našega Jadrana koje bi neminovno dovelo u opasnost naš nacionalni prestiž i interes.

Prosvjetno naučni interesi zahtijevaju postojanje oceanografskog instituta, jer ovaj pruža mogućnost naučnog istraživanja kao i pripreve za nj, omogućuje kompletiranje univerzitetskog vaspitanja putem naučnih kurseva u institutu te posmatranje morskog života u akvarijama, snabdevanje univerzitetske i srednjoškolske zbirke morskim biljkama i životinjama i općenito popularizira u narodu poznavanje prirode našega mora i ljubav prema njemu i to putem akvarija, popularnih publikacija i predavanja.

Privredni interesi neophodno traže osnivanje oceanografskog instituta, jer ovakav institut je u stanju da svojim naučnim rezultatima jako pomogne našem ribarstvu, brodarstvu i turizmu. Dobro organizovani institut može da snažno podupre u prvom redu interese našeg ribarstva i to: iznalaženjem shodnog alata i metoda u svrhu što racionalnijeg iskorišćavanja mora, iznalaženjem novih lovišta i njihove izdašnosti, iznalaženjem sada nepoznatih puteva i zimovališta važnih riba selica (tuna, srdjela), u svrhu neprestanog iskorišćavanja, iznalaženje na mogućnosti vještačkog gajenja ribe i ostalih ribarskih objekata na našoj obali u svrhu povišenja produkcije za vrijeme mira i naročito rata, traženjem načina i upućivanjem ribara na potpuno iskorišćavanje ulova i privređivanje ribljeg ulja, dubra i brašna, praktičnim prosvjećivanjem ribara putem ribarskih škola, kurseva, publikacija i stručnih mišljenja i davanjem stručnih mišljenja kompetentnim vlastima, naročito u svrhu prohibitivnih mjera protiv pretjeranog iskorišćavanja nekog lovnog područja, protiv lova nedorasle ribe, upotrebe nedopuštenih sredstava itd.

Oceanografski institut može da podupre interese brodarstva naročito iznalaženjem metoda protiv vrlo štetnog obrašćivanja brodova sa strane biljki i životinja.

Institut, i napokon, ima da podupre interese našeg turizma ispitivanjem vrijednosti našega mora u balneološkom pogledu te ispitivanjem metereoloških i hidrografskih prilika na našem Primorju.

Vodeći brigu o navedenim političko-nacionalnim, prosvjetno-naučnim te privrednim interesima naše države Srpska Kraljevska Akademija u Beogradu i Jugoslovenska Akademija u Zagrebu osnovaše god. 1930 u Splitu, u privatnim prostorijama, Oceanografski institut sa zadaćom svestranog i sistematskog izučavanja prirode našega Jadrana, a s konačnim ciljem njegova što intenzivnijeg iskorišćavanja.

Upornim nastojanjem obeju akademija, a materijalnim sredstvima koja stavišena raspolaganje razna narodna ministarstva, naročito Ministarstvo prosvete, Ministarstvo vojske i mornarice, Ministarstvo saobraćaja i Ministarstvo građevina, u godinama 1932/33 sazidana je zgrada Oceanografskog instituta — unutra još do danas neuređena — a u njenoj blizini manja zgrada za stanovanje institutskih nameštenika — 5 km. udaljenosti od grada. Manja zgrada je potpuno uređena, a u njenom prizemlju instalirani su još početkom 1933 godine laboratoriji instituta. Rad instituta našao je potpuno razumijevanje kod Ministarstva prosvete, koje mu je dodijelilo na rad tri naučne sile. Osim toga ono je u budž. god. 1934/35 stavilo na raspolaganje institutu za lične izdatke kontraktualnog personala oko 211.000 dinara (part. 214 i 215), a za stvarne izdatke 100.000 dinara (part. 216).

Ta su sretstva omogućila da je institut već došao do izvesnih naučnih rezultata (izdao je 5 naučnih publikacija) i postao faktorom s kojim se računa u inostranstvu (posjetiše ga mnogobrojni strani naučnici i grupe studenata u svrhu naučnog rada) i kod kuće održavaju se kursevi studentima i daju stručna mišljenja političkim i privrednim faktorima. Ipak institut nije do danas stigao do svoje konačne organizacije i rezultata koji se moraju od njega očekivati, i to stoga, jer mu manjka osnova i osiguranje u zakonu koji bi zagantovao institutu sredstva za život i u budućnosti te mu osigurao potrebni radni personal koji mu je danas samo privremeno dodeljen. Projekat zakona o Jug. oceanografskom institutu predložen je od strane obeju Akademija Ministarstvu prosvete pred više vremena, a u konačnoj redakciji u proljeću 1934. godine, ali zakon o institutu do danas nije donesen. Mnogostruki interesi naše države traže da se zakonom osigura i podupre za sva vremena institucija koju toliko traže savremene prosvjetno-privredne te političko-nacionalne potrebe naše države.

Ja zahvaljujem novoj vladi g. dr. Stojadinovića da se je odlučila na donošenje toga zakona, ali smatram da nije dostatno urediti radni personal na zakonskoj osnovi nego je vrlo važno i potrebno da se ovoj naučnoj instituciji dadu potrebna sredstva kako će razviti svoj naučni rad.

Ko je od vas, gospodo, bio u Splitu, video je na zapadnoj strani našeg grada, ispod brda Marjana, na dogledu pitomog Kaštelanskog zaljeva, jednu krasnu zgradu koja svojom arhitekturom priteže pogled svakog prolaznika. Ali ko dođe do nje, ne vidi u njoj ništa, nego prazninu i samo četiri gola zida, zbog čega ostaje zapanjen i razočaran. Ništa se tu nije učinilo. Nijedna vlada nije vodila brige o tome. Taj rad je prepušten akademijama nauka, koje su radile na tome poslu i iscrple svoja sredstva. Sada, kada je zakonom uređeno pitanje personala, ja bih preporučio g. Ministru prosvete da pruži potrebna sredstva kako bi taj institut započeo i razvio u potpunoj meri svoj znanstveni rad, na čast naše države i na korist narodne privrede na Primorju. To je jedna neophodna i neodložna potreba, obzirom i na ribolov i na znanstvene prilike. Ne sme se dopustiti da čekamo još toliko godina. Ti mladi ljudi koji su tu namešteni izdali su već nekoliko naučnih knjiga koje nam čine veliku čast u naučnom svetu. Za taj institut je općina splitska učinila već velike žrtve. Sagradila je krasan put ispod romantičnog Marjana i dovela vodu i elektriku. Ona je u to uložila 3 miliona dinara. I onda je sramota i ne čini nam čast da ta zgrada stoji tako dugo prazna, da stoji sa četiri gola zida evo već 3 godine. To treba kompletirati, i to je jedna vrlo važna stvar koju preporučujem g. Ministru prosvete.

Pošto nemam još mnogo vremena da govorim, upozoriću g. Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja na jednu žalosnu okolnost, kojoj on treba da pokloni svoju punu pažnju.

U Primorskoj banovini, to treba priznati, mi imamo dosta bolnica. Ja znam kako je u tom pogledu bilo pre 50 godina, kada se nije ni znalo za te bolnice. Danas je mnogo učinjeno u higijenskom pogledu za zdravlje tamošnjeg stanovništva. Mi moramo reći da naša država stoji u prvom redu među kulturnim državama i narodima, osobito u higijenskom pogledu i u pogledu socijalnog pokreta. Zgrade su uređene, liječnici su namješteni, bolnice su pune bolesnika. Ne znam čijom krivicom, ali izdata je naredba za sela i

općine koja ih silno tereti. Izdali su naredbu, a nisu znali poreznu snagu naših općina, te su odredili da svaki općinar, svaki seljak i državljanin bilo iz koje općine koji ne plaća 200 dinara godišnje poreze, ima prava da ga njegova općina opskrbi prilikom liječenja u bolnici. Ja sam rodom iz općine Poljica, kod Splita. To je stara, na glasu knežina. Ja sam gledao koliko ima tih bolesnika, koji ostaju u bolnici po 2—3—4 meseca. Od 14.000 žitelja, samo 6 njih nisu imali prava ići u bolnicu, a svi drugi su imali prava da idu na trošak svoje općine. Ja znam osobe koje mogu da plate bolnički trošak, ali kažu: Zakon mi daje to pravo. Općina je zbog toga došla do velikog duga. Sad su uredili to tako, da ima prava na bolnicu onaj, koji plaća ispod 100 dinara godišnje poreze.

Pune su naše bolnice kojih ima 6—7 od kojih dve državne i pet banovinske. Uvek su krcate bolesnika. Međutim, ima ih svega 10% koji plaćaju a naše su opštine u takvome stanju da ne mogu ni svoje činovnike izdržavati a kamo li bolestničke pristojbe podmiriti. Stanje je tako žalosno da općine duguju bolnicama ništa manje nego 25 milijona dinara. Donet je takav zakon da opština gotovo svakom bolesniku daje besplatno lečenje i sada su došle u čor sokak i opštine i bolnice. Ja sam očevidac toga i mogu vam kazati da one ne mogu da plate ni ono što je ugovoreno, da plate svoje liferante koji čekaju po 4—5 meseci da budu isplaćeni. Stvari ne mogu tako dalje da idu. U tim bolnicama se zato i nastoji da ih se što pre reše. S toga Ministarstvo narodnog zdravlja treba da povede računa o tome i da priskoči u pomoć svojom dotacijom. Zamislite u kojem se stanju žalosnom te bolnice nalaze, jer se one ne popravljaju. Sve na stranu gospodo, a zdravlje na prvo mesto, jer samo zdrav narod sačinjava najveće blago jedne države. Za naše bolnice za zdravlje našega naroda ako se nešto više i potroši to je sasvim dobro utrošeno i opravdano. (Odobranje).

Potprirednik dr. Uroš Krulj: Ima reč g. dr. Josip Šilović.

Dr. Josip Šilović: Gospodo senatori, ja ću da vam progovorim nekoliko reči kao dete iseljenika o našim iseljenicima, o iseljeničkoj siročadi.

Vi, gospodo senatori, znate da je ova kriza, koja je zavladala svetom, u Americi desetine hiljada naših Jugoslavena stavila u najgrozniji položaj, a kući ne mogu, jer nemaju čime. Gospodo, vi znate a i Vlada zna koliko su beskrajnih milijona para poslali iseljenici naši kućama svojim dok nije zavladala ova užasna svetska kriza. Zato najmanje što im Jugoslavija može da učini, jeste, da im omogući da dođu kući da umru u svojoj kući kod svoje porodice, da im se ispuni ova vruća posljednja želja.

I zato ja molim Vladu, a naročito gosp. Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja i g. Ministra finansija, da se pobrinu za što veći prinos da se uzmognu vratiti ovi bednici, a naročito starci i starice iz Severne i Južne Amerike svojim kućama, da na našu sramotu ne umru od gladi u stranome svetu.

Drugo je pitanje, koje hoću da Vam iznesem, gospodo senatori, i našoj Vladi, najpače g.g. Ministru trgovine i Ministru finansija, a to su zamrzli iseljenički uložci u našim novčanim zavodima.

U našim pasivnim krajevima stotine hiljada porodica žive od onoga, što su im poslali njihovi roditelji, odnosno, otac i muž iz sveta. I naravno oni su — kao što je poznato — smesta dobiveni novac dali u novčane zavode, da im bude služio kao uzdržavanje za slučaj potrebe, kad Bog uzme, i ako Bog

uzme njihova hranitelja u stranom svetu. Hiljade takvih hranitelja je u Americi poginulo, i kod kuće ostala siročad.

Ja govorim, gospodo senatori, iz vlastitog iskustva, jer znam u mom rodnom mestu Praputnjaku u Primorju, i znam i u svojoj porodici, da majka sa siročadi glada, a imade u novčanom zavodu 260.000 dinara, što je otac kroz 20 godina prištedio, dok je bio radnik na tramvajskim tračnicama u Čikagu.

Zamislite vi, gospodo senatori, tu strahotu, da bi u normalnim prilikama spadala ova udova sa svojom siročadi u najjače ljude sela, a danas ako neće da ide prositi, a naš Primorac to ne može, on će pre da umre od gladi, nego da ide da prosi, mora da majka danas pečalbari, da uzmogne prehraniti svoju siročad.

Ja mislim, gospodo, pošto takvih slučajeva imade u nas u onim našim pasivnim krajevima, gde je svet otišao trbuhom za kruhom, da prehrani svoju porodicu, bezbroj, da g. Ministar trgovine uzme ovu činjenicu u rasmatranje i da u prvom redu zaštiti siročad iseljenika i poginulih mornara, da u prvom redu onome pomogne, koji te pomoći najviše treba, jer na svaki način sveta nam je dužnost da nademo puta i načina, kako ćemo ove zaleđene uloške osloboditi, barem u onim slučajevima, gde se radi o najvećoj sirotinji, o najvećoj bedi, da država pomogne novčane zavode, ali pod uvjetom, da isplaćuje u prvom redu iseljeničku siročad, najveću sirotinju, što u Jugoslaviji postoji.

Gospodo senatori, mi imademo zato već i zakonsku podlogu. Jer u čl. 11 Zakona od 15 januara 1931 godine o isplati iseljeničkih uloga kod I Srpske zemljoradničke banke ovlašćuje se Ministar finansija da može, u sporazumu sa Ministrom trgovine i industrije, a po odobrenju Predsednika Ministarskog saveta, uredbom koja će imati snagu zakona, odrediti da država, iz sredstava predviđenih u ovom članu, isplati uloge na štednju iseljenika kod jednog ili kod više jugoslovenskih zavoda, koji su pali pod stečaj u vremenu od 1 januara 1925 godine pa do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a na analogan način koji ovaj Zakon propisuje za isplaćivanje uloga datih I Srpskoj zemljoradničkoj banci u Beogradu.

A to su sledeće banke: Banka i štedionica za Primorje Sušak, Hrvatska seljačka zadružna banka Zagreb, Beogradska ujedinjena banka Beograd, Prva lička štedionica Gospić, Srpska prometna banka Sarajevo, Banka »Vojvodina« Novi Sad, Slavenska banka Zagreb.

Prema tome, gospodo, uredba vladina da se pomogne ova najbednija siročad, ne bi ništa drugo bilo, nego provedba ovoga člana 11 Zakona od 15 januara 1931 godine. Ja mislim, gospodo, da bi to bio veliki događaj, da bi to bila velika blagodet, da bi to bio znak velike državne dužnosti naše Vlade, ako bi ona sprovela potpuno ovu odredbu Zakona, i pomogla, koliko pomoći može, onu najbedniju siročad naših iseljenika. Ja, gospodo moja, pošto je ovo stvar od tolike važnosti, htéo sam da ograničim svoje reči na ovo, po mome mišljenju jedno od najvažnijih naših predmeta. (Pljeskanje).

Potprirednik dr. Miroslav Ploj: Sa vašim pristankom; gospodo senatori, prekidam sednicu, koja će se nastaviti u 5 sati posle podne.

Sednica je prekinuta u 12,30 časova.

STENOGRAFSKE BELEŠKE

SENATA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 4

BEOGRAD 1935 GODINA

KNJIGA I

VI REDOVNI SASTANAK

SENATA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 27 JULA 1935 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVALI:

Potpretsednici

DR. MIROSLAV PLOJ I DR. UROŠ KRULJ

Sekretar

Dr. ĐURA KOTUR

Prisutni su g.g. Ministri: Predsednik Ministarskog saveta i Ministar inostranih poslova dr. Milan Stojadinović; Ministar bez portfelja dr. Šefkija Behmen; Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja Nikola Preka; Ministar trgovine i industrije dr. Milan Vrbanić; Ministar fizičkog vaspitanja naroda Mirko Komnenović; Ministar šuma i rudnika Ignjat Stefanović; Ministar prosvete Dobrivoje Stosović; Ministar finansija Dušan Letica; Ministar građevina Miloš St. Bobić; Zastupnik Ministra vojske i mornarice, divizijski general Milorad V. Petrović.

NASTAVAK SEDNICE U 17 ČASOVA

Potpretsednik dr. Uroš Krulj: Gospodo senatori, nastavljamo prekinutu sednicu.

Na dnevnom je redu: nastavak debate o budžet-skim dvanaestinama u pojedinostima.

Reč ima senator g. dr. Sava Ulmanski.

Dr. Sava Ulmanski: Gospodo senatori, ima mnogo ekonomskih problema, koji čekaју решење kod нас. Ali, по моме мишљењу, овај час није подесан да говоримо о свима тим економским проблемима, јер имамо пред собом не један редован буџет него само Финансијски закон са дванаестинама. Ми ћемо то оставити за скоро време, када ће се расправљати о редовном буџету. Но, међутим, господо, ипак сам се одлучио да узем реч у специјалној дебати по једном специјалном питању, које је дошло у једну акутну фазу.

Како вам је познато, господо, 1 септембра истиче рок по уредби одлатања плаћања сељачких дугова. Зашто имаде ово питање велику актуелност за нашу цели привредни живот? Ми знамо, господо, да је светска криза једна појава, која је захватила и нашу државу и да ми нисмо у стању, да сами за себе покренемо и излечимо појаву светске кризе. То ми можемо само у заједници с другим државама. Међутим, имадемо ми и засебне појаве, које су у вези с том економском кризом. Појаве које су сопствене нашој држави. Ми морамо признати, да смо доста касно дошли на ред у том валу кризе и да смо се, благодарећи нашој структури, као аграрна др-

жава, могли доста дуго одупрети упливима светске кризе. Али данас ми морамо признати, да је економско стање наше државе врло тешко и да је криза и светска и сопствена захватила у пуном јеку цели наш привредни живот а нарочито наш земљораднички staleж. Морамо једну даљу констатацију правити. Проматрајући поједине гране наше националне привреде, видимо, да има и извесних знакова олакшања нарочито у неким гранама индустрије. Ми можемо констатовати, да на пример, промет у појединим индустријама или индустријским гранама наше државе у првом полугодшту 1935 год. много је бољи него ли је био промет у 1934 год. Али, господо, из те појаве не смемо још повући оптимистичке закључке.

Код земљорадње и пољопривреде ситуација се није нимало побољшала, даначе, можемо казати, да се још погоршала. У првом реду безувјетно је потребно да констатујем, да тако зване економске маказе нису попустиле. Остао је одношај исти.

Разумљиво је с обзиром на то, што земљорадња или пољопривреда заузима тако важну позицију у нашој привреди, да је Краљевска влада настојала и настоји свим могућим мерама ублажити барем оне сопствене појаве, које су дакле, чисто југословенске појаве у пољопривреди.

Међутим, морам једно признати, да Краљевска влада поред свих својих настојања не може да

znatno utiwilliwe, jer za potxwate velikog onsega treba vrlo mnogo sredstawa a te ne moxe danas Kraljevska wlada da stawi na raspolozewe. Mi widimo u predlozenom Finansiskom zakonu onet nekoliko mera za olakwanje stawa u poljoprivredi. Spomiljem u prvom redu sniweenje zemljarine. Isto tako wiwmo da postoi ozbiljno nastojawe u Kraljevskoj wladu da se olakwa trgovina ili izmena dobaw, narowito s obzirom na plasman naih poljoprivrednih artikala. Ali, gospodo, tu je takowe vrlo teshka situacija. Mi wiwmo da se druge drzawe, narowito naih kuniwi, to su industrijske drzawe, da su se oni wiwe maewe ogradiwi kineskim zidom sa swima moguim trgovinskim shikanama, kao što su kontingenti, uwodne dozwole itd. te omstaju nashu trgovinu. Mi swi widimo jednu ingerenciju wlasti u tim drzawama dakle etatizaciju u cweloj privredi a narowito u trgovini. Naha drzawa je do sada ostala na stanowinstu liberalizma u trgovini. Ali ja se bojim, gospodo, da se to stanowinste ne moxe odrjati, nego da hemo biti prisiljeni, ma koliko govorili o tome da treba ostati kod liberalizma, da preduwemo izwesne mere za zahtitu nashw privrede wan carinske kontrole. Bezuwjetno he biti potrebno da se pristupi stwawu izwesnih instrumenata i kod nas, kao što su uwodne dozwole i kontingenti, koji he nam i olakwati polozaj u razgovoru sa drugim drzawama kod trgovinskih pregovora. Nastojawa koja he nam omoguiniti ewentualno plasman na novim swetskim trzishcima, drжим da he biti okruwena uspehom narowito ako posmatramo moguwnost novih trzishita u oriwentu i severnoj Evropi — bar za izwesan niz artikala koje mi u poljoprivredi proizvodimo. Još mnogo wawniji momenat za olakwanje poljoprivredne krize u nashoj drzawi jeste preoriwntacija u poljoprivrednoj proizvodnji. Ja znam da se jedan izraz, koji se mnogo upotreblawa i jedan sistem o коме sam bio slobodan da govorim u proslagogodishnoj buwetskoj debati, naime planska proizvodnja, da se taj izraz rado ne чује, ali, gospodo, kako god mi to nazivali sasvim je swewedno. Jedno je sigurno da mi moramo nashu proizvodnju regulisati kako bi prestala biti jednostwana da nam ne bi bio отежан plasman na swetskom trzishtu i da nam se omoguћује jedan бољи prosperitet или рентабилитет у nashoj привреди.

Ja bих хтео само да споменем један артикал који је сваке године Kraljevskoj wladu задаваo брига, a то је plasman nashw шенице. Mi moramo рачунати да годишње имамо (према залихама из прошлих година) 20—25.000 wagona вишка, који треба plasirati на swetskim trzishcima. Шта то код данашњих прилика значи, мислим да не треба даље тумачити. Тиме већ смо приморани да регулишемо nashu производњу и да дамо један други смер производњи, бар у крајевима где то прилике дозвољавају. То произлази и из јасних цифри које ћу вам укратко навести, a то је цифра о вредности годишњег извоза полjoprivredних artikala из наше државе и цифра о годишњем увозу полjoprivredних artikala. У години 1934 била је диференција између извоза и увоза око 800 милиона динара. То значи другим речима да наша аграрна производња у cwелости даје само 800 милиона динара, jer ако смо ми округло потрошили на увоз полjoprivredних artikala 1 милијарду и 100 милиона, a добили једну милијарду и 900 милиона за извезене артикле, онда је диференција само 800 милиона.

Heћу да у то даље улазим, али из те цифре се види да је безuwетно потребна једна преориwntација a та је и могућа, jer смо ми са нашим природним приликама у стању да производимо све полjoprivredне производње које ми требамо за nashu потребу.

Gospodo, та преориwntација у полjoprivrednoj производњи omoguћила би takowe у већем onseгу побољшawe полjoprivredне производње односно побољшawe stawa полjoprivrede. Могу вам казати да су поведене акције, које сам ја могао лично да уведем у сељачке масе, довеле до vrlo lenih rezultata. Навео бих вам само два артикла, a то је: саћење уљарица у облику ланеног семена, производња ланене стабљике за прећу и рицинус — (то је један vrlo wажан артикал за nashu државу који смо ми морали у cwелости увести). Дакако ове усамљене акције појединачно не могу получити онај ефект у cwелокупној привреди, колико би један plansки рад у заједници приватне иницијативе и државе могао да получи.

То су, dakле у главном, мере које ми можемо предузети за ублажење полjoprivredне кризе. Међутим проблем који стоји пред нама и о коме сам хтео неколико речи да говорим, то је проблем сељачких дугова. Ја држим да тај проблем засеца тако дубоко у наш cwелокупни привредни живот, да се морамо најозбилније с тим проблемом позабавити у толико пре jer нас од 1 септембра дели само још месец дана. Ово питање је законски заправо већ регулисано. Али, gospodo, служећи се речима нашега г. Министра полjoprivrede, који је у буwетској debati у Народној скупштини сам поставио то питање с обзиrom на проблем сељачких дугова, да ли треба код данашњег stawa код тих законских мера остати, или би било потребно да се те законске мере промене.

Kako widim да се Kraljevska wлада већ бави том мишљу, онда држим да ми је дужност да можда дам неколико сугестија које би по моме мишљењу дале могућности за једно решење овога питања. Питам се dakле: да ли је потребно регулисање овога питања понова потаћи, a ако је, онда у којем облику би требало промену створити. Истина је да је рок од једнога месеца прекратак да би се могло радикално овоме приступити. Али ја држим да је ипак могуће бар спремити ствари а за кратко време коначном решењу приступити.

Gospodo, далеко бих ишао ако би испитивао како је дошло до задужења сељака или тако званог презадужења, о коме се данас много говори. Међутим, изнети ћу пред вас неколико цифара, то су цифре апроксимативне и базирају се на изворима које сам сам саставио. Ми можемо данас cwелокупну nashu полjoprivреду да проценимо са округло 35 милијарди динара. То би било на једној полjoprivredној површини од 12 милиона 750.000 хектара. Према разним рачунима који су постављени и са стране Привилеговане аграрне банке и са стране разних комисија при разним министарствима видећемо ми vrlo различите цифре о овом задужењу, које цифре варирају између 3 и 7 милијарди динара. Gospodo, ја сам настојао да сортирам односно селекционирам те податке и дошао сам до једне цифре за коју мислим да he одговарати истини: да фактичко задужење 4 милијарде динара не прекорачује. Из тога би следило: ако чак узмемо 7 милијарди динара задужења, то значи једну седмину вредности или округло 15%. Gospodo, ако би то тако било, онда би се могло рећи да уопште задужење није толико, коли-

ko se pričalo односно преувеличава као презадужење. Надаље цифре кажу: ако је просјек 15%, онда је већина посједа задужена са мање од 50% своје вредности.

Господо, са цифарског становишта дошло би се до тога одговора који сам пре споменуо. Међутим, господо, то се питање мора кориговати и проматрати даље са опћеним национално-економске стране. Сигурно је да наш сељак данас није у могућности отплаћивати ма какве дугове. Он је у немогућности да снабде свој живот са најпотребнијим намирницама и приватним потребама. Ми знамо, господо, многе крајеве где сељак није у стању да си купи једну шкатуљу шибица или машина, да није у стању да си купи кило соли, да ми имамо села која уопште немају петролеумских лампи него горе луч.

Господо, даље је конзумни артикал на који Управа монопола полаже велику важност; — а то је дуван. — и тај се све мање троши на селу, а поготову што се тиче цигар-папира, ту има много крајева где сељаци троше старе новине и то употребљавају место цигар-папира. Дуван није више — поготово у нашем народу — један луксузни артикал и један артикал уживања, него је то животна потреба. Могли би још даље набрајати. Ова науперизација нашега сељака има за последицу да сељак није у стању да купује индустријске продукте и ту настаје циркулус вициозус, чим мање има новаца, тим мање је у стању да купује артикле, а тиме мање може онда да просперира индустрија и цела наша национална привреда све се више осиромашује.

Исто је тако, господо, један други моменат врло важан који је у вези са нашим новчаним заводима. Наш сељак није у стању ради своје науперизације да отплаћује дугове које има код новчаних завода и услед тога стагнација новчаних завода заузима све већег маха. Даље, науперизирани сељак није у стању да добије кредите који би му омогућили рационализацију његовог имања, из чега произлази велика штета за нашу народну привреду.

Ја мислим, господо, да ово само у кратким цртама набачено доказује dostatно, да ми морамо ући у претрес питања раздужења сељака најозбиљније и да се са данашњом „једностраном заштитом“ сељака не можемо задовољити у интересу целокупне наше привреде, него морамо привести ово питање једном радикалном ријешењу, које ће дати могућности да целокупна наша народна привреда опет оживи. Ја мислим, господо сенатори, да је то потребно и из једног другог разлога, у који не би даље ушао, али би ипак споменуо, да је ово питање сељачких дугова много пута употребљавано у демагошке сврхе и да ствара нервозу у привредним круговима, када се чује, да ће се сви ти дугови једноставно брисати, да треба то учинити итд. Из тих разлога будући да Краљевска влада има баш задатак смирења, ја мислим да би било потребно ово питање решити такођер у том правцу односно у смислу смирења, а и у правцу смирења нашега привреднога живота.

Господо сенатори, ја бих укратко изложио моје погледе с обзиром на решење питања сељачких дугова. Господо, ја сам чврсто уверен. — и ако немамо још тачних статистичких података, а нећемо их ни тако брзо добити, — да број оних сељачких газдинстава које треба спасити од презадужења није тако велик како се то из почетка мислило. Господо, једна је сигурна ствар да она газдинства која су задужена до 25% своје вредности не треба-

мо спасавати са једном великом акцијом, него ако им омогућимо исправан рад у пољопривреди, да ће она сама моћи ликвидирати тај дуг. Нарочито, ако помогнемо да се цена земљи поправи.

Али ту наплазимо на једну премису која је по моме схватању фундамент целога питања у нашој земљи, а то је да се врати вредност земљи. Земља као таква данас нема вредности, и многи сељаци који нису дубоко задужени хтели би једним делом свога земљишта платити дуг, а то земљиште данас нема вредности. Господо, за карактеристику да наведем само један конкретан случај из околине Руме. Један сељак имао је 10 јутара земље, купио је у време коњунктуре даљњих 5 јутара земље и за њих је дао 150.000 динара, по 30.000 дин. од јутра. Још је уловио право време и вратио је, односно платио на тај дуг 100.000 динара, а остао је дуг од 50.000 динара на 15 јутара. Господо, данас ових 15 јутара не вреде 50.000 динара. То значи, другим речима, да је он изгубио 100.000 динара и изгубио би цео свој посед кад би требало данас да плати дуг. Према томе, морали бисмо гледати безувјетно да ту вредност земљишта дижемо, а то ће бити онда могуће ако се питање дугова реши. Ја мислим, дакле, да они који су свој посјед задужили до 25%, да за те не бисмо требали имати бојазан да ће пропасти него ће се сами раздужити. Једнако, господо, морам отворено да кажем да онај који је презадужен у форми до 80% и више од свога имања, да томе нема спаса. Али, господо, нама се у првоме реду ради о оном здравом средњем сељачком поседу који је дошао у презадужење од 25—75% вредности свога посједа. Из тога и из искуства које смо стекли досадашњим мерама, следи да линеарне мере не могу имати никакав повољни национално-економски ефекат, нарочито нису у стању дати оно олакшање привреднику, које ми хоћемо да има, да може опет прорадити, и дају лош ефекат у осталим гранама националне привреде. Према томе, држим да је безувјетно потребно било отступити од овог линеарног решења и приступити индивидуалном решењу. Господо, ја сам и ту чуо један приговор који је врло важан и исправан, наиме да то поново отвара врата свима могућим корупцијама. Али ја мислим да ту опасност није тако велика, јер се корупција обично појављује код великих капиталистичких објеката, а овде се ради о мањем сељачком поседу који није у стању у већој мери корупцију подржати.

Надаље држим да треба за оне поседе за које се установило да су задужени у оним границама даљњег опстанка који су индивидуалним оценама дошли у тај стадиј силом прилика, да се за те поседе мора безувјетно провести једна конверзија дугова.

Господо, ја сам већ у прошлој буџетској дебати то у кратко био набачио. Добио сам приговор да то значи ништа друго него једну инфлацију. Али, господо, по моме схватању, то није инфлација. Дакле, код те конверзије држава мора да преузме ту конверзију и да изда једну врсту новца. Ја ту мислим на државни новац, у облику којег смо имали у историји већ често пута без сметње за државну валуту, који и данас имамо у разним државама и имамо заправо у једном облику већ и код нас, јер и код нас имамо један банковни новац, и један државни новац који не терети златну подлогу. И у другим државама има сличних мера. Ја потсећам и на једну сличну установу, која је била већ давно пре рата у бившој Аустроугарској монархији, а то

су биле тако зване облигације за конверзију земљишног дуга.

Господо, ја мислим да је то безувјетно спроведљиво и држим да то не би нити значило никакво оптерећење за државу или бар минимално, јер сам чврсто уверен по мојим калкулацијама, да би се цела конверзија могла провести са 1 до 1 и $\frac{3}{10}$ милијарде динара у облигацијама. Осим тога имала би држава сигурност у земљи, т. ј. покриће у земљи.

Господо, код тога има једно важно питање, које прелази у техничку страну целе ствари, а то је одређивање вредности земљишта. Јер не можемо узети ми данашњу цену нити цену која је постојала кад је дотични на пример њу купио и задужио се. Ту би се, дакле, морала наћи једна исправна база. Ту, дакако, може бити разно. Може се мислити да би била могућа база на темељу катастарског чистог добитка или опет да се узме — што је чешће већ у задње време у разним државама учињено, — као база цена шпенице, а напоскон ако се индивидуално поступи у томе питању, онда је могућа и једна нова процена.

Господо, то су у кратким цртама само погледи које ја имам у погледу решења тога питања и држим да би на тај начин било могуће да ми то питање дефинитивно скинемо са дневног реда и да ми на тај начин не само спроведемо санацију у земљорадничком сталежу, него да омогућимо такође да коло целе наше народне привреде, које је застајало, да ми то коло покренемо. Ја верујем да би решењем тога питања оживела цела наша привреда и нарочито наш новац да би опет могао служити у јачој мери нашој националној привреди. Ја тако и сматрам речи г. Министра пољопривреде, које је изрекао у Народној скупштини, кад је казао: да ли да се осташе на томе да се да мораториј овом мртвиду или да покренемо опет ово коло наше народне привреде. Ово, господо сенатори, могуће је са одлучним кораком и са озбиљном намером.

Али, сада, господо, још само пар речи о једној даљој потребној мери коју треба безувјетно предузети ако хоћемо да раздужење сељака има један трајни ефекат. Ја сам пре споменуо да нам је стало до тога да сачувамо један здрав сељачки посед и то средње величине, то је онај оптимум у народно-економском смислу, али овакво једно стање могли бисмо створити само законским мерама односно увођењем или регулацијом сељачког наследног права. Ја знам, господо, да ту има врло много потешкоћа и да ту треба многа друга питања решити, али држим да је и то provedиво, не данас, не сутра, али треба на томе порадити и онда ће безувјетно ово раздужење имати онај пуни ефекат за будући развитак не само наше пољопривреде него наше целокупне привреде као и сретни развитак политичког живота у нашој држави. (Живо одобравање).

Потпредседник др. Урош Круљ: Има реч сенатор др. Иво Мајстровић.

Dr. Ivo Majstrovic: Gospodo senatori, kao poslednjem govorniku pri ovoj specijalnoj debati namera mi je da obratim nekoliko reči g. Ministru saobraćaja koji, žali Bože, prisustvuje ovoj poslednjoj debati samo u duhu.

Gospodo, u Italiji poslovična je gradnja crkve Sv. Justine, te kad se hoće da kaže da se jedna gradnja nikad ne privodi kraju, kaže se, da to traje kao gradnja crkve Svete Justine. Ja sam bio u Padovi i imao sam prilike i uverio sam se da ta kuća, koja se gradi od pre 100 godina, nije još ni do danas dovr-

šena. Ako je koji Beogradanin ovdje, stalno je pomislio na gradnju crkve Svetoga Marka u Beogradu. Nego poslednjih dana čitate po novinama, da se i ona privodi kraju, te ćemo imati domalo zadovoljstvo da vidimo da naša prestonica ima jedan lep i reprezentativan hram. Meni se čini da ćemo odsele imati nešto drugo da možemo uzeti kao primer za odugovlačenje jednoga posla, koji treba da se privede kraju, a to je pitanje izgradnje Unske pruge, jer se taj posao toliko odugovlači kroz razne peripetije da se ta pruga može već danas nazvati ukletom prugom. Ja znam, da ste vi svi upućeni u pitanje izgradnje ove pruge, jer se ne radi samo o jednoj lokalnoj željezničkoj pruzi, nego tu se radi o pitanju koje dira bitne saobraćajne interese cele države. Poznato vam je takode, da sam ja dosad podneo tri interpelacije u pitanju izgradnje ove pruge i da sam sve tri interpelacije opširno obrazložio, ali nisam imao dosad sreće da dobijem konkretan odgovor na iste, kao da su i te interpelacije uklete, jer kadgod se radilo o tome da bi koja od istih imala doći na dnevni red i pretres, promenilo bi se ministarstvo. Dakle, očito je da su te interpelacije praćene nekom hudom sudbinom, pa ne bih želeo da i ona moja zadnja, koja je bila upućena tadašnjem Ministru saobraćaja g. Vujiću, bude fatalna današnjem Ministru saobraćaja, što ja nipošto ne želim.

Gospodo, vama je vrlo dobro poznato da se, odmah nakon našeg ujedinjenja, svratila pozornost na uređenje našeg saobraćaja, uvidajući kako je pitanje uređenja osobito željezničkog saobraćaja u najvitalnijem interesu naroda, i kako jedna država ne može da odgovori zadacima kojima treba da odgovori, ako nema valjano uređen željeznički saobraćaj. Nastojanjem tadašnje Kraljevske vlade još godine 1922 obrazovana je jedna šira anketa stručnjaka, koja je izradila jedan veoma opširan stručnjački program o uređenju našeg željezničkog saobraćaja. Lep je taj program bio sa svake strane, ali je imao samo jednu manu, jedan nedostatak, a to je: da se za izvršenje toga željezničkog programa moralo raspolagati sa nekoliko milijardi, dakle sa svotom sa kojom naša država, žalibože, u tu svrhu ne može ni sada, a neće moći ni u dogledno vreme da raspolaže. Trebalo je punih 5 godina, dok se uvidelo da se taj program izgradnje željezničkih pruga ne može ostvariti. Stoga godine 1927 opet se ovde, u Beogradu, sastala jedna anketa stručnjaka i izradila je jedan nov program, t.zv. prioritetni program, koji je bio i uzakonjen. Na bazi odluke te ankete, tadašnji Ministar saobraćaja izradio je i formalni plan, zakonski projekat plana željezničkih mreža i rekonstrukcije postojećih pruga te je na temelju rada pomenute konferencije izdata Uredba o gradnji novih željeznica, koja je objavljena 14 maja 1927 god. u Službenim novinama br. 108-XXIX, i u toj Uredbi rečeno je doslovce: »Iz sume od 15 miliona dolara iz zajma zaključenog sa kućom Bler i Čez iz Nju-Jorka 1 aprila 1927 godine, emisije druge tranše serije B, pošto se prethodno postigne radi toga potreban sporazum sa navedenim bankarskim kućama, finansiraju se poslovi na izgradnji željezničkih pruga: Banja Luka—Jajce, Bihać—Knin, Kragujevac—Raška—Mitrovica i Prokuplje—Kuršumlja—Priština.« Neposredno iza toga, po prioritetnom redu i prema toj Uredbi od 1927 godine, imale su se graditi željezničke pruge: Požarevac—Kučevo, Veles—Prilep, Priština—Peć, Bihać—Knin, Beograd—Pančevo, Beograd—Resnik i Kuršumlja—Priština. Za izgradnju ovih željezničkih pruga sklopljeni su ugovori, o kojima ste imali prigode da čujete drugom

zgodom, ali ja se neću baviti njima, nego samo onim koji se tiče pruge Bihać—Knin.

Vi se sećate vrlo dobro, gospodo, da je tokom budžetske debate u Narodnoj skupštini 1934 god., g. Andra Stanić, narodni poslanik, i, ako se ne varam, zadnji Ministar saobraćaja zadnje vlade, pre 6 januara, izneo neke prigovore protiv načina kako su bili sklopljeni rečeni ugovori. Odnosno ugovora ove pruge Veles—Prilep i Priština—Rogoz—Peć i Bihać—Knin, prigovorilo se je da ga je Ministar saobraćaja potpisao dne 3 januara 1933 god. u vremenu kad su postojali Narodna skupština i Senat, tj. nakon što je bio izdan Ustav 1931 god. i nakon izbora Narodne skupštine, i stoga da je trebalo da dobije sankciju Narodnog predstavništva.

Gospodo, to može biti pravno pitanje, da li ovaj ugovor, koji je bio sklopljen za vreme kad je postojalo Narodno predstavništvo, trebao ili nije trebao sankciju Narodnog predstavništva. Po mome sudu trebao ju je bezuvetno, ali u tom pravcu bilo je odlučno stanovište, koje je Kraljevska vlada zauzela prema prigovorima, koje je izneo g. Stanić.

Vi se sećate veoma dobro, da je tadašnji Predsednik vlade g. Uzunović u Narodnoj skupštini zauzeo stanovište tadašnjeg g. Ministra saobraćaja Lazara Radivojevića, da ti ugovori, koji su bili sklopljeni od Kraljevske vlade, nisu trebali sankcije sa strane Narodne skupštine. Ja mislim, da je za nas to dovoljno tim više, što nakon one debate u Narodnoj skupštini, povelu se reč po tome pitanju i u Senatu, te je i Senat pristao na vladino stanovište, te se nije podigao nikakav prigovor protiv delovanja g. Radivojevića.

Nakon rečene debate u Narodnoj skupštini, tadašnji Ministar Predsednik g. Uzunović izabrao je jednu vanparlamentarnu anketu i ako je bilo mnjenja, da ta anketa mora biti parlamentarna. Rečena anketa pod predsedništvom bivšeg pomoćnika Ministra saobraćaja imala je da ispita, da li je istinito ono što je g. Stanić naveo, tj. da za rečena tri ugovora naneta je bila državi ogromna šteta od 800,000.000 din. Vi znate, koji je silan dojam izazvala ona tvrdnja g. Stanića, koju je on inače pre kratkoga vremena u jednom beogradskom listu potvrdio, a da ne govorim o dojmju u vanjskom svijetu.

Gospodo, meni nije poznato, koji je rezultat bio prije spomenute ankete. Poznato mi je samo, da je predsednik te ankete inž. Senjanović u međuvreme bio penzionisan. Ali koliko sam čuo i koliko smo mogli razabrati iz članka g. Stanića u beogradskoj »Politici«, rekli bi da je repert ankete bio pozitivan u toliko, što je on u velikom delu potvrdio osnovanost onih prigovora, koje je g. Stanić bio izneo proti rečenim ugovorima.

Ostavlajući to na stranu, ja sam još preklanjske godine — ako se još sećate — prigodom debate Ministarstva saobraćaja zatražio od g. Radivojevića, da mi razjasni, šta je sa pitanjem gradnje Unske pruge. On je priznao, da je gradnja već gotova stvar i da će se koncem juna godine 1934 istom odpočeti. Gospodo, prošla je već puna godina dana a da se nije ništa poduzelo, nego doznajem i to, ne službeno, već samo po onome što se govori, da je međutim Kraljevska vlada na temelju rezultata rečene ankete povelu korake za poništenje onog ugovora, sklopljenog sa tvrtkom »Batinjol« kao štetna za državu. Ja nisam u stanju da utvrdim tačnost te vesti, ali mislim da je to vjerovatno. Gospodo, danas je stvar na tome, da premda je ova pruga bila ozakonjena, ja sam upravo

pročitao od reči do reči dotični zakon, premda je bio sklopljen jedan formalni ugovor, koji je od Kraljevske vlade bio priznat kao valjan, ma da nije dobio sankciju Narodnog predstavništva, — došlo se do toga da se taj ugovor poništi. Mi pitamo da li je ovo poništenje vredno? Dakako, ja nisam ovde branitelj »Batinjola« i nemam prava da branim njegove interese. Ne znam, dakle, da li firma »Batinjol« pristaje ili će pristati na poništenje. Svakako, ako na to pristaje, bez dvojbe to će biti uz veoma teške terete i ucene na štetu države. Ja mislim da Vlada nije ovlašćena da motu proprio poništi ovaj ugovor, te da za pravovaljano poništenje nužna je sankcija Narodnog predstavništva. U svakom slučaju treba da se cijela ova stvar iznese pred Narodno predstavništvo, da se vidi, kako je došlo do toga, da su se mogle tolike neispravnosti počinuti i tko je kriv da su se te neispravnosti mogle počinuti.

Gospodo, ja ću Vas upozoriti na činjenicu, da smo mi glasali u našim dosadašnjim budžetima interkalarne kamate koje su bile ugovorene sa »Batinjolom«. Mi smo za dve do tri godine, u koliko sam mogao to da ustanovim, morali da platimo interkalarne kamate po ugovoru i poslu, koji nikada nisu bili izvršeni. Ja mislim da to skupa postavlja u čudno svijetlo cijelo ovo pitanje u kojem su zainteresovani ne samo Primorska nego i Vrbaska i Dunavska banovina, u koliko se sa Unskom prugom skraćuje put na more, te se to pitanje mora da raščisti i dovede do kraja na način, da se već jednom tačno dozna kako ova cela stvar stoji. U tu svrhu ja sam podneo treću interpelaciju o ovom predmetu, te je g. Predsednik vlade pristao na prvenstvo pred ostalim interpelacijama. Ali ovoga zasedanja nije bilo moguće da dođe do rasprave, te ću je morati da opetujem i po četvrti put u nastojanju da dođem napokon do odgovora, na koji imam po zakonu pravo.

Potpredsednik dr. Uroš Krulj: Pošto je lista gornika iscrpljena, to zaključujem debatu u pojednostima, i sada ćemo preći na glasanje.

Glasaće se paragraf po paragraf i to sedenjem i ustajanjem. Ona gospoda senatori, koji će biti protiv pročitanih paragrafa, izvoleće ustati, a koji su za pročitani paragraf, izvoleće sedeti.

Molim g. izvestioca da izvoli čitati paragraf po paragraf ove zakonske osnove.

Izvestilac Milan Marjanović pročita naslov zakonskog predloga i § 1. (Vidi prilog).

Potpredsednik dr. Uroš Krulj: Gospoda senatori, koji su za to, da se pročitani § 1 primi, neka izvole sedeti, a ona gospoda koja su protiv, neka izvole ustati (Svi sede). Pošto sva gospoda sede, objavljujem da je § 1 primljen.

(Za ovim je Senat, glasajući sedenjem i ustajanjem o svakom paragrafu, primio sve ostale paragrafe predloga Zakona o budžetskim dvanaestinama i naknadnim i vanrednim kreditima od § 2 do § 93 zaključno).

Potpredsednik dr. Uroš Krulj: Time je ovaj zakonski predlog, gospodo senatori, primljen i u pojednostima. Sada po propisima našeg poslovnog reda još treba da glasamo o zakonskom predlogu u celini. Glasa se poimenično, te molim gospodina sekretara da izvoli izvršiti prozivku gospode senatora. Ona gospoda koja su za to da se ovaj zakonski predlog primi glasaće »za«, a koji su protiv, glasaće »protiv«.

Sekretar dr. Đura Kotur proziva g.g. senatore koji su glasali ovako:

Aleksić Jovan — za
 Alibegović Asim — za
 Alkalaj Dr. Isak — za
 Altiparmaković Jovan — za
 Andelinović Dr. Grgur Budislav — odsutan
 Anić Lazar — za
 Banjanin Jovo — odsutan
 Bogojević Vasa — odsutan
 Vidaković Antun — za
 Vidaković Ljubomir — za
 Vilović Osman — za
 Vranić Ivo — odsutan
 Vrbanić Dr. Milan — za
 Vujić Pavle — za
 Vukotić Đuro — za
 Gavrilović Dr. Bogdan — za
 Gaj Ljudevit — odsutan
 Glušac Dr. Vaso — za
 Grasl Dr. Georg — za
 Gregorin Dr. Gustav — za
 Desnica Dr. Uroš — odsutan
 Dobrinić Petar — odsutan
 Dragović Milutin — za
 Dunić Radoslav — za
 Živanović Jeremija — odsutan
 Zec Dr. Petar — odsutan
 Ivanišević Don Fran — za
 Ivković Dr. Momčilo — za
 Ilidžanović Dimitrije — odsutan
 Jalžabetić Tomo — za
 Jeličić Boža — za
 Karamehmedović Dr. Hamdija — odsutan
 Kovačević Tomo — odsutan
 Kotur Dr. Đura — za
 Kramer Dr. Albert — za
 Krstić Serafim — za
 Kujundžić Andra — za
 Kukuljević Sakcinski Fran — za
 Ljubibratić Dr. Sava — za
 Mažuranić Dr. Želimir — za
 Majstrovic Dr. Ivo — za
 Marjanović Milan — za
 Marušić Dr. Drago — za
 Mahmudbegović Sefedin — za
 Miličević Božidar — za
 Mičić Dr. Mićo — za
 Mihaldžić Stevan — za
 Muftić Salem — odsutan
 Nemeć Dr. Josip — odsutan
 Obradović Pajo — za
 Pavelić Dr. Ante — odsutan
 Petković Petar — za
 Petrović Dobrosav — za
 Ploj Dr. Miroslav — za
 Popović Daka — za
 Popović Matija — odsutan
 Popović L. Milan — odsutan
 Protić Vojislav — za
 Pucelj Ivan — za
 Radovanović Krsta — za
 Radulović Marko — odsutan
 Samurović Janko — odsutan
 Selić Joca — za
 Simonović Milan — za
 Smiljanić Krsta — za
 Stanković Jovan — za
 Stevčić Dr. Dušan — za
 Stojadinović Dr. Milan — za
 Sulejmanović Dr. Džafer — za

Teslić Petar — za
 Timotijević Kosta — za
 Tomašić Dr. Ljubomir — odsutan
 Tomić Svetozar — odsutan
 Trinajstić Dr. Dinko — za
 Ubavić Pavle — odsutan
 Ulmanski Dr. Sava — za
 Frangeš Dr. Oton — za
 Hribar Ivan — odsutan
 Canjuga Vatroslav — za
 Džaković Milovan — odsutan
 Šverljuga Dr. Stanko — odsutan
 Šilović Dr. Josip — za
 Šola Atanasije — odsutan
 Šuperina Dr. Benjamin — odsutan
 Posle glasanja.

Potpredsednik dr. Uroš Krulj: Izvolite, gospodo, čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 57 senatora i svi su glasali »za«. (Uzvici: Bravo!).

Prema tome objavljujem da je predlog zakona o budžetskim dvanaestinama za mesece: avgust, septembar, oktobar, novembar i decembar 1935 g. i januar, februar i mart 1936 god. i naknadnim i vanrednim kreditima uz budžetske dvanaestine za mesece: april, maj, juni i juli 1935 god. i uz budžet državnih rashoda i prihoda 1934/35 godine primljen u načelu, u pojedinostima i u celini.

Sada prelazimo na drugu tačku dnevnoga reda: pretres izveštaja Imunitetskog odbora od 25 jula 1935 god. o traženju Gosp. Ministra pravde za izdavanje senatora g. Dr. Vrbanića sudu. Molim g. izvestioca da izvoli pročitati izveštaj Imunitetskog odbora.

Izvestilac dr. Sava Ulmanski: Čast mi je kao referentu Imunitetskog odbora da vam pročitam sledeći izveštaj (čita):

S E N A T
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Imunitetski odbor

25 jula 1935 g.

Beograd.

Senatu Kraljevine Jugoslavije

Beograd.

Imunitetski odbor primio je preko Pretsedništva Senata zahtev G. Ministra pravde od 11 jula 1935 g. Br. 21080 za odobrenje produženja krivičnog postupka protiv senatora g. Vrbanića dr. Milana zbog prestupa čl. 8 Zak. o suzbijanju skupoće.

Na II svojoj sednici, održanoj na dan 25 jula 1935 g., Imunitetski odbor je rasmotrio pomenuti predmet i ceo optužni materijal, pa mu je čast, na osnovu čl. 75 Ustava i § 110 Zakona o poslovnom redu u Senatu, predložiti Senatu sledeće:

da se po predmetu g. Vrbanića dr. Milana ne odobri izdavanje sudu, jer u ovom slučaju uopšte nema mesta progonu, jer g. Vrbanić dr. Milan nije počinio nikakvo krivično delo.

Za izvestioca po ovome predmetu Odbor je odredio senatora g. Ulmanskog dr. Savu.

Sva akta se vraćaju.

Sekretar,

Dr. V. Glušac, s. r.

Pretsednik
Imunitetskog odbora,
Dr. Šilović, s. r.

Članovi:

Dr. V. Canjuga, s. r.

Dr. S. Ulmanski, s. r.

Marušić, s. r.

Dr. Grasl, s. r.

Dr. I. Alkalaj, s. r.

Gospodo senatori, pročitavši vam ovaj izveštaj Imunitetskog odbora, čast mi je dati još sledeće obrazloženje. U Zagrebu postoji jedno dioničarsko društvo za električna poduzeća, koje ima filijalu u Vel. Kikindi. Između grada Vel. Kikinde i ove centrale došlo je god. 1926 do jednoga ugovora, po kojem je ugovoru tačno precizirano, pod kojim uvetom grad Vel. Kikinda povlači struju od centrale, naročito je tačno određeno, po kojim cenama. Cene koje su ustanovljene u paragrafu 23 i 24 ugovora određene su na bazi od 80 para po hektovatu uz daljnje odredbe, da metrička centa uglja od 5000 kalorija stoji 30 dinara, računajući 100 dinara po 1.76 USA dolara. Nadalje je bilo utanačeno jasno i precizno da se do 1930 godine uopšte ne može ništa menjati na tom ugovoru, a od 1930 godine dalje da može jedna od kontrahentnih stranaka, tj. ili centrala sa sedištem u Zagrebu, ili grad Vel. Kikinda, da traži promenu pojedinih tačaka naročito s obzirom na cene.

Ovaj ugovor sklopljen je 1926 godine na 40 godina. Iz spisa proizlazi da nijedna strana ugovarajuća nije tražila promenu ugovora, naročito s obzirom na cene, i mora se istaći da je taj ugovor bio odobren od pretpostavljajućih vlasti. Najedanput ustaje državni tužilac u Velikoj Kikindi i podnosi optužbu protiv Centrale električne, s obzirom na § 8 Zakona o suzbijanju skupoće i traži postupak protiv Centrale. Gospodo, za dalje moramo promotriti šta kaže taj § 8 Zakona o suzbijanju skupoće. § 8 kaže u svom prvom stavu da se imade svaki uzeti na odgovornost po ovom Zakonu, koji traži za životne namirnice koje su pobrojane u § 1 takve cene koje sadrže više od 25% čiste dobiti za proizvođača. Gospodo, § 1 toga Zakona nabraja šta su to životne namirnice, i među njima kaže: osvetljenje. Uredba koja je izišla po ovom Zakonu kaže pobliže šta se ima smatrati nužnim potrebama za životne potrebe ili namirnicama, namirnice su ono što većina žitelja onoga kraja upotrebljava i troši. Veštaci koji su saslušani u tome procesu koji se vodi nisu bili složni, izračunali su da je bila čista dobit 16%. Ja to spominjem zbog toga jer se to već kosi sa primenom § 8 toga Zakona o suzbijanju skupoće.

Drugo, nema mesta primeni Zakona s obzirom na § 1, jer električno osvetljenje u dotičnom kraju nije jedan artikal koji ovde većina stanovništva troši, već manji deo. Vidi se, gospodo, iz toga jasno da je već problematično uopšte da li se ima uopšte primeniti zakon. Nikako ne može biti, da se umeša vlast, kad ne traži nijedan od ugovornih članova, nije tražio ni grad Velika Kikinda niti Električna centrala, promenu ugovora kojeg je odobrila nadzorna vlast. Bio je tužen u prvom redu prokurista, odnosno ravnatelj toga preduzeća, a u daljnjem toku postupka proširila se optužba na celi Upravni odbor. Silom prilika je senator g. dr. Milan Vrbanić član toga Upravnog odbora.

Gospodo na temelju tih fakata došao je Imunitetski odbor do uverenja da niti je bilo mesta postupku niti spada ikoja krivnja na dr. Vrbanića i prema tome da nema uopšte mesta ovome traženju g. Ministra pravde o izručenju sudu g. dr. Milana Vrbanića i da se prema tome apsolutno ne može pristupiti izručenju.

Ja, izveštavajući vas, gospodo senatori, u plenumu o motivima, koji su doveli Imunitetski odbor do toga zaključka predlažem Vam i molim Vas da primite taj izveštaj Imunitetskog odbora na znanje i da se s njime saglasite.

Potpredsednik dr. Uroš Krulj: Prima li Senat pročitani izveštaj Imunitetskog odbora? (Prima). Izveštaj je primljen i prema tome se ne može udovoljiti zahtevu g. Ministra pravde o izdavanju sudu g. dr. Milana Vrbanića, jer tome zahtevu nema mesta.

Prelazimo na treću i poslednju tačku dnevnoga reda, t.j. pretres izveštaja Imunitetskog odbora od 26 jula 1935 god. o traženju g. Ministra pravde za izdavanje senatora g. Alibegovića sudu. Molim izvestioca g. dr. Marušića da pročita izveštaj Imunitetskog odbora.

Izvestilac dr. Drago Marušić (čita):

SENAT KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
IMUNITETSKI ODBOR
26 jula 1935 godine
Beograd

SENATU KRALJEVINE JUGOSLAVIJE,
Beograd

Imunitetski odbor primio je preko Pretsedništva Senat zahtev g. Ministra pravde od 20 jula 1935 g. Br. 73140 za odobrenje produženja krivičnog postupka protiv senatora g. Alibegovića Asima zbog dela iz § 181/I i 297/II k. z. po tužbi Gradaševića Mahmuda iz Dervente.

Na III svojoj sednici, održanoj na dan 26 jula 1935 godine, Imunitetski odbor je rasmotrio pomenuti predmet i ceo optužni materijal, te mu je čast, na osnovu čl. 75 Ustava i § 110 Zakona o poslovnom redu u Senatu, predložiti Senatu sledeće:

da se po predmetu senatora g. Alibegovića Asima ne odobri ovlašćenje da se izda sudu, jer Odbor nalazi, da je g. Alibegović Asim to učinio u nužnoj odbrani da spase svoju i svoje porodice čast.

Za izvestioca određen je senator g. dr. Drago Marušić.

Sekretar, Pretsednik
Imunitetskog odbora,
Dr. J. Šilović, s. r.
Dr. Vaso Glušac, s. r.

Članovi:

Ulmanski dr. Sava, s. r.
Krstić Serafim, s. r.
Alkalaj dr. Isak, s. r.
Canjuga Vatroslav, s. r.
Ivanišević don Fran, s. r.
Grasl dr. Georg, s. r.
Marušić dr. Drago, s. r.

Ja vas molim, gospodo senatori, da primite ovaj izveštaj Imunitetskog odbora onako kako sam ga pročitao.

Potpredsednik dr. Uroš Krulj: Prima li Senat pročitani izveštaj Imunitetskog odbora? (Prima). Izveštaj je primljen i prema tome ne može se udovoljiti traženju g. Ministra pravde da se izda sudu g. Asim Alibegović.

Gospodo senatori, mi smo sa ovim iscrpeli dnevni red današnje sednice i pošto smo time iscrpeli takođe i ceo materijal, koji je Senat imao na raspolaganju za rešavanje, to ja sa vašim pristankom ovu današnju sednicu zaključujem, želeći g.g. senatorima ugodan letnji odmor, dok će se naredna zakazati pismenim putem sa dnevnim redom: Utvrđivanje dnevnog reda.

Sednica je zaključena u 18.40 časova.

ПРИЛОЗИ

ЗАКОН

О

БУЏЕТСКИМ ДВАНАЕСТИНАМА

ЗА МЕСЕЦЕ: АВГУСТ, СЕПТЕМБАР, ОКТОБАР, НОВЕМБАР И ДЕЦЕМБАР 1935
И ЈАНУАР, ФЕБРУАР И МАРТ 1936 ГОДИНЕ

И

НАКНАДНИМ И ВАНРЕДНИМ КРЕДИТИМА

УЗ БУЏЕТСКЕ ДВАНАЕСТИНЕ ЗА МЕСЕЦЕ: АПРИЛ, МАЈ, ЈУНИ И ЈУЛИ 1935
И УЗ БУЏЕТ ДРЖАВНИХ РАСХОДА И ПРИХОДА 1934/35 ГОД.

који гласи :

I РАЗРЕДО — ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

§ 1

Буџет државних расхода и прихода са финансијским законом за 1934/35 годину, који је одобрен 28 марта 1934 године, а који је Указом Краљевских Намесника бр. 2406/VII од 11 марта 1935 године продужен за месеце: април, мај, јуни и јули 1935 године, — продужује се и за месеце: август, септембар, октобар, новембар и децембар 1935 и јануар, фебруар и март 1936 године.

Државни расходи вршиће се за то време у висини следећих износа:

а) осам дванаестина кредита означених у § 1 под I) Финансијског закона за 1934/35 годину, у укупној суми од	Динара	4.609,569.560.—
б) осам дванаестина кредита означених у § 1 под II) Финансијског закона за 1934/35 годину, у укупној суми од	Динара	2.171.264.305.34

§ 2

Одобрава се Краљевској Влади, да може утрошити за месеце: август, септембар, октобар, новембар и децембар 1935 и јануар, фебруар и март 1936 године, преко износа кредита одобрених у § 1 овога закона, још и следеће суме:

А. ДРЖАВНИ РАСХОДИ

I РАЗДЕО — ВРХОВНА ДРЖАВНА УПРАВА

ГЛАВА Ia — КРАЉЕВСКО НАМЕСНИШТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 3а (нова) Накнаде Краљевском Намесништву, сходно чл. 49 Устава	Дин.	1,200.000.—
По парт. 3б (нова) Награде дневничарима (служитељи и диктиграфи)	Дин.	120.000.—

Б. Материјални расходи

По парт. 3в (нова) Управни трошкови:

Поз. 1. Канцеларијски и манипулативни трошкови Набавка и оправка намештаја; канцеларијски материјал; набавка и повез књига, часописа, закона, домаћих и страних листова, службених новина; поштански, телеграфски и телефонски трошкови огрев, осветљење; путни трошкови службеника при Краљевском Намесништву; набавка одела служитељима	Дин.	540.000.—
Поз. 2. Кирија	Дин.	80.000.—
По парт. 3г (нова) Одржавање аутомобила Краљевских Намесника	Дин.	144.354.—
По парт. 3д (нова) Ванредне потребе (чл. 22 зак. о државном рачуноводству)	Дин.	400.000.—

ГЛАВА III — ПРЕТСЕДНИШТВО МИНИСТАРСКОГ САВЕТА

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 24а (нова) Дотација Југословенском новинарском удружењу на име пензионог осигурања новинара	Дин.	500.000.—
--	------	-----------

ГЛАВА V — ГЛАВНА КОНТРОЛА

А. Лични расходи

По парт. 29 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-периодске повишице и положајни додаци чиновника
--

а) Чиновници

Субпоз. 6 Место: „30 шефова месних контрола итд.“ ставити:
„30 шефова месних контрола: 3—III/2, 22—IV/2 и
5—V“

13 нових писара VIII	Дин.	117.520.—
Укупно I раздео, повећати са	Дин.	3,101.904.—

III РАЗДЕО — ДРЖАВНИ ДУГОВИ

ГЛАВА X — ДРЖАВНИ ДУГОВИ

Редовни расходи

Материјални расходи

По парт. 56 Ануитети:

Поз. 27а (нова) За исплату првог бона издатог сходно тач.
20 § 12 фин. закона за буџетску 1933/34 нем. марака
700.000.— Дин. 9,467.774.—

Поз. 27б (нова) Ануитет по 5% консоли-
дованом дугу Мин. финансија (код По-
штан. штеднишнице) у износу од дин.
600.000.000.— од 1935 Дин. 24,649.533.— Дин. 34,117.307.—

Укупно III раздео, повећати са	Дин.	34,117.307.—
---	-------------	---------------------

IV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

ГЛАВА XV — АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ У БЕОГРАДУ И
СКОПЉУ СА ВРХ. ШЕРИЈАТ. СУДОМ И ПОДРЕЂЕНИМ
ОКРУЖНИМ, ПРВОСТЕПЕНИМ И СРЕСКИМ СУДОВИМА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 86 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-периодске повишице и по-
ложајни додаци чиновника под б) чи-
новнички приправници 100 чиновничких
(судијских) приправника од VIII групе
од којих 20 у I, а 80 у II раз. скупоће и
позицију повећати са Дин. 1,060.000.—

Поз. 5 Додаци на скупоћу, повећати са
а) чиновника лични Дин. 500.000.— Дин. 1,560.000.—

ГЛАВА XVI — ОДЕЉЕЊЕ ВРХОВ. ДРЖ. ТУЖИОШТВА
ПРИ КАСАЦИОНОМ СУДУ У БЕОГРАДУ ИТД.

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 92 Специјалне награде и додаци:

Поз. 1 Додаци државним тужоцима
итд., повећати са Дин. 25.000.—

Укупно IV раздео, повећати са	Дин.	1,585.000.—
--	-------------	--------------------

V РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

ГЛАВА XXXIX — МИНИСТАРСТВО

Ванредни расходи

По парт. 210 Субвенција, помоћи и дотације:

Поз. 1 Дотација за покриће вишкова расхода народних
позоришта

Субпоз. 3 — Народног гледалишта у Љубљани, по-
већати са Дин. 174.149.—

(с тим, да се има сматрати, да је са овом сумом повећан
кредит по парт. 1 поз. 5 под а) буџета расхода Народног
гледалишта у Љубљани)

ГЛАВА XLI — УНИВЕРСИТЕТИ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 223 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — периодске повишице и положајни додаци
чиновника

а) Чиновници

Д) Универзитет у Београду, повећати број предвиђених професора		
2 редовна професора II/1	Дип.	109.600.—
4 ванредна професора 2-III/2 и 2-IV/1	Дип.	208.852.—
2 доцента IV/1	Дип.	58.720.—
4 асистента: 2-VI и 2-VII	Дип.	51.360.—

б) Чиновнички приправници

Д) Универзитет у Београду, повећати број предвиђених приправника-асистента од VIII гр. у I раз. скупове са 10 лица	Дип.	122.000.—
Додати ново:		
Приправник-лаборант (за Бактер. институт Мед. факултета) од IX групе у I раз. скупове	Дип.	10.560.—
Услед недовољног кредита износ позиције повећати са	Дип.	680.000.—
	Дип.	1.241.092.—

Поз. 5 Додаци на скупову, повећати са

Д) Универзитет у Београду		
а) Чиновника, лични	Дип.	439.000.—
породични	Дип.	19.120.—
IV) Универзитет у Загребу		
а) Чиновника, лични	Дип.	400.000.—
Услед недовољног кредита износ позиције повећати са	Дип.	70.000.—
	Дип.	928.120.—

Дип. 2,169.212.—

По парт. 224 Награде контрактуралним чиновницима и дневничарима:

Поз. 1 Универзитет у Београду		
3 нова контр. професора и повећати са	Дип.	572.000.—
Услед недовољног кредита износ позиције повећати са	Дип.	84.884.—
	Дип.	656.884.—

Поз. 2 Факултет у Скопљу

Услед недовољног кредита износ позиције повећати са	Дип.	6.300.—
---	------	---------

Поз. 4 Универзитет у Загребу

Услед недовољног кредита износ позиције повећати са	Дип.	60.000.—
---	------	----------

Поз. 5 Универзитет у Љубљани

Услед недовољног кредита износ позиције повећати са	Дип.	6.666.—	Дип.	729.850.—
---	------	---------	------	-----------

По парт. 225 Специјални додаци и награде:

Поз. 1 Особене награде-додаци ректорима итд.		
Д) Универзитет у Београду	Дип.	133.876.—
Услед недовољног кредита износ позиције повећати са	Дип.	232.000.—
	Дип.	365.876.—

Поз. 2 Награде од часа наставника итд.

IV) Универзитет у Загребу				
Услед недовољног кредита износ позиције повећати са	Дип.	112.000.—	Дип.	477.876.—

Б. Материјални расходи

По парт. 229 Снабдевање књижница, института и семинара:

Поз. 1 Универзитет у Београду

в) Технички факултет

Субвизиције овог факултета мењају се и гласе:

- Кабинет за термодинамику
- Кабинет за железнице и путеве
- Кабинет за приватне и привредне грађевине
- Кабинет за јавне грађевине
- Кабинет за науку о грађи
- Кабинет за математику
- Завод за електротехнику
- Завод за механику
- Кабинет за грађевин. конструкције
- Завод за хидротехнику

Кабинет за парне машине	
Кабинет за хидрауличне моторе	
Кабинет за моторе са унутрашњим сагоревањем	
Кабинет за орнаментiku и декорације у боји	
Кабинет за нацртну геометрију	
Кабинет за армирани бетон	
Кабинет за гвоздене конструкције	
Кабинет за статистику инжењерских конструкција	
Кабинет за историју архитектуре и уметности	
Кабинет за машинске елементе и локомотиве	
Кабинет за техничко цртање	
Кабинет за припремно цртање	
Кабинет за фигурно цртање и акварелна сање	
Кабинет за геологију	
Кабинет за парне турбине	
Кабинет за геодетски институт и практичне радове из геодезије	
За хемичко-технички завод	
Завод за физичку хемију и електрохемију	
За машински музеј	
Завод за испитивање материјала	
Кабинет за византијску архитектуру	
Институт за народну уметност	
Кабинет за експлоатацију жељезница	
Кабинет за тунеле	
Кабинет за дрвене и зидане мостове	
Кабинет за вишу геодезију	
Кабинет за механичку технологију	
Лабораторија за испитивање инсталација за централна грејања и проветравања	
Кабинет за енциклопедију машинства и фабрична постројења	
Кабинет за моделисање	
Кабинет за уређење градова	
За погрбе Деканата и ситне оправке зграде	
и повећати са	Дин. 61.021.—

г) Медицински факултет	
Дотације институтима и клиникама	
Субпоз. 27 повећати са	Дин. 200.000.— Дин. 261.021.—

Ванредни расходи

По парт. 231 Универзитет у Београду:

Поз. 3 (нова) Аунтет за Правни факултет у Београду (I рата)	Дин. 1.200.000.—	
Поз. 4 (нова) Аунтет за машинску лабораторију (I рата)	Дин. 567.000.—	
Поз. 5 (нова) Аунтет за дечију клинику (I рата)	Дин. 340.200.—	Дин. 2.107.200.—

По парт. 232 Универзитет у Загребу:

Поз. 3 (нова) Аунтет за физикални институт филозофског факултета у Загребу (I рата)	Дин. 266.500.—	
---	----------------	--

По парт. 232а Универзитет у Љубљани:

Аунтет за Универзитетску библиотеку (I рата)	Дин. 750.000.—	
--	----------------	--

ГЛАВА XIV — СПЕЦИЈАЛНИ И ЗНАНСТВЕНИ ЗАВОДИ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 246 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — периодске човишнице и положајни додаци чиновника	
---	--

а) Чиновници

Додати ново:

III) Сензмолошки завод у Београду	
2 опсерватора: 1—VIII и 1—IX	Дин. 16.040.—
Цртач X	Дин. 5.400.—

б) Чин. приправници

Додати ново:

IV) Сеизмолошки завод у Београду	
2 приправника-опсерватора од VIII	
групе у I раз. скупове	Дин. 24.400.—
Приправник-опсерватор од IX групе	
у I раз. скупове	Дин. 10.560.—
	Дин. 56.400.—

Поз. 5 Додаци на скупову

Додати ново:

III) Сеизмолошки завод у Београду	
Чиновника, лични	Дин. 18.600.—
породични	Дин. 3.360.—
	Дин. 21.960.—
	Дин. 78.360.—

По парт. 247 Награде контрактуалним чиновницима и дневничарима:

III) Астрономска опсерваторија у Београду	
Додати ново:	
Стручни дневничар-раденик	Дин. 9.600.—
Дневничар-служитељ	Дин. 7.600.—
	Дин. 17.200.—

По парт. 248 Специјалне награде:

II) Астрономска опсерваторија у Београду	
У тексту после речи „часова“ ставити тачку и додати:	
„За изванредне потребе, надничарске, помоћне спољне радне снаге, за одржавање земљишта, хитне оправке у случају временских непогода итд.“ и износ субпоз повећати са	
	Дин. 5.600.—

Б. Материјални расходи

По парт. 250 Управни трошкови:

Поз. 3 Астрономска опсерваторија у Београду

Субпоз. 2 мења се и гласи:

„За одржавање инструмената, манипулативни трошкови, набавка инсталатерског електричног материјала, алата и материјала за прерађивину у механичкој радионици; за потребе часовне службе, небеске фотографије, регистрајуће апарате и осцилографе, као и за њихово одржавање и евентуалне оправке, и износ субпозиције повећати са

Дин. 25.000.—

Субпоз. 4 мења се и гласи:

„За одржавање зграда и павиљона, електричне аутоматске пумпе за довод воде и водоводног резервоара и унутрашње уређење опсерваторије у колико ово није у потпуности изведено а неопходно је потребно; израда и одржавање стаза између павиљона уколико ове нису изведене биле а неопходно су потребне“, и износ субпозиције повећати са

Дин. 5.000.—

Дин.

30.000.—

Ванредни расходи

По парт. 255 Текст партије мења се и гласи:

„За попуњавање најпотребније опреме, набавку појединих помоћних апарата, делова инструмената и прибора потребних за поједине службе, за научно усавршавање инструмената и метода рада, за набавку најпотребнијих мањих машина и уређаја како механичке радионице тако и лабораторија, за набавку једне рачунајуће машине,“ и повећати са

Дин.

30.000.—

ГЛАВА XLVI — СРЕДЊА НАСТАВА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 256 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-периодске повишице и положајни додаци чиновника

б) Чиновнички приправници	
356 нових чин. приправника (суплената) од VIII групе: 181 у I раз. скупове и 175 у II раз. скупове	Дин. 4.777.200.—

По парт. 258 Хонорари и награде:

Субпоз. 1 хонорарних наставника и т. д., повећати са	Дин. 500.000.—
--	----------------

Ванредни расходи	
По парт. 276 Ануитети за зајам код Државне хипотекарне банке:	
Додати ново:	
в) Ануитет за подизање двеју нових гимназија у Београду (I рата)	Дин. 1,200.000.—
По парт. 267а (нова) За инсталације и завршне радове на згради Мушке гимназије Краља Александра I у Београду	Дин. 525.795.—

ГЛАВА XLVII — УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 270 Награде контрактуалним чиновницима и дневничарима:	
Услед недовољног кредита целу партију повећати са	Дин. 32.000.—
По парт. 271 Награде за целу земљу, услед недовољног кредита повећати целу партију са	Дин. 20.000.—

ГЛАВА XLVIII — ГРАЂАНСКЕ ШКОЛЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 277 Личне принадлежности:	
Поз. 1 Плате-периодске повишице и положајни додаци чиновника	
б) Чиновнички приправници	
100 нових чин. приправника од VIII групе од којих 5 у I раз. скупове, 63 у II раз. скупове и 32 у III раз. скупове	Дин. 2,909.732.—
Поред овога, услед недовољног кредита, целу позицију повећати са	Дин. 1,233.332.—
	Дин. 4,143.064.—

ГЛАВА LIV — ОСНОВНА НАСТВА И НАРОДНО ПРОСВЕЂИТАЊЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 297 Личне принадлежности:	
Поз. 1 Плате-периодске повишице и положајне додаци чиновника	
б) Чиновнички приправници	
2.000 нових чин. приправника (учитеља) од IX групе у III раз. скупове	Дин. 15,520.000.—
По парт. 298 Награде контрактуалним чиновницима и дневничарима:	
VI) Дунавска банска управа	
60 нових контрактуалних учитеља са принадлежностима од IX групе у III раз. скупове	Дин. 465.600.—

ГЛАВА LV — ВИШЕ ПЕДАГОШКЕ ШКОЛЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 306 Личне принадлежности:	
Текст поз. 3 мења се и гласи:	
„Разлика принадлежности по § 239 Закона о чиновницима	
у Београду	Дин. 1.440.—
у Загребу	Дин. 3.120.—
Укупно V раздео, повећати са	Дин. 34,280.627.—

VI РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

ГЛАВА LVIII — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 316 Личне принадлежности:	
Поз. 1 Плате-пер. пов. и т. д., да се повећа особље са: 3 саветника, 3 секретара, 5 архивара, 1 главни експедитор и 4 помоћна експедитора, а да се смањи особље: 5	

протоколита, 1 експедитор и 4 манипуланта приправника од X групе и повећати са	Дин.	91.840.—	
Поз. 3 Плате-пер. повишице служитеља, повећати са	Дин.	280.—	
Поз. 5 Додаци на скупоћу, повећати са	Дин.	47.647.—	Дин. 139.767.—

Б. Материјални расходи

По парт. 321 Исплата ануитета:

Субпоз. под в) (нова) исплата ануитета Држ. хин. банци за зајам од 12.000.000 дин. (за 10 год.) за подизање зграда за посланства у Анкари и Софији и за зграду Министарства иностраних послова по решењу Мин. савета бр. 2843/VII од 29-III-1935 (I рата)	Дин.	2.080.000.—
---	------	-------------

ГЛАВА LIX — ЗАСТУПНИШТВА У ИНОСТРАНСТВУ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 326 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-пер. повишице и т. д. да се повећа особље са: 2 посланика, 8 саветника, 1 генерални консул, 5 секретара, 1 старешина канцеларије, 1 архивара, 1 протоколиту, 1 шефа преписа, 7 експедитора и 6 помоћних експедитора, а да се смањи особље: 3 вице консула и 15 приправника од X групе и повећати са	Дин.	347.648.—	
Поз. 2 Плате-пер. повишице званичника, да се повећа са	Дин.	2.987.—	
Поз. 3 Плате-пер. повишице служитеља, да се повећа са	Дин.	1.320.—	
Поз. 5 Додаци			
а) Додаци на скупоћу, повећати са			
Чиновника, лични	Дин.	154.433.—	
оферозни	Дин.	1.325.201.—	
породични	Дин.	4.480.—	
Званичника, оферозни	Дин.	15.889.—	
Служитеља, оферозни	Дин.	249.—	
породични	Дин.	6.720.—	
	Дин.	1.500.972.—	Дин. 1.858.927.—

По парт. 327 Награде контракт. чиновницима и дневничарима
Особље повећати са 8 дневничара-служитеља.

Укупно VI раздео, повећати са Дин. 4.078.694.—

VII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ
ПОСЛОВА

ГЛАВА LX — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 337 Личне принадлежности:

Поз. 5 Додаци на скупоћу, повећати са	Дин.	60.000.—
---	------	----------

ГЛАВА LXI — БАНСКЕ УПРАВЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 350 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-периодске повишице и т. д. повећати са	Дин.	300.000.—	
Поз. 2 Плате-периодске повишице званичника повећати са	Дин.	100.000.—	
Поз. 5 Додаци на скупоћу, повећати са	Дин.	500.000.—	Дин. 900.000.—

Б. Материјални расходи

По парт. 353 Разни материјални издаци:

V) Дринска банска управа

Поз. 31 Путни трошкови и т. д. повећати са	Дин.	200.000.—
--	------	-----------

ГЛАВА LXIII — УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 365 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-периодске повишице и положајни додаци чиновника повећати са Дин. 40.010.—

Поз. 2 Плате-периодске повишице званичника повећати са Дин. 85.440.—

Поз. 3 Плате-периодске повишице служитеља повећати са Дин. 5.114.—

Поз. 5 Додаци на скупоћу, повећати са Дин. 93.120.— Дин. 223.684.—

По парт. 366 Специјални додаци, целу партију повећати са Дин. 85.600.—

Б. Материјални расходи

По парт. 369 Пут, подвозни и селидб. трошкови повећати са Дин. 200.000.—

По парт. 370 Управни трошкови:

Поз. 1 Канц. трошкови итд., повећати са Дин. 40.000.—

Поз. 2 Поштанско-телеграфске таксе итд., повећати са Дин. 105.000.— Дин. 145.000.—

ГЛАВА LXIV — ПОЛИЦИЈА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 372 Личне принадлежности:

Поз. 3 Плате-периодске повишице служитеља, повећати са Дин. 5.000.—

Поз. 5 Додаци на скупоћу, повећати са Дин. 300.000.— Дин. 305.000.—

По парт. 374 Специјални додаци, повећати са Дин. 200.000.—

Укупно VII раздео, повећати са Дин. 2.319.284.—

VIII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
АДМИНИСТРАЦИЈА

ГЛАВА LXVI — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 383 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-пер. повишице и пол. додаци чиновника

а) Чиновници

3 начелника III/1 (нови) Дин. 207.600.—

2 рач. инспектора VI (нови) Дин. 28.800.—

3 рач. контролора VII (нови) Дин. 33.840.—

3 књиговође VIII (нови) Дин. 27.120.—

б) Чиновнички приправници

Приправник-архитекта од VIII групе у I раз. скупоће Дин. 9.040.—

10 нових чиновничких приправника од IX групе у I разреду скупоће Дин. 105.600.—

100 нових чиновничких приправника од IX групе у II разр. скупоће (за катастар) Дин. 856.000.—

Дин. 1.268.000.—

Поз. 5 Додаци на скупоћу повећати са

Чиновника, лични Дин. 97.800.—

породични Дин. 17.920.—

Дин. 115.720.— Дин. 1.383.720.—

По парт. 385 Специјални трошкови:

Поз. 2 Одељење државног рачуноводства — Субпоз. прва: Награда за рад члановима одбора за оцену држ. набавака итд., повећати са Дин. 40.000.—

Б. Материјални расходи

По парт. 386 Канцеларијски трошкови и т. д.:

Поз. 3 Одељење пореза

Додати нову четврту субпозицију:

За покриће трошкова издржавања казне затвора по чл.

46 Закона о држ. трошарини Дин. 50.000.—

ГЛАВА LXVII — ДРЖАВНА ПРАВОБРАНИОШТВА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 393 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-пер. нов. и пол. додаци чиновника

а) Чиновници
(Ново особље)

2 државна правобраниоца III/2	Дин.	75.520.—
4 саветника IV/2	Дин.	85.440.—
2 виша секретара V	Дин.	36.000.—
5 пристава VII	Дин.	48.400.—

б) Чиновнички приправници

2 чин. приправника од VIII групе у I раз. скупоће	Дин.	24.400.—
---	------	----------

После „б) Чиновнички приправници“ унети под:

„в) Нови службеници“

I) Врховно држ. правобраниоштво

Врховни држ. правобранилац II/2	Дин.	49.600.—
Заменик врх. држ. правобраниоца III/2	Дин.	37.760.—
Виши саветник III/2	Дин.	37.760.—
Саветник IV/2	Дин.	21.360.—
Виши секретар V	Дин.	18.000.—
Секретар VI	Дин.	14.400.—
2 пристава: 1-VII и 1-VIII	Дин.	20.240.—
Књиговођа VIII	Дин.	9.040.—
Архивар VIII	Дин.	9.040.—

II) Државно правобраниоштво — Скопље

Државни правобранилац III/2	Дин.	37.760.—
Виши секретар V	Дин.	18.000.—
2 пристава: 1-VII и 1-VIII	Дин.	20.240.—
Архивар VIII	Дин.	9.040.—
2 чин. приправника од VIII групе у I раз. скупоће	Дин.	24.400.—
	Дин.	596.400.—

Поз. 3 Плате-пер. повишице служитеља

Унети нове служитеље:

I) Врховно држ. правобраниоштво

Служитељ II-3	Дин.	3.400.—
-------------------------	------	---------

II) Држ. правобран. Скопље

Служитељ I-2	Дин.	4.360.—
	Дин.	7.760.—

Поз. 4 Разлика принадлежности по § 259

Закона о чиновницима, унети:

I) Врхов. државно правобраниоштво	Дин.	8.000.—
II) Држ. правобран. — Скопље	Дин.	1.200.—
	Дин.	9.200.—

Поз. 5 Додаци на скупоћу, повећати

Чиновника, лични	Дин.	182.760.—
породични	Дин.	89.168.—
	Дин.	271.928.—

Дин. 885.288.—

По парт. 394 Награде контрактуралним чиновницима и дневничарима:

Дневничар (нов) Дин. 8.800.—

I) Врховно државно правобраниоштво

3 дневничара Дин. 24.000.—

II) Државно правобраниоштво — Скопље

3 дневничара Дин. 24.000.— Дин. 56.800.—

По парт. 394а (нова) Награде:

I) Врховно државно правобраниоштво

Награде сталном правничком Одбору . Дин. 80.000.—

II) Остала држ. правобраниоштва

Награде члановима Саветодавног одбора за измену и раскид уговора са државом (чл. 84 Закона о државном рачуноводству) Дин. 18.000.— Дин. 98.000.—

Б. Материјални расходи

По парт. 395 Путни, подвозни и селидбени трошкови, повећати са	Дин.	150.000.—
По парт. 396 Управни трошкови:		
Поз. 1 Канцелар. трошкови повећати са	Дин.	214.800.—
Поз. 2 Кирије, повећати са	Дин.	25.600.—
Поз. 3 Огрев и осветљење, повећати са	Дин.	5.600.—
Поз. 4 Обрасци, штампа, службене новине, набавка стручних књига за библиотеку, као и набавка библиотеке, повећати са	Дин.	166.064.—
Поз. 5 Заступнички и судбени трошкови и плаћање накнаде и трошкови по изгубљеним парницама, повећати са	Дин.	8.440.—
	Дин.	420.504.—

ГЛАВА LXVIII — ФИНАНСИЈСКЕ ДИРЕКЦИЈЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 397 Личне принадлежности:		
Поз. 1 Плате-пер. повишице и положајни додаци чиновника		
б) Чиновнички приправници		
187 чиновничких приправника (75 пореских) од којих		
90 од VIII групе у I разреду скупине, 22 од IX групе		
у I разр. скупине и 75 (за пореску струку) од IX гр.		
у II разр. скупине	Дин.	1.972.320.—
Поз. 5 Додаци на скупину, повећати са	Дин.	1.400.000.—
	Дин.	3.372.320.—

Б. Материјални расходи

По парт. 399 Путни, подвозни и селидбени трошкови:		
Поз. 1 Службена путовања, инспекције и т. д.		
б) Непосредно подређени органи		
Додати нову субпозицију:		
Пореске управе	Дин.	6.400.000.—
Свега администрација, повећати са	Дин.	12.856.632.—

ПРИВРЕДНА ПРЕДУЗЕЋА

ГЛАВА I — УПРАВА ДРЖАВНИХ МОНОПОЛА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 1 Личне принадлежности:		
Поз. 1 Плате — периодске повишице и положајни додаци чиновника, повећати са	Дин.	311.120.—
По парт. 2 Награде контр. чин. и дневнич., повећати са	Дин.	6.588.—
По парт. 3 Награде и накнаде:		
Поз. 4 Награде члановима и деловођи Контролног одбора итд., повећати са	Дин.	10.200.—

Б. Материјални расходи

По парт. 4 Путни, подвозни и селидбени трошкови:		
На путне, подвозне итд., повећати са	Дин.	50.000.—
По парт. 6 Управни и режијски трошкови:		
Поз. 5 Оправка и одржавање свих зграда и резервоара итд., повећати са	Дин.	200.000.—
По парт. 7 Пензије и помоћ радницима и социјалним установама:		
Поз. 1 Пензије и помоћ монополским службеницима и т. д., повећати са	Дин.	7.660.000.—

ГЛАВА II — МОНОПОЛ ДУВАНА

Б. Материјални расходи

По парт. 12 Подвоз и осигурање:		
Поз. 1 Трошкови за подвоз, пренос, утовар итд., повећати са	Дин.	300.000.—

ГЛАВА III — МОНОПОЛ СОЛИ

Материјални расходи

По парт. 13 Утрошак соли и други трошкови:		
Поз. 1 Утрошак соли и џакова за со итд.,		

повећати са	Дин.	16,200.000.—	
Поз. 2 Подвоз, утовар и истовар соли, повећати са	Дин.	3,190.000.—	Дин. 19,390.000.—

ГЛАВА VI — МОНОПОЛ ЦИГАР-ПАПИРА

Б. Материјални расходи

По парт. 16 Утрошак цигар-папира и други трошкови:

Поз. 2 На исплату радника-ца према итд., повећати са . . .	Дин.	600.000.—
--	------	-----------

ДРЖАВНА ИМАЊА „БЕЉЕ“ И „ТОПОЛОВАЦ“

Редовни расходи

ЦЕНТРАЛНА ДИРЕКЦИЈА

Б. Материјални расходи

По парт. 3 Разни општи расходи:

Поз. 9 Обавезе из ранијих година, повећати са	Дин.	67.300.—
По парт. 3а (нова) За подизање нове зграде Дирекције	Дин.	750.000.—

ШУМАРСТВО

Б. Материјални расходи

По парт. 7 Материјални издаци:

Поз. 5 Издаци за лов

Субпоз. прва на крају текста после речи: „храмљашта“ ставити: запету и додати речи: „набавка и одржавање службених одећа за шумарске чиновнике и службенике“.

Свега прив. предузећа, повећати са	Дин.	29,345.203.—
Укупно VIII раздео, повећати са	Дин.	42,201.840.—

IX РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

ГЛАВА LXIX — ВОЈСКА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 401 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — периодске повишице официра и чиновника, повећати са	Дин.	3,127.814.—
Поз. 4 Положајни додатак, повећати са	Дин.	1,100.000.—
Поз. 6 Додаци:		
а) Додаци на скупоћу, официра, војничког и чиновника грађанског реда на служби у војсци, повећати са	Дин.	1,946.200.—
	Дин.	6,174.014.—

По парт. 404 Специјални додаци:

Поз. 1 Специјални војни додатак по чл. 273 Закона о устројству војске и морнарице, повећати са	Дин.	381.200.—
Поз. 2 Доплата на момка, повећати са	Дин.	1.850.—
Поз. 6 Доплата на звање војним изасланицима — за исплату додатка војном изасланику у Анкари, и повећати са	Дин.	270.000.—
	Дин.	653.050.—

Б. Материјални расходи

По парт. 426а (нова) Накнаде по решењу Држав. савета бр. 446/932-С/41 од 3 XI 1932	Дин.	10.000.—
--	------	----------

Ванредни расходи

По парт. 431 За набавке по решењима Мин. савета итд. и на крају текста додати: „по решењу Мин. савета Пов.Б.бр. 978 од 6 VII 1935	Дин.	50,000.000.—
---	------	--------------

Укупно IX раздео, повећати са Дин. 56,837.064.—

X РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНА

ГЛАВА LXXII — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 486 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-пер. повишице и положајни додаци чиновника

а) Чиновници		
Субпоз. 6 мења се и гласи:		
35 саветника: 21-IV/1-1, 7-IV/1, 1-IV/2-1, 5-IV/2 и 1-V.		
Субпоз. 11 мења се и гласи:		
15 администр. чиновника: 1-IV, 3-VII, 1-VIII, 1-IX-1 и 9-IX.		
Субпоз. 13 мења се и гласи:		
30 архив. чиновника: 2-VIII-2, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 4-IX, 3-X-1 и 16-X.		
	и целу позицију повећати са	Дин. 378.600.—
30 парт. 488	Награде за напоран рад итд., повећати са	Дин. 180.000.—
Ванредни расходи		
По парт. 502	Грађење моста преко реке Саве и приступног пута Босут—Рача итд., повећати са	Дин. 856.769.—
По парт. 506а (нова)	За исплату првог анuitета по зајму од 36.000.000 дин. закљученог код Државне хипотекарне банке за довршење нове зграде за Народну скупштину на основу овлашћења у § 38 та. 1 финансијског закона за 1934/35 год.	Дин. 1.152.770.—
Укупно X раздео, повећати са		Дин. 2.568.139.—

XI РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА АДМИНИСТРАЦИЈА

ГЛАВА LXXXV — ДИРЕКЦИЈА ПОМОРСКОГ САОБРАЋАЈА

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 646	Разни материјални расходи:		
Поз. 2	Школовање деце светљоличара итд., повећати са	Дин.	70.000.—
По парт. 648а (нова)	Трошкови за репатриацију помораца	Дин.	100.000.—

ГЛАВА LXXXVI — ОДЕЉЕЊЕ ЗА ГРАЂЕЊЕ ЖЕЉЕЗНИЦА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 650	Осигурање особља итд., повећати са	Дин.	1.653.—
--------------	--	------	---------

Ванредни расходи

По парт. 653а (нова)	Јадранска пруга:		
Поз. 1	Трошкови око ликвидације преосталог материјала на тунелу „Бела Река“ и исплате привремених експропријација у вези са овом ликвидацијом	Дин.	200.000.—
Поз. 2	Исплата неизмирених експропријација и трошкови у вези са овим:		
а)	за тунел Сараново	Дин.	50.000.—
б)	за пруту Краљево—Рашка—Кос. Митровица	Дин.	160.000.—
		Дин.	210.000.—
По парт. 654	Текст партије мења се и гласи:	Дин.	410.000.—

Грађење пруге Пожаревац—Кучево, граница бив. пожаревачке области: за ликвидацију уговорних обавеза са предузећем Лозингер и комп. из Берна; за продужење радова на грађењу пруге Пожаревац—Кучево по Закону о државном рачуноводству; за трошкове и потребе државног надзора (за личне и материјалне издатке и за исплату помоћне, техничке и физичне радне снаге на терену и у Одељењу); за чување и осигурање извршених грађевина и радова, за исплату експроприсаних имања и целу партију повећати са

По парт. 655 Мења се и гласи:

Грађење пруга по уговорима са страним предузећима: „Европско друштво за проучавање и предузећа“, раније: „Европско друштво за хипотекарни и банкарски кредит“ из Париза и Грађевинско друштво „Багнњол“ из Париза.

Поз. 1 Анuitетска служба по закљученим уговорима за финансирање и грађење пруга, отплата примљених аванса за државни надзор са каматама, исплата радова и набавка извршених у државној режији:

а) издаци у вези са закљученим уговором са „Европским друштвом за проучавање и предузећа“ од 3. I 1932.

Амортизација дуга и камате на исте фр. фр. 23,166.000.—	=	Дин. 51,533.420.—
Трошкови и потребе државног надзора, за материјалне и личне издатке и за исплату помоћне, техничке и физичке радне снаге на терену и у Одељењу		Дин. 1,000.000.—
Радови и набавке у државној режији		Дин. 1,000.000.—
б) Издаци у вези са закљученим уговором са Друштвом „Батинбол“ од 1 октобра 1932.		
Амортизација дуга и камате на исте фр. фр. 14,170.000.—	=	Дин. 31,521.670.—
Трошкови и потребе државног надзора (за материјалне и личне издатке и за исплату помоћне, техничке и физичке радне снаге на терену и у Одељењу):		
Приштина—Пећ		Дин. 1,500.000.—
Радови и набавке у држ. режији		Дин. 2,500.000.—
в) Издаци у вези са закљученим уговором са друштвом „Батинбол“ од 25-IV-1931.		
За трошкове и потребе државног надзора (за материјалне и личне издатке и за исплату помоћне, техничке и физичке радне снаге на терену и у Одељењу)		Дин. 600.000.—
За радове и набавке у држ. режији		Дин. 3,600.000.—
		<u>Дин. 93,255.090.—</u>

Поз. 2 Отплата примљених аванса за експропријацију и исплате експропријација у току 1935/36 буџетске године на овим прутама:

а) У вези грађења по уговору са друштвом „Батинбол“ од 25-IV-1931.		
За дефинитивну исплату експроприсаног земљишта по извршеним пресудама Касационог суда и по судским одлукама.		
За израду и спровођење експропријационог елабората кроз катастар и земљишно-књижни суд		Дин. 3,395.000.—
б) У вези грађења по уговору са „Европским“ друштвом од 1 јануара 1932.		
За дефинитивну исплату накнадно експроприсаног имања, као и по пресудама Касационог суда		Дин. 850.000.—
в) У вези грађења по уговору са друштвом „Батинбол“ од 1-X-1932.		
За дефинитивну исплату експроприсаних имања и ликвидацију чивчијских имања — поседа		Дин. 1,300.000.—
Повраћај примљених аванса од друштва „Батинбол“ и камате на исте		Дин. 1,000.000.—
		<u>Дин. 6,545.000.—</u>

По парт. 655а (нова) Исплата неизмирених експропријација, трошкови око прибављања и спровођења експропријационог оператa у земљиш. књижном суду и катастарској управи, набавка материјала и трошкови омеђивања за раније изграђене пруге, које су у саобраћају и то за пруге:

Угљевик—Рача		Дин. 75.000.—
Битољ—Прилеп		Дин. 100.000.—
Увац—Прибој		Дин. 40.000.—
Плашки—Госпић—Грачац — Прибудић—Книн		Дин. 800.000.—
Бакар—Бакар пристаниште, Рогатец—Крапина, Тител—Орловат, Рача Сава, Црња—Кларија, Бос. Нови Б. Крупа, Шабац—Кленак и Вел. Плана—Ланово		Дин. 200.000.—
	Дин.	1,215.000.—

По парт. 656а (нова Студије и трасирања за нове пруге:

За претходне радове на изради новог моста преко Дунава на прузи Београд—Пожаревац—Букурешт по споразуму између Влада Краљевине Југославије и Краљевине Румуније, као и за трасирање и израду планова за прилазне пруге на мост; за студије, тра-

сирање и израду генералних и детаљних пројеката за све нове пруге; за потребе и трошкове надзора у вези са овим радовима	Дин.	3,500.000.—
По парт. 6566 (нова) Радови у државној режији на грађењу тунела „Сараново“ за трошкове и потребу државног надзора (за материјалне и личне издатке и за исплату помоћне, техничке и физичке радне снаге на терену и у Одељењу)	Дин.	2,000.000.—
Свега администрација, повећати са	Дин.	9,805.941.—

САОБРЋАЈНА ПРИВРЕДНА ПРЕДУЗЕЋА

И Железничка и речна служба

а) УПРАВА ДРЖАВНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 5 Материјални трошкови управне службе:

Поз. 1 Централна управа и општа одељења
Субпоз. е) после речи „водних задруга“ додају се речи: „за текућу и раније године“.

По парт. 9 Разни редовни расходи:

Поз. 1 Пензије, — у субпоз. а) после речи: „према Римском споразуму“ додају се речи: „за текућу и раније године, у земљи и у иностранству“.

Поз. 10 Текст се мења и гласи: „Обрачун трошкова заједничке службе у пограничним станицама према уговорима за текућу и раније године, као и остале исплате по правилницима R. I. V. и R. I. C. и закупнине за кола по уговорима како за раније, тако и за текућу годину“.

Поз. 11 у називу позиције после речи „камате“ додају се речи: „за текућу и раније године“.

По парт. 10 Отписи:

(који се дотирају фонду итд) текст ове партије се мења и гласи:

„Д) Анунгети

а) VII рата на зајам од динара 175,000.000 за 25 година код Државне хипотекарне банке по решењу Министарског савета Г.Д.бр. 29449/27 за зграде и то: станови 80,000.000 дин. Љубљански двор дин. 25,000.000 и зграде Министарства саобраћаја дин. 70,000.000	Дин.	19,077.805.—
б) VII рата на зајам од дин. 4,500.000 код Државне хипотекарне банке по решењу Министарског савета Г.Д.бр. 45155/27 за зграду Београдске жељ. дирекције	Дин.	425.820.—
в) за јужне жељезнице према Римском споразуму (чл. 29)	Дин.	38,000.000.—
г) Друштву локалне жељезнице Целтвег—Волфсберг и Дравоград—Велење по пресуди Међународног арбитражног суда зл. фр. 87.899 односно	Дин.	1,255.004.—
д) за ликвидирање обавеза и потраживања ранијег друштва јужних жељезница	Дин.	3,287.625.—
	Дин.	62,046.254.—

II Обавезе по уговорима

а) преузете обавезе за обнову возног парка и маш. постројења	Дин.	6,241.500.—
б) преузете обавезе за обнову инвестиционих објеката	Дин.	19,026.254.—
	Дин.	25,267.754.—

III) Дотације фонду

За обнову пословног инвентара	Дин.	2,933.178.—
---	------	-------------

б) УПРАВА ДРЖАВНИХ ЖЕЉЕЗНИЧКИХ РАДИОНИЦА
И. Т. Д.

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 15 Осигурање особља:

Поз. 1 У тексту после речи: „за помоћно особље“ додају се речи: „као и допринос окружним уредима за осигурање радника“.

ДИРЕКЦИЈА РЕЧНЕ ПЛОВИДБЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 4 Награде и тантијеме:

Додати нов став који гласи:

в) „Награде члановима управног одбора речне пловидбе према постојећим прописима“, и целу партију повећати са Дин.

78.511.—

По парти. 10 У наслову партије на крају брисати две тачке и додати: „камате и ванредне исправке:“ поред овога, на крају текста партије додати нов став, који гласи: „Камате на зајмове и позајмице као и за неблаговремене исплате створених обавеза, по отвореним рачунима, који резултирају било из набавка материјала било из других пословних односа; ванредне исправке и преправке пловних објеката: материјал, радна снага, трошкови надзора, у сопственој или туђим радионицама“.

II ПОШТАНСКО-ТЕЛЕГР. ТЕЛЕФОНСКА СЛУЖБА

ГЛАВА I — ПОШТАНСКО И ТЕЛЕГРАФСКО-ТЕЛЕФОНСКО
ОДЕЉЕЊЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 1 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — пер. повишице итд.

место: „2начелника III/1 128.880.—“ ставити: „3 начелника: 2-III/1 и 1-III/2 Дин. 185.520.—“

место: „17 саветника: 6-IV/1 и 11-VI/2 616.680.—“ ставити „16 саветника: 6-IV/1 и 10-IV/2“ Дин. 560.040.—“

Б. Материјални расходи

По парт. 5 Управни трошкови:

Поз. 6 Штампане телефонског именика итд., повећати са Дин. 20.000.—

По парт. 7 Пренос поште:

Поз. 1 Пренос поште возовима итд., повећати са Дин. 300.000.—

ГЛАВА II — СПОЉНА ПОШТАНСКО-ТЕЛЕГРАФСКА
СЛУЖБА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 14 Уговорни поштари, повећати са Дин. 105.500.—

По парт. 15 Провизије и додаци итд., повећати са Дин. 112.000.—

По парт. 16 Награде:

Поз. 1 Награде за поштни рад и ванредну службу у поштама, телеграфима и телефонима повећати са Дин. 650.000.—

Б. Материјални расходи

По парт. 17 Путни и селидбени трошкови:

Поз. 1 Путни и подвозни трошкови итд., повећати са Дин. 100.000.—

Поз. 2 Селидбени трошкови, повећати са Дин. 100.000.— Дин. 200.000.—

По парт. 18 Управни трошкови:

Поз. 2 Оправка зграда и просторија, повећати са Дин. 200.000.—

По парт. 22 Материјалне потребе за т. т. службу:

Поз. 1 Набавке и оправке т. т. постројења итд., повећати са	Дин.	500.000.—	
Поз. 2 Трошкови за радну снагу итд., повећати са	Дин.	500.000.—	Дин. 1,000.000.—

Ванредни расходи

По парт. 25 Текст партије мења се и гласи: Високо-фреквентни уређај са једним и три канала на главним телефонским правцима за омогућавање и побољшање међународног и унутрашњег телефонског саобраћаја и повећати са

	Дин.	2,325.000.—
Свега прив. предузећа, повећати са	Дин.	4,991.011.—
Укупно XI раздео, повећати са	Дин.	14,796.952.—

XII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
АДМИНИСТРАЦИЈА

ГЛАВА LXXXVII — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 665 Стручни расходи за аграрну политику и кооперацију:

Субпоз. 2 — Међународном пољопривредном институту итд. повећати са Додају се нове субпозиције, које гласе:	Дин.	32.532.—	
Помоћ за проучавање привредних прилика на селу и прикупљање података о томе	Дин.	500.000.—	
Помоћ вишој задружној школи	Дин.	333.333.—	
Помоћ задружним ревизионим савезима за ревизију задруга	Дин.	460.008.—	Дин. 1,325.873.—

По парт. 671 Транспортни трошкови:

Исплата транспортних трошкова за пресељење насељеника итд., повећати са	Дин.	133.334.—
---	------	-----------

По парт. 673 Трошкови за снабдевање пијаће воде на новим насељима у Јужним крајевима и наводњавање Метохије:

Субпоз. 1 — Истраживање подземне воде итд., повећати са	Дин.	372.006.—
---	------	-----------

ГЛАВА LXXXVIII — ПОЉОПРИВРЕДНЕ ОГЛЕДНЕ И
КОНТРОЛНЕ СТАНИЦЕ

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 680 Разни материјални расходи итд.:

Поз. 42 Канцеларијски и манипулативни трошкови, остали текст позиције мења се и гласи:

Опште канцеларијске потребе и набавка свих материјалних потреба за канцеларије и лабораторије, грева, осветљења, намештаја и др., набавка стручних књига и часописа, штампање и повез разних формулара и књига, осигурање и оправка зграда, поштанско-телеграфски и телефонски трошкови	Дин.	10.000.—
Обрада огледног имања, радна снага и сви трошкови око селекције и манипулације са разним културним биљкама, набавка разног семена, ђубрива и воћних садница, набавка справа, алата и њихове оправке, исхрана и лечење радне стоке и набавка и оправка запрежног прибора и кола	Дин.	26.666.—
Закуп зграде и земљишта за огледна поља	Дин.	3.334.—

ГЛАВА ХС — БАНСКЕ УПРАВЕ итд.

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 687 Разни материјални расходи (путни, подвозни и управни трошкови):

Поз. 5	Дневнице, путни и подвозни трошкови чиновника и комисија, награде итд., повећати са	Дин.	30.666.—		
Поз. 11	Дневнице, путни и подвозни трошкови чиновника итд., повећати са	Дин.	40.000.—		
Поз. 15	Дневнице, путни и подвозни трошкови чиновника и комисија итд., повећати са	Дин.	63.334.—		
Поз. 18	Дневнице, путни и подвозни трошкови чиновника и комисија за уређење белучких и сличних односа; награде хонорарних службеника за уређење ових односа; исплата награда средским делегатима и перовођама делегата који решавају спорове по закону о белучким земљама у првој инстанцији и управни трошкови делегата, повећати са	Дин.	26.666.—	Дин.	160.666.—
			Свега држ. админ., повећати са	Дин.	1,992.539.—

ПРИВРЕДНЕ УСТАНОВЕ

ДРЖАВНА ПОЉОПРИВРЕДНА ЗАКЛАДА

Б. Материјални расходи

По пар. 4 За унапређење свих грана пољопривреде:

Поз. 2	За материјалне потребе путног наставника итд., у осмом реду иза „Скопљу“ додати: „и Сплиту“, и повећати са	Дин.	40.000.—		
Поз. 3	Помоћ разним пољопривредним установама итд., у првом реду наслова позиције иза речи „пољопривредним“ додати и „задружним“, а иза субпозиције четврте додати нову субпоз. која гласи: „Помоћ за даље уређење енолошких станица, преварке и дограђивање зграда, уређење и одржавање лозних сортимената код ових станица Став седми: „за уређење огледне станице у Топчидеру итд. мења се и гласи: За уређење Пољопривредне огледне и контролне станице у Топчидеру	Дин.	300.000.—		
Поз. 6	Помоћи државним и бановинским заводима итд., Субпоз. 4 мења се и гласи: „Помоћи за унапређење слатководног рибарства, пчеларства и осталих ситних грана сточарства“. Субпоз. 5 мења се и гласи: „Помоћи за организацију специјалних курсева за унапређење сточарства“. Субпоз. 6 мења се и гласи: „Помоћи за унапређење планинског пашњаштва и ливадарства“.				
Поз. 7	Помоћ банским управама за пољопривредно васпитање итд., мења се и гласи: „Помоћ банским управама за пољопривредно и задружно васпитање“.				
Поз. 9	Расходи за задругарство мења се и гласи: Помоћ главном задружном савзу за ревизију савеза и статистику Помоћ задружним ревизионим савезима за ревизију задруга Помоћ задругама и задружним савезима за подизање домова и других потребних зграда као и помоћи за режијске трошкове тих услова Помоћ задружним савезима и задругама у циљу унапређења производње и уновчења земљорадничких производа	Дин.	333.333.—	Дин.	539.992.—
		Дин.	1,786.666.—	Дин.	668.667.—

Помоћ за проучавање задругарства у вези са задружном производњом и продајом у земљи и на страни . . .	Дин.	66.667.—		
Помоћ за пропаганду, откуп и изда- ње задружних књига, листова, бро- шура и летака	Дин.	66.667.—		
Помоћ задружним школама	Дин.	80.000.—		
и целу позицију повећати са	Дин.	1.473.326.—	Дин.	1.813.326.—

По парт. 6 Опште потребе за унапређење пољопривреде по свим гранама Министарства пољопривреде:

Поз. 1 За издавање и уређење гласника Министарства по- љопривреде итд., и повећати са	Дин.	200.000.—		
Поз. 3 Трошкови и хонорари за израђива- ње пољопривредног плана, за сре- ђивање кредитних односа земљо- радника и земљорадничких задруга као и унапређење коњарства; на- граде за израђивање законских пројеката и правилника и за вође- ње државне пољопривредне закладе и повећати са	Дин.	166.666.—		
Поз. 5. Помоћ за припремавање курсева, изложби итд., и повећати са	Дин.	200.000.—		
Поз. 6 Помоћ Централној управи Дунав- ског кола јахача и повећати са	Дин.	66.666.—	Дин.	633.332.—
Свага привредне установе повећати са	Дин.	2.446.658 —		
Укупно XII раздео, повећати са	Дин.	4.439.197.—		

**XIII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ
И ИНДУСТРИЈЕ**

ГЛАВА ХСИ — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А Лични расходи

По парт. 688 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-пер. пов. и пол. додаци чиновника

б) Чин. приправници

11 нових чин. приправника од којих 5 од VIII групе у I раз. скупине, а 6 од IX групе у I раз. ску- пине	Дин.	124.360.—		
Сем овога услед недовољног кредита, позицију повећати са	Дин.	260.000.—	Дин.	384.360.—

Б. Материјални расходи

По парт. 694 Управни трошкови:

Поз. 1 Канцеларијски трошкови

ј) Додати ново: За набавку челичних ормана и осталог материјала и прибора у Индустрijско-занатском оде- љењу за вођење индустријске статистике и израду катастра	Дин.	200.000.—		
---	------	-----------	--	--

Ванредни расходи

По парт. 703 Стручне потребе Управе за заштиту индустриј- ске својине, повећати са	Дин.	60.000.—		
По парт. 709а (нова) Набавка справа и инструмената за кон- тролу мера	Дин.	200.000.—		

ГЛАВА ХСИИ — БАНСКЕ УПРАВЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 710 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — пер. повишице и пол. додаци чиновника

а) Чиновници

II Савска банска управа

10) Контроле мера

Место: „секретар-нижењер VI“ ставити: „В. секретар-
нижењер V“.

б) Чиновнички приправници			
25 нових чинов. приправника од којих 5 од VIII групе у I раз. скупоће, 3 од VIII групе у II раз. скупоће, 14 од IX групе у I раз. скупоће и 3 од IX групе у II раз. скупоће	Дин.	265.120.—	
Сем овога, услед недовољног кредита, позицију повећати са	Дин.	300.000.—	
	Дин.	565.120.—	
Поз. 5 Додаци на скупоћу итд., повећати са	Дин.	120.000.—	Дин. 685.120.—
Укупно XIII раздео, повећати са			Дин. 1.529.490.—

XIV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ШУМА И РУДНИКА

ГЛАВА I — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 1 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — пер. повишице и положај, додаци чиновника

б) Чиновнички приправници

II) Одељење за шумарство

67 нових чинов. приправника од VIII групе: 32 у I раз. скупоће и 35 у II раз. скупоће за Дин. 747.400.—

Сем овога, услед недовољног кредита,

позицију повећати са Дин. 110.940.— Дин. 858.340.—

Б. Материјални расходи

По парт. 7 Селидбени трошкови и дневнице приликом премештаја, повећати са Дин. 300.000.—

По парт. 8 Путни и подвозни трошкови и паушали:

Поз. 1 Путни и подвозни трошкови као и дневнице за надзор и преглед шума итд., повећати са Дин. 250.000.—

По парт. 9 Државни парк „Топчидер“:

Поз. 6 (нова) За подизање и оправку управних и пословних зграда за потребе држ. парка у „Топчидеру“ Дин. 400.000.—

По парт. 10 Управни трошкови:

(за целу шумарску струку)

Поз. 1 Канцеларијски и манипулативни трошкови, повећати са Дин. 53.600.—

По парт. 12 Мења се и гласи:

„Поправке и адаптирање палате Министарства шума и рудника и одржавање нове зграде Дирекције у Бања Луци“

Додати нову пету субпозицију која гласи:

„За оправку и адаптирање палате Министарства шума и рудника, у којој су смештени и ресори: пољопривреде, трговине и индустрије, унутрашњих послова као и Централни пресбиро Дин. 300.000.—“

По парт. 21 Подизање и оправка, издржавање зграда, путева и стаза, израда планова итд., повећати са Дин. 150.000.—

По парт. 22 Трошкови експлоатације шума:

Одсек за експлоатацију шума:

Дирекције шума у: Алексинцу, Скопљу и Чачку:

Поз. 1 Трошкови обележавања горе за продају, проређивање, трошкови лиценцијације итд., повећати са Дин. 5.700.—

Поз. 2 Наднице радника упослених код обележавања горе итд., повећати са Дин. 5.800.—

Поз. 3 Експлоатација споредних шумских производа, омеђавање и премемер пашњака итд., повећати са Дин. 6.900.— Дин. 18.400.—

По парт. 24 Трошкови gospodarства државне жељезнице „Усора—Прибихић“:

Додати нову субпозицију под е) која гласи:

е) Довођење у исправно стање горњег и доњег строја, набавка материјала, локомотива и др. исплата надница и путних трошкова Дин. 1.000.000.—

По парт. 26 Дирекција шума Загреб, Винковци и Сушак:

Поз. 1 Трошкови обележавања горе за продају итд., повећати са Дин. 10.000.—

Поз. 2 Надниц радника и дневничара при овом послу, повећати са Дин. 4.880.— Дин. 14.880.—

По парт. 29 Трошкови ловарства:

Поз. 10 За издржавање и уређење уметне фазанерије итд., повећати са	Дин.	50.000.—	
Поз. 11 Чланарина интернационалном ловачком Конгресу итд., повећати са	Дин.	6.000.—	Дин. 56.000.—

По парт. 33 Пошумљавање и уређење:

Поз. 1 Национални парк „Авала“

Б. Материјални издаци

Додати нову пету субпоз. која гласи: Оправка државног хотела на Авали, комплетирање направа на постојећим уређајима за осветљење и добаву воде у вези са подизањем споменика „Неанатом Јунаку“, за исплату радничких надница, израду пројеката и накнаду путних трошкова			
	Дин.		300.000.—

ГЛАВА II — БАНСКЕ УПРАВЕ**Редовни расходи****Б. Материјални расходи**

По парт. 37 Селидбени трошкови шумарских службеника банских управа, повећати са	Дин.	100.000.—
---	------	-----------

По парт. 41 Трошкови око уређења бујица и мелиорација:

Поз. 3 Уређења, наставак започетих допуна (§ 26 Закона о уређењу бујица) итд., повећати са	Дин.	300.000.—
--	------	-----------

Ванредни расходи

По парт. 44а (нова) На све личне и материјалне издатке око увођења у живот Закона о унутрашњој управи, Закона о називу и подели Краљевине на управна подручја, Закона о банској управи	Дин.	600.000.—
--	------	-----------

ГЛАВА III — РУДНИЦИ**Редовни расходи****А. Лични расходи****По парт. 45 Личне принадлежности:**

Поз. 1 Плате — периодске повишице и положајни додаци чиновника

I Одељење за рударство и спољна служба

а) Чиновници

место: „4 инспектора итд.“, ставити: „4 инспектора IV/1“

место: „6 виших саветника итд.“, ставити: „7 виших саветника: 2-IV/1, 1-IV/2-1 и 4-IV/2“

место: „8 виших секретара итд.“, ставити: „9 виших секретара: 5-VI-1 и 4-VI“

место: „3 секретара VII“ ставити: „5 секретара VII“

место: „виши пристав VII“, ставити: „2 виша пристава VII“

место: „помоћни секретар итд.“, ставити: „3 помоћна секретара: 1-VIII-1 и 2-VIII“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

место: „12 архивских чиновника итд.“, ставити: „19 архивских чиновника: 2-VII, 1-VIII-1, 3-VIII, 1-IX-1, 6-IX и 6-X“

б) Чиновнички приправници			
мења се и гласи:			
20	чин. приправника од VIII групе: 6 у I раз. скупоће, 3 у II разреду скупоће, 11 у III раз. скупоће;		
25	чин. приправника од IX групе: 5 у I раз. скупоће, 6 у II раз. скупоће, 14 у III раз. скупоће;		
34	чин. приправника од X групе: 3 у I раз. скупоће, 11 у II раз. скупоће, 20 у III раз. скупоће.		
Поз. 2	Плате — пер. повишице званичника		
	II) Дирекција држ. рударских предузећа и рудници		
	15 (нових) званичника: 10-I и 5-II	Дин.	65.600.—
Поз. 5	Додаци на скупоћу, повећати са		
	I) Одељење за рударство и спољна служба		
	а) Чиновника, лични	Дин.	93.000.—
	II) Дирекција држ. рударских предузећа и рудници		
	а) Чиновника, лични	Дин.	77.800.—
	б) Званичника, лични	Дин.	61.200.—
	породични	Дин.	67.200.—
		Дин.	299.200.—
		Дин.	364.800.—

Б. Материјални расходи

По парт. 50	Путни, подвозни и селидбени трошкови, повећати са	Дин.	100.000.—
По парт. 52	Режијски трошкови и наднице радника:		
	а) Истраживања и бушења, као и набавка и пренос алата и материјала и школских учила, повећати са	Дин.	35.000.—
	б) Наднице радника, повећати са	Дин.	40.000.—
		Дин.	75.000.—
30 парт. 53	Прометни трошкови државног рударства:		
Поз. 5	Техничке и прометне новоградње итд., повећати са	Дин.	670.000.—
Ванредни расходи			
По парт. 55	Монтажа и допуна машина и зграде за машине:		
Поз. 1	Монтажа, допуна машина итд.		
	а) Монтажа и допуна машина итд., повећати са	Дин.	500.000.—
Поз. 2	Зграде за машине		
	а) Зграде и земљиште за машине итд., повећати са	Дин.	500.000.—
		Дин.	1.000.000.—
	Укупно XIV раздео, повећати са	Дин.	7,211.020.—

XV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ И НАРОДНОГ ЗДРАВЉА

ГЛАВА ХСIV — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 726	Личне принадлежности:		
Поз. 1	Плате — периодске повишице и положајни додаци чиновника:		
	а) Чиновници		
	Место: „8 саветника 7-IV/ 2и 1-V“, ставити: „8 саветника IV/2“.		
Поз. 5	Додаци на скупоћу, повећати са		
	а) чиновничка лични	Дин.	600.000.—
По парт. 728	Специјалне награде:		
Поз. 4	По § 67 инвалидског закона итд. на крају текста додати: „и за материјалне расходе“ и повећати са	Дин.	130.000.—

Ванредни расходи

По парт. 740а (нова)	За извођење водоводних и канализационих радова, као и радова на појачању електричних постројења и набавку нафте за исте при болници за душевне болести у Топоници	Дин.	200.000.—
По парт. 740б (нова)	За унутрашњу инсталацију, намештај и рубље у зграде Дечјег опоравилишта у Бањи Ковиљачи	Дин.	200.000.—
По парт. 740в (нова)	За отплату зајма од Дин. 922.000 на име откупа Енглеско-југословенске болнице у Београду	Дин.	125.061.—
	Укупно XV раздео, повећати са	Дин.	1,255.061.—

XVII РАЗДЕО — БУЏЕТСКИ РЕЗЕРВНИ КРЕДИТИ

ГЛАВА CV — БУЏЕТСКИ РЕЗЕРВНИ ИКРЕДИТИ

Редовни расходи

По парт. 814 Кредит за недовољно предвиђене расходе (по чл. 27 Закона о државном рачуноводству само за материјалне расходе), повећати са	Дин.	12,000.000.—
По парт. 815 Кредит за ванредне државне потребе (по чл. 29 Закона о државном рачуноводству), повећати са	Дин.	2,500.000.—
По парт. 816 На ситне потребе (по чл. 28 Закона о државном рачуноводству), повећати са	Дин.	500.000.—
Укупно XVII раздео, повећати са	Дин.	15,000.000.—

РЕКАПИТУЛАЦИЈА

I раздео — Врховна државна управа	Дин.	3,101.304.—
III " — Државни дугови	Дин.	34,117.307.—
IV " — Министарство правде	Дин.	1,585.000.—
V " — Министарство просвете	Дин.	34,280.627.—
VI " — Министарство иностраних послова	Дин.	4,078.694.—
VII " — Министарство унутрашњих послова	Дин.	2,319.234.—
VIII " — Министарство финансија	Дин.	42,201.840.—
IX " — Министарство војске и морнарице	Дин.	56,837.061.—
X " — Министарство грађевина	Дин.	2,568.139.—
XI " — Министарство саобраћаја	Дин.	14,796.352.—
XII " — Министарство пољопривреде	Дин.	4,439.197.—
XIII " — Министарство трговине и индустрије	Дин.	1,529.430.—
XIV " — Министарство шума и рудника	Дин.	7,211.020.—
XV " — Мин. социјалне политике и нар. здравља	Дин.	1,255.051.—
XVII " — Буџетски кредити	Дин.	15,000.000.—
Укупно расходи, повећати са	Дин.	225,321.569.—

Б. ДРЖАВНИ ПРИХОДИ

II РАЗДЕО — ПОСРЕДНИ ПОРЕЗИ

ГЛАВА IV — ТРОШАРИНА

Редовни приходи

По парт. 5 Наплата трошарине:

Поз. 1 Текст позиције мења се и гласи:

На: шећер, каву, пиво, вино, ракију, ликере, коњак, рум, екстракте, есенцију, етерска уља, електрично осветљење, плин за осветљење, електричну струју, алкохол, квасац, оцатну киселину, цемент, хидраулички креч, бензин и мешавину, плинско уље, уља и масти за подмазивање.

§ 3

Примају се на знање, и одобравају одлуке Министарског савета којима су за буџетски период од 1 априла до 31 јула 1935 одобрени следећи накнадни и ванредни кредити:

I РАЗДЕО — ВРХОВНА ДРЖАВНА УПРАВА

ГЛАВА Ia — КРАЉЕВСКО НАМЕСНИШТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 3а (нова) Накнаде Краљевском Намесништву, сходно члану 49 Устава: Решењем Министарског савета бр. 3210/VII од 5-IV 1935 одобрено	Дин.	600.900.—
По парт. 3б (нова) Награде дневничарима (служитељи и дактографи): Решењем Министарског савета бр. 3210/VII од 5-IV-1935 одобрено	Дин.	60.000.—

Б. Материјални расходи

По парт. 3в (нова) Управни трошкови:

Поз. 1 Канцеларијски и манипулативни трошкови:

Набавке и оправке намештаја, канцелариј. материјал;

набавка и повез књига, часописа, закона, домаћих и страних листова, службених новина; поштанско-телеграфски и телефонски трошкови, осветљење, путни трошкови службеника при Краљев. намесништву; набавке одећа служитељима, решењем Министарског савета бр. 3210/VII од 5-IV-1935 године одобрено	Дин.	270.000.—	
Поз. 2 Кирија, решењем Мин. савета бр. 3210/VII од 5-IV-1935 године одобрено	Дин.	40.000.—	Дин. 310.000.—
По парт. 3г (нова) Одржавање аутомобила Краљевских Намесника, решењем Министарског савета бр. 3210/VII од 5-IV-1935 год. одобрено	Дин.		72.193.—
По парт 3д (нова) Ванредне потребе (чл. 22 Зак. о држ. рачуноводству), решењем Мин. савета бр. 3210/VII од 5-IV 1935 год. одобрено	Дин.		200.000.—

ГЛАВА III — ПРЕТСЕДНИШТВО МИНИСТАРСКОГ САВЕТА

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 22 На ванредне трошкове и поверљиве циљеве (по Фин. зак. за 1934/35), решењем Мин. савета Пов.бр. 90/VII од 10-IV-1935 одобрено	Дин.	3,800.000.—
Укупно I раздео, повећати са	Дин.	5,042.192.—

IV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

ГЛАВА XV — АПЕЛАЦИОНИ СУДОВИ У БЕОГРАДУ И СКОПЉУ ИТД.

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 86 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — периодске повишице и положајни додаци чиновника: Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29 III 1935 одобрено за 100 нових чиновничких (судј.) приправника од VIII гр. од којих 20 у I, а 80 у II раз. скупине	Дин.	530.000.—
Укупно IV раздео, повећати са	Дин.	530.000.—

V РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

ГЛАВА XXXIX — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 198 За награде и ванредне радове:

Поз. 1 Члановима Главног просветног савета итд. Услед недовољног кредита ову позицију повећати са	Дин.	7.270.—
---	------	---------

ГЛАВА XL — АКАДЕМИЈЕ НАУКА

Ванредни расходи

По парт. 222 Ануитет за зајам за подизање нове палате Југословенске академије у Загребу (II рата). Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 допуна полугод. ануитета	Дин.	90.837.—
---	------	----------

ГЛАВА XLI — УНИВЕРСИТЕТИ

Редовни расходи

А. лични расходи

По парт. 223 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — периодске повишице и положајни додаци чиновника	
--	--

а) Чиновници

1) Универзитет у Београду	
2 нова ванредна професора IV/I	Дин. 68.666.—

б) Чиновнички приправници	
I) Универзитет у Београду	
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935, одобрено 10 нових асистената-приправника од VIII групе у I разр. скупоће	Дин. 61.000.—
Услед недовољног кредита ову позицију повећати са	Дин. 340.000.—
	<u>Дин. 401.000.—</u>
	<u>Дин. 467.666.—</u>

Поз. 5 Додаци на скупоћу

II) Универзитет у Београду	
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 г., одобрено	
а) Чиновника, лични	Дин. 200.000.—

IV) Универзитет у Загребу	
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 г., одобрено	
а) Чиновника, лични	Дин. 200.000.—
Услед недовољног кредита ову позицију повећати са	Дин. 35.000.—
	<u>Дин. 235.000.—</u>
	Дин. 902.666.—

По парт. 224 Награде контрактуалним чиновницима и дневничарима:

Поз. 1 Универзитет у Београду	
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 г., одобрено	
3 нова контрактуална професора	Дин. 286.000.—
Услед недовољног кредита ову позицију повећати са	Дин. 42.442.—
	<u>Дин. 328.442.—</u>

Поз. 2 Факултет у Скопљу	
Услед недовољног кредита ову позицију повећати са	
	Дин. 3.150.—

Поз. 4 Универзитет у Загребу	
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935, одобрено услед недовољног кредита	
	Дин. 30.000.—

Поз. 5 Универзитет у Љубљани	
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935, одобрено услед недовољног кредита	
	Дин. 3.333.—
	Дин. 364.925.—

По парт. 225 Специјални додаци и награде:

Поз. 1 Особене награде-додачи ректорима итд.	
I) Универзитет у Београду	
	Дин. 29.469.—
Услед недовољног кредита ову позицију повећати са	
	Дин. 136.033.—
	<u>Дин. 165.502.—</u>

Поз. 2 Награде од часа наставника итд.	
IV) Универзитет у Загребу	
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено услед недовољног кредита	
	Дин. 56.000.—
	Дин. 221.592.—

Ванредни расходи

По парт. 231 Универзитет у Београду:

Поз. 1 Анунитет за Технички факултет (IV рата) допуна полугодишњег анунитета	
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено	
	Дин. 396.584.—

Поз. 2 Анунитет за Астрономску опсерваторију (II рата) допуна полугодишњег анунитета	
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено	
	Дин. 166.667.—
	Дин. 563.251.—

По парт. 232 Универзитет у Загребу:

Поз. 1 Куповина огледног добра „Максмир“ итд.	
Решењем Мин. савета бр. 4091/VII од 15 јуна 1935 одобрено	
	Дин. 452.578.—

ГЛАВА XLVI — СРЕДЊА НАСТАВА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 256 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате периодске повишице и положајни додаци чиновника

б) Чиновнички приправници

Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено за 356 нових чиновничких приправника (суплената) од VIII групе од којих 181 у I а 175 у II разред скупоће Дин. 2,398.600.—

По парт. 258 Хонорари и награде:

Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено субпоз. 1 Хонорарних наставника од часа итд. Дин. 250.000.—

Ванредни расходи

По парт. 266а (нова) За довршење гимназијске зграде у Алексинцу

Решењем Мин. савета бр. 5653/VII од 20-VI-1935 одобрено Дин. 500.000.—

ГЛАВА XLVII — УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 270 Награде контрактуалним чиновницима и дневничарима:

Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29 марта 1935 одобрено услед недовољног кредита Дин. 16.000.—

По парт. 271 Награде за целу земљу:

Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29 марта 1935 одобрено — Награде хонорарних наставника од часа итд. услед недовољног кредита Дин. 10.000.—

Ванредни расходи

По парт. 275 Ануитет за зајам код Државне хипотекарне банке у Београду итд., допуна полугодишњег ануитета

Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29 марта 1935 одобрено Дин. 97.584.—

ГЛАВА XLVIII — ГРАЂАНСКЕ ШКОЛЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 277 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — периодске повишице и положајни додаци чиновника

б) Чиновнички приправници

Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено за 100 нових чинов. приправника од VIII групе од којих 5 у I, 63 у II и 32 у III разр. скупоће Дин. 1,454.866.—

Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено услед недовољног кредита Дин. 616.666.— Дин. 2,071.532.—

ГЛАВА LIV — ОСНОВНА НАСТАВА И НАРОДНО ПРОСВЕЂИВАЊЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 297 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-перIOD. повиш. и полож. додаци чиновника

б) Чиновнички приправници

Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено за 2000 нових чинов. приправника (учитеља) од IX групе у III разр. скупоће Дин. 7,760.000.—

По парт. 298 Награде контрактуралним чиновницима и дневничарима:

В) Дунавска банска управа Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено за 60 нових контрактуралних учитеља	Дин.	232.800.—
---	------	-----------

ГЛАВА LVII — УМЕТНИЧИ ЗАВОДИ

Ванредни расходи

По парт. 315 Субвенције и помоћи музичким школама:

Поз. 10 Музичкој школи Друштва „Станковић“ у Београду Решењем Мин. савета бр. 3588/VII од 16-IV-1935 одобрено	Дин.	55.000.—
--	------	----------

Укупно V раздео, повећати са Дин. 15.993.375.—

VI РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

ГЛАВА LVIII — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 321 Исплата анuitета:

а) Исплата анuitета Држ. хип. бан. за купљену зграду Министарства иностраних послова — допуна полугодиског анuitета. Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено	Дин.	117.976.—
--	------	-----------

Укупно VI раздео, повећати са Дин. 117.976.—

VII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

ГЛАВА LX — МИНИСТАРСТВО

Ванредни расходи

По парт. 349а (нова) За набавку аутомобила за Министра унутрашњих послова

Решењем Мин. савета бр. 5631/VII од 19-VI-1935 одобрено	Дин.	300.000.—
---	------	-----------

ГЛАВА LXIII — УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 370 Управни трошкови:

Поз. 4 Набавка аутомобила, моторцикла, мотор. чамаца, бицикла итд. и на крају додати: „као и за награду шоферима“ Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено	Дин.	133.100.—
---	------	-----------

Укупно VII раздео, повећати са Дин. 433.100.—

VIII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА АДМИНИСТРАЦИЈА

ГЛАВА LXVI — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 383 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-перлодске повишице и полагајни додаци чиновника

а) Чиновници
За 1 новог начелника III/1 Дин. 34.600.—

б) Чиновнички приправници
За 10 нових чиновничких приправника од IX групе у I разреду скулоће Дин. 52.800.— Дин. 87.400.—

Б. Материјални расходи

По парт. 386 Канцеларијски трошкови, штампа и остале потребе:

Поз. 5 Одељење катастра и државних добара (са новим премером) Дин. 1,000.000.—

ГЛАВА LXVII — ДРЖАВНА ПРАВОБРАНИОШТВА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 393 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-периодске повишице и положајни додаци чиновника

После: „б) Чиновнички приправници“ уети под:

„в) Нови службеници“

И) Врховно државно правобраниоштво
 Врховни државни правобранилац II/2 Дин. 24.800.—
 Заменик Врховног државног правобраниоца III/2 Дин. 18.880.—
 Виши саветник III/2 Дин. 18.880.—
 Саветник IV/2 Дин. 10.680.—
 Виши саветник III/2 Дин. 18.880.—
 Секретар VI Дин. 7.200.—
 2 пристава: 1-VII и 1-VIII Дин. 10.120.—
 Књиговођа VIII Дин. 4.520.—
 Архивар VIII Дин. 4.520.—

II) Државно правобраниоштво Скопље

Државни правобранилац III/2 Дин. 18.880.—
 Виши секретар V Дин. 9.000.—
 2 пристава: 1-VII и 1-VIII Дин. 10.120.—
 Архивар VIII Дин. 4.520.—
 2 чиновничка приправника од VIII групе у I разреду скупоће Дин. 12.200.—
 Дин. 163.320.—

Поз. 3 Плате-периодске повишице служитеља

Врховно државно правобраниоштво
 Служитељ II-3 Дин. 1.700.—
 Државно правобраниоштво Скопље
 Служитељ I-2 Дин. 2.180.—
 Дин. 3.880.—

Поз. 4 Разлика принадлежности по § 259 Чиновничког закона

Врховног државног правобраниоштва Дин. 4.000.—
 Држав. правобраниоштво Скопље Дин. 600.—
 Дин. 4.600.—

Поз. 5 Додаци на скупоћу

Чиновника, лични Дин. 41.380.—
 породични Дин. 19.584.—
 Дин. 60.964.— Дин. 232.764.—

По парт. 394 Награде контрактуралним чиновницима и дневничарима:

Врховно државно правобраниоштво
 3 дневничара Дин. 12.000.—
 Државно правобраниоштво Скопље Дин. 12.000.— Дин. 24.000.—

По парт. 394а (нова) Награда Правном одбору Врховног државног правобраниоштва Дин. 21.600.—

Б. Материјални расходи

По парт. 395 Путни, подвозни и сепидбени трошкови

Врховно државно правобраниоштво Дин. 3.332.—
 Државно правобраниоштво Скопље Дин. 11.000.— Дин. 14.332.—

По парт. 396 Управни трошкови:

Поз. 1 Канцеларијски трошкови Дин. 82.400.—
 Поз. 2 Киреје Дин. 12.800.—
 Поз. 3 Огрев и осветљење Дин. 2.800.—
 Поз. 4 Обрасци, штампа, службене новине, набавка стручних књига за библиотеку као и набавка библиотеке Дин. 83.032.—
 Поз. 5 Заступнички и судбени трошкови итд. Дин. 4.220.— Дин. 185.252.—

ГЛАВА LXVIII — ФИНАНСИЈСКЕ ДИРЕКЦИЈЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 397 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — периодске повишице
и положајни додаци чиновника

б) Чиновнички приправници

За 112 нових чиновничких приправ-
ника од којих 90 од VIII групе у I
разреду скупине и 22 од IX групе
у I разреду скупине

Дин. 665.160.—

Предњи кредити одобрени решењем
Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-
1935.

Решењем Мин. савета бр. 5909/VII
од 26-VI-1935 одобрено

Дин. 120.000.—

Дин. 785.160.—

Поз. 5 Додаци на скупину

Услед недовољног кредита, повећати
са

Дин. 700.000.—

По решењу Министар. савета бр.
5909/VII од 26-VI-1935 одобрено

Дин. 340.000.—

Дин. 1.040.000.—

Поз. 6 Додатак на укрцавање службе-
ника поморске фин. контроле итд.

Решењем Мин. савета бр. 5909/VII
од 26-VI-1935 одобрено

Дин. 50.000.— Дин.

1,875.160.—

Укупно VIII раздео, повећати са Дин. 3,440.508.—

IX РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ
И МОРНАРИЦЕ

ГЛАВА LXIX — ВОЈСКА

Ванредни расходи

По парт. 432 по инжињерско-техничкој струци:

Поз. 2 Подизање нових и довршење започетих војно држав-
них грађевина итд.

Решењем Мин. савета Пов.бр. 152/VII од 20 јуна 1935
одобрено

Дин. 1,800.000.—

ГЛАВА LXX — МОРНАРИЦА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 438 Специјални додаци:

Поз. 5 Додаци на укрцавање на бродовима у домаћим и
страним водама итд.

Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одо-
брено

Дин. 230.000.—

Укупно IX раздео, повећати са Дин. 2,030.000.—

X РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНА

ГЛАВА LXXII — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 496 Трошкови теренских техничких секција за путо-
ве и мостове:

Поз. 1 Претходни радови и израда пројеката за путове и
мостове. Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-
1935 одобрено

Дин. 400.000.—

Укупно X раздео, повећати са Дин. 400.000.—

XI РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА

АДМИНИСТРАЦИЈА

ГЛАВА LXXXV — ДИРЕКЦИЈА ПОМОРСКОГ
САОБРАЋАЈА

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 640 Путни, подвозни и селидбени
трошкови и путни паушали:

Поз. 1 Путни и подвозни трошкови и путни паушали	Дин.	56.687.—
---	------	----------

По парт. 642 Материјал и наднице за одр-
жавање помор. саобраћаја и сао-
браћајних установа:

Поз. 1 Материјал за возњу и одр. паро- брода, бродница, машина итд.	Дин.	420.000.—	
Поз. 2 Оправке, набавке, одржавање и приноса бродова, бродница итд.	Дин.	245.313.—	Дин. 665.313.—

По парт. 643 Одржавање и обнова лука,
пристаништа, мостова и зграда:

Поз. 1 У секцији Сушак	Дин.	273.467.—	
Поз. 2 У секцији Шибеник	Дин.	241.800.—	
Поз. 3 У секцији Сплит	Дин.	241.667.—	
Поз. 4 У секцији Дубровник	Дин.	210.134.—	
Поз. 5 Одржавање објеката и телефонске линије на Неретви	Дин.	95.000.—	Дин. 1,065.068.—

Све ово одобрено решењем Мин. са-
вета бр. 3100/VII од 29 марта 1935

ГЛАВА LXXXVI — ОДЕЉЕЊЕ ЗА ГРАЂЕЊЕ
ЖЕЛЕЗНИЦА

Ванредни расходи

По парт. 655 Грађење пруга по уговорима са предузећима итд.

Поз. 1 Обавезе по закљученим уговорима за финансирање и грађење пруга итд. в) За пругу Београд—Панчево итд. Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одо- брено	Дин.	2,500.000.—
--	------	-------------

Свега администрација, повећати са	Дин.	4,287.048.—
--	-------------	--------------------

ПРИВРЕДНЕ УСТАНОВЕ

I Железничка и речна служба

а) УПРАВА ДРЖАВНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 8 Материјални трошкови грађе-
винске службе:

Поз. 4 Одржавање доњег строја Субпоз. 1 — Наднице и попутнице ра- деника	Дин.	1,300.000.—	
Поз. 5 Одржавање горњег строја а) Наднице и попутнице радника	Дин.	6,000.000.—	
Поз. 6 Одржавање зграда а) Радна снага са попутницом ра- деника	Дин.	500.000.—	
Поз. 7 Одржавање телеграфско-телефон- ских и сигурносних постројења а) Наднице и попутнице радника	Дин.	600.000.—	Дин. 8,400.000.—

По парт. 10 Отписи:

б) Анuitети а) VI рата на зајам од 175,000.000.— динара за 25 година код Држав- не хипотекарне банке итд.	Дин.	3,575.344.—	
п) Обавезе по уговорима за исплату бондова за примљени материјал	Дин.	4,677.260.—	Дин. 8,255.604.—

Све ово одобрено решењем Мин. савета Бр. 3100/VII
од 29-III-1935.

II Поштанско-телеграф.-телефон. служба

ГЛАВА I — ПОШТАНСКО И ТЕЛЕГРАФ. ТЕЛЕФОНСКО
ОДЕЉЕЊЕ

Ванредни расходи

По парт. 11а (нова) За набавку аутоматских центрапа, апарата и осигурача за Блед, Бох, Бистрицу, Јесеницу, Радовлицу и Лесце, као и за реконструкцију и проширење односних мрежа:		
Решењем Мни. савета бр. 3932/VII од 1-V-1935 одобрено	Дин.	2,250.000.—

ГЛАВА II — СПОЉНА ПОШТАНСКО-ТЕЛЕГРАФСКА
СЛУЖБА

Ванредни расходи

По парт. 24 Отплата купљене зграде у Чачку (V рата — последња) — допуна полугодишњег ануитета		
Решењем Мни. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено	Дин.	8.034.—
По парт. 25 Високо фреквентни уређај итд. а за набавку и инсталацију високо фреквентних уређаја за проширење међуградских и међународних веза		
Решењем Мни. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено	Дин.	2,650.000.—
Свега привр. предузећа, повећати са	Дин.	21,563.638.—
Укупно XI раздео, повећати са	Дин.	25,850.686.—

XII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
— АДМИНИСТРАЦИЈА —

ГЛАВА LXXXVII — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 664а (нова) За трошкове око одржавања зграде у којој су смештени Министарства: унутрашњих послова, шума и рудника, трговине и индустрије, пољопривреде и Централни пресбирос (лични и материјални расходи)		
По решењу Мни. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 год. одобрено	Дин.	453.900.—
Укупно XII раздео, повећати са	Дин.	453.900.—

XIII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ
И ИНДУСТРИЈЕ

ГЛАВА XCI — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 688 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-периодеке повишице и положајни додаци чиновника		
б) Чиновнички приправници		
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено 11 нових чиновничких приправника од којих 5 од VIII групе у I а 6 од IX групе у I раз. скупине	Дин.	62.180.—
Сем овога, услед недовољног кредита, позицију повећати са	Дин.	130.000.—
	Дин.	192.180.—

По парт. 690 Специјалне награде:

III) Средње стручне школе

Поз. 7 Награде изасланицима за одржавање завршних испита код средњих и стручних школа у Краљевини		
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено	Дин.	26.667.—

ГЛАВА ХСII — БАНСКЕ УПРАВЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 710 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-периодске повишице и положајни додаци чиновника

б) Чиновнички приправници

Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935, одобрено за 25 чиновничких приправника од којих 5 од VIII у I, 3 од VIII у II, 14 од IX у I и 3 од IX у II разреду скупоће

Дин. 132.560.—

Сем овога, услед недовољног кредита, позицију повећати са

Дин. 150.000.—

Дин. 282.560.—

Поз. 5 Додаци на скупоћу итд., услед недовољног кредита повећати са Дин. 60.000.— Дин. 342.560.—

Б. Материјални расходи

По парт. 716 Теоријска и практична обука свих државних поморских трговачких академија и стројарске школе у Банру на школској паћи „Вила Велебита“, као и одржавање и осигурање лађе и обнова прибора и других потреба на истој

Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено

Дин. 375.733.—

Укупно XIII раздео, повећати са Дин. 937.140.—

XIV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ШУМА И РУДНИКА

ГЛАВА I — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 1 Личне принадлежности:

Поз. 1 — Плате — периодске повишице и положајни додаци чиновника

б) Чиновнички приправници

II) Одељење за шумарство

Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено за 17 нових чиновничких приправника од VIII групе од којих 12 у I а 5 у II разреду скупоће

Дин. 98.700.—

Решењем Мин. савета бр. 3179/VII од 4-V-1935 одобрено за 50 нових чиновничких приправника од VIII групе од којих 20 у I а 30 у II разреду скупоће

Дин. 206.250.— Дин. 304.950.—

Б. Материјални расходи

По парт. 9а (нова) За све трошкове око зидања штапе, ковачке и столарске радионице, као и двају мањих станова у државном парку „Топчидер“

Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено

Дин. 400.000.—

Укупно XIV раздео, повећати са Дин. 704.950.—

XV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ И НАРОДНОГ ЗДРАВЉА

ГЛАВА ХСIV — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 728 Специјалне награде:

Поз. 5 (нова) За рад на установљењу општих и специјалних контролника уживалаца инвалидних, инвалидске потпоре и новчане помоћи.

Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено

Дин. 30.000.—

Ванредни расходи

По парт. 740а (нова) За набавку свих књига, формулара, картона и др. потреба за установљење општих и специјалних контролника уживалаца инвалиднине, инвалидске потпоре и новчане помоћи		
Решењем Министарског савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрено	Дин.	200.000.—
Укупно XV раздео, повећати са	Дин.	230.000.—

XVII РАЗДЕО — БУЏЕТСКИ РЕЗЕРВНИ КРЕДИТИ

ГЛАВА CV — БУЏЕТСКИ РЕЗЕРВНИ КРЕДИТИ

Редовни расходи

По парт. 814 Кредит за недовољно предвиђене расходе (по чл. 27 Закона о државном рачуноводству само за материјалне расходе)	Дин.	8.000.000.—
По парт. 815 Кредит за ванредне државне потребе (по чл. 29 Закона о државном рачуноводству)	Дин.	1.500.000.—
По парт. 816 На ситне потребе (по чл. 28 Закона о држ. рачуноводству)	Дин.	500.000.—
Решењем Мин. савета бр. 3100/VII од 29-III-1935 одобрена су ова повећања		
Укупно XVII раздео, повећати са	Дин.	10.000.000.—

РЕКАПИТУЛАЦИЈА

I раздео — Врховна државна управа	Дин.	5.042.192.—
IV " — Министарство правде	Дин.	530.000.—
V " — Министарство просвете	Дин.	15.993.375.—
VI " — Министарство иностраних послова	Дин.	117.976.—
VII " — Министарство унутрашњих послова	Дин.	433.100.—
VIII " — Министарство финансија	Дин.	3.440.508.—
IX " — Министарство војске и морнарице	Дин.	2.030.000.—
X " — Министарство грађевина	Дин.	400.000.—
XI " — Министарство саобраћаја	Дин.	25.650.686.—
XII " — Министарство пољопривреде	Дин.	453.900.—
XIII " — Министарство трговине и индустрије	Дин.	937.140.—
XIV " — Министарство шума и рудника	Дин.	704.950.—
XV " — Мин. социјалне политике и нар. здравља	Дин.	230.000.—
XVII " — Буџетски резервни кредити	Дин.	10.000.000.—
Укупно повећање за период април—јули	Дин.	66.163.827.—

§ 4

Примају се на знање и одобравају одлуке Министарског савета којима су за буџетску 1934/35 одобрени следећи накнадни и ванредни кредити:

I РАЗДЕО — ВРХОВНА ДРЖАВНА УПРАВА

ГЛАВА Ia — КРАЉЕВСКО НАМЕСНИШТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 3а (нова) Накнаде Краљевском Намесништву сходно чл. 49 Устава, по решењу Министарског савета бр. 3210/VII од 5-IV-1935, одобрено за време од 11-X-1934 до 31-III-1935 год.	Дин.	849.999.60
---	------	------------

Б. Материјални расходи

По парт. 3в (нова) Управни трошкови:

Поз. 1 Канцеларијски и манипулативни трошкови.

Набавка и оправка намештаја и друге канцеларијске потребе као и уређење канцеларија, поштанско-телеграфске трошкове, за огрев и осветљење, за кирију, за набавку одећа служитељима, за путне трошкове Краљевског Намесништва и особља придодатог му на службу.

Решењем Министарског савета бр. 10546/VII од 29 децембра 1934 године, одобрено	Дин.	520.000.—	
По решењу Министарског савета бр. 1746/VII од 25-II-1935 одобрено	Дин.	200.000.—	
	Дин.	720.000.—	
Поз. 2 Кирије			
По решењу Министарског савета бр. 10546/VII од 29-XII-1934 одобрено	Дин.	30.000.—	Дин. 750.000.—
Парт. 3г (нова) Одржавање аутомобила Краљевских Намесника Решењем Министарског савета број 10546/VII од 29 децембра 1934 год. одобрено	Дин.		Дин. 60.000.—

ГЛАВА III — ПРЕТСЕДНИШТВО МИНИСТАРСКОГ САВЕТА

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 23 Издавање публикација и података у земљи и иностранству у циљу обавештавања (по финансиском закону за 1934/35) — Решењем Министарског савета Пов. бр. 67/VII од 21-III-1935 одобрено	Дин.	1.000.000.—	
Укупно I раздео, повећати са	Дин.	2.659.999.60	

V РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

ГЛАВА XXXIX — МИНИСТАРСТВО

Ванредни расходи

По парт. 210 Субвенција, помоћи и дотације:

Поз. 1 Дотација за покриће вишка расхода Народних позоришта

Решењем Министар. савета бр. 998/VII од 14-II-1935 одобрено Народном позоришту у Београду за вршење издатака по парт. 2 буџета расхода истог позоришта
Дин. 400.000.—

Решењем Министарског савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено Народном гледалишту у Љубљани за вршење издатака по парт. 1 поз. 5 буџета расхода истог гледалишта Дин. 174.149.— Дин. 574.149.—

ГЛАВА XLI — УНИВЕРСИТЕТИ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 223 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате—периодске повишице и положајни додаци чиновника

а) Чиновници

1) Универзитет у Београду

Субпоз. 2 место: „48 ванредних професора“ ставити: „50 ванредних професора“ а у разврставању место: „28-IV/I“, ставити: „30-IV/1“, одобрено решењем Министарског савета бр. 750/VII од 26-I-1935 и суму повећати са Дин. 200.000.—

Поз. 5 Додаци на скупоћу

1) Универзитет у Београду

а) Чиновника, лични

Решењем Министарског савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено Дин. 405.000.—

IV) Универзитет у Загребу

а) Чиновника, лични

Решењем Министарског савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено Дин. 445.000.—

Дин. 850.000.— Дин. 1.050.000.—

По парт. 224 Награде контрак. чиновницима и дневничарима:

Поз. 1 Универзитет у Београду			
Место: 16 контрак. професора, ставити: „19“			
Решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено	Дин.	560.000.—	
Поз. 4 Универзитет у Загребу			
Услед недовољног кредита тога Универзитета, решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено	Дин.	90.000.—	
Поз. 5 Универзитет у Љубљани			
Услед недовољног кредита тога Универзитета, решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено	Дин.	10.000.—	Дин. 960.000.—

По парт. 225 Специјални додаци и награде:

Поз. 2 Награде од часа наставника итд.			
IV) Универзитет у Загребу			
Услед недовољног кредита тога Универзитета, решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено	Дин.	170.000.—	

Б. Материјални расходи**По парт. 229 Снабдевање књижница, института и семинара:**

Поз. 1 Универзитет у Београду			
б) Филозофски факултет			
Субпоз. 9 За физиолошки завод, решењем Мин. савета бр. 1696/VII од 25-II-1935 за потребе завода одобрено	Дин.	70.000.—	

Ванредни расходи

По парт. 231а (нова) За адаптацију клиника и института медицинског факултета Универзитета у Београду, као и за снабдевање најпотребнијим намештајем нових клиника, решењем Мин. савета бр. 709/VII од 18-I-1935 одобрено	Дин.	1.390.000.—	
--	------	-------------	--

ГЛАВА XLVI — СРЕДЊА НАСТАВА**Редовни расходи****А. Лични расходи****По парт. 258 Хонорари и награде:**

Субпоз. 1 — Хонорарних наставника итд, решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено	Дин.	750.000.—	
--	------	-----------	--

ГЛАВА XLVII — УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ**Редовни расходи****А. Лични расходи****По парт. 270 Награде контрактуалним чиновницима и дневничарима:**

Услед недовољног кредита за целу партију, решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено	Дин.	50.000.—	
---	------	----------	--

По парт. 271 Награде за целу земљу:

Услед недовољног кредита, решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено	Дин.	30.000.—	
---	------	----------	--

ГЛАВА XLVIII — ГРАЂАНСКЕ ШКОЛЕ**Редовни расходи****А. Лични расходи****По парт. 277 Личне принадлежности:**

Поз. 1 Плате-периодске повишице и положајни додаци чиновника			
Услед недовољног кредита целу позицију повећати, решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935	Дин.	1.850.000.—	

Укупно V раздео, повећати са Дин. 6.894.149.—

**VI РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ
ПОСЛОВА**

ГЛАВА LVIII — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 325а (нова) За исплату накнаде школској задужбини Немаца Краљевине Југославије у Цељу за уступљени „Цељски дом“, решењем Мин. савета Пов. бр. 7/VII од 10-I-1935 одобрено	Дин.	500.000.—
Укупно VI раздео, повећати са		Дин. 500.000.—

**VII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ
ПОСЛОВА**

ГЛАВА LX — МИНИСТАРСТВО

Ванредни расходи

По парт. 349а (нова) За трошкове око избора сенатора, реше- њем Мин. савета бр. 452/VII од 18-I-1935 одобрено	Дин.	1,500.000.—
По парт. 349б (нова) За трошкове око избора народних посла- ника, решењем Мин. савета бр. 1244/VII од 8-II-1935 одобрено	Дин.	5,500.000.—

ГЛАВА LXII — ЖАНДАРМЕРИЈА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 355 Личне принадлежности:		
Поз. 2 Плате-периодске повишице и додатак на службу итд.		
Субпоз. 7 — За 4.193 сталних, привремених и припремних жандарма редова и редова кадрова, као додуна педо- вольног кредита, решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено	Дин.	735.000.—

ГЛАВА LXIII — УПРАВА ГРАДА БЕОГРАДА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 366 Специјални додаци:		
Субпоз. под в) — Додатак на службу по § 14 Закона о полиц. изврш. службеницима итд., решењем Мин. са- вета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено	Дин.	59.637.—

Б. Материјални расходи

По парт. 370 Управни трошкови:		
Поз. 4 Набавка аутомобила, моторбика, моторних чама- ца, бицикла итд. и на крају додати: „као и за награ- де шоферима“, решењем Мин. савета Пов. бр. 35/VII од 12-II-1935 одобрено	Дин.	700.000.—
Укупно VII раздео, повећати са		Дин. 8,524.637.—

VIII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

ГЛАВА LXVI — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 383 Личне принадлежности:		
Поз. 1 Плате-периодске повишице и положајни додаци чи- новника		
а) Чиновници		
Суопоз. 3 Место: „6 начелника итд.“ ставити: „7 начелни- ка: 1-II/2, 5-III/1 и 1-III/2“, решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено		
По парт. 385 Специјални трошкови:		
Поз. 2 Одељење држ. рачуноводства		
Субпоз. 1 Награда за рад члановима Одбора за оцелу држ. набавка итд., решењем Мин. савета бр. 1696/VII од 25-II-1935 одобрено	Дин.	20.000.—

ГЛАВА LXVII — ДРЖАВНА ПРАВОБРАНИОШТВА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 393 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате-периодске повишице и положајни додаци чиновника

а) Чиновници

После поднаслова: „а) Чиновници“ уметнути: „принадлежности новог особља за два месеца фебруар—март 1935“

И) Врховно државно правобраниоштво			
Врхов. држ. правобранилац II/2	Дин.	12.400.—	
Заменик врховног државног правобраниоца III/2	Дин.	9.440.—	
Виши саветник III/2	Дин.	9.440.—	
Саветник IV/2	Дин.	5.340.—	
Виши секретар V	Дин.	4.500.—	
Секретар VI	Дин.	3.600.—	
2 пристава: 1-VII и 1-VIII	Дин.	5.060.—	
Књиговођа VIII	Дин.	2.260.—	
Архивар VIII	Дин.	2.260.—	
II) Државно правобраниоштво—Скопље			
Државни правобранилац III/2	Дин.	9.440.—	
Виши секретар V	Дин.	4.500.—	
2 пристава: 1-VII и 1-VIII	Дин.	5.060.—	
Архивар VIII	Дин.	2.260.—	
2 чин. приправ. од VIII гр. у I разреду скупоће	Дин.	6.100.—	
	Дин.	81.660.—	

Поз. 3 Плате период. повиш. служитеља
После „6 служитеља итд.“ додати:
„Принадлежности особља за месеце: фебруар-март 1935“

Врховно државно правобраниоштво			
Служитељ II-3	Дин.	850.—	
Државно правобраниоштво—Скопље			
Служитељ I-2	Дин.	1.090.—	
	Дин.	1.940.—	

Поз. 4 Разлика принадлежности по § 259
Чиновничког закона

Субпоз. 1

Врховно државно правобраниоштво	Дин.	2.000.—	
Државно правобр.-Скопље	Дин.	300.—	
	Дин.	2.300.—	

Поз. 5 Додаци на скупоћу

Чиновника, лични	Дин.	20.690.—	
породични	Дин.	9.792.—	
	Дин.	30.482.—	Дин. 116.382.—

По парт. 394 Награде контр. чин. и дневничарима:

После: „23 дневничара и т. д.“ додати: „Принадлежности особља за месеце: фебруар-март 1935“

Врховно државно правобраниоштво			
3 дневничара	Дин.	6.000.—	

Држ. правобран. — Скопље			
3 дневничара	Дин.	6.000.—	Дин. 12.000.—

По парт. 394а (нова) Награде:

Награде Правном одбору, Врховно државно правобраниоштво	Дин.	3.300.—	
---	------	---------	--

Б. Материјални расходи

По парт. 395 Путни, подвозни и селидбени трошкови:

Врховно државно правобраниоштво	Дин.	1.666.—	
Државно правобран. — Скопље	Дин.	5.500.—	Дин. 7.166.—

По парт. 396 Управни трошкови:

Поз. 1 Канцеларијски трошкови	Дин.	41.200.—	
Поз. 2 Кирије	Дин.	4.000.—	
Поз. 3 Огрев и осветљење	Дин.	1.400.—	
Поз. 4 Обрасци, штампа, службене новине, набавка стручних књига за библиотеку као и набавка библиотеке	Дин.	41.516.—	
Поз. 5 Заступнички и судбени трошкови итд.	Дин.	2.110.—	Дин. 90.226.—

Сви ови расходи одобрени су решењем Министарског савета Бр. 750/VII од 26-I-1935.

ГЛАВА LXVIII — ФИНАНСИЈСКЕ ДИРЕКЦИЈЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 397 Личне принадлежности:

Поз. 6 Додатак на укрцавање службеника Поморске финансијске контроле по § 12 Уредбе о финансијској контроли, одобрено решењем Министарског савета бр. 2297/VII од 20-III-1935 године Дин. 75.000.—

Укупно VIII раздео, повећати са Дин. 324.074.—

IX РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

ГЛАВА LXIX — ВОЈСКА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 404 Специјални додаци:

Поз. 6 Додатак на звање војним изасланицима, решењем Мин. савета Пов. бр. 10/VII од 2-II-1935, одобрено Дин. 45.000.—

Укупно IX раздео, повећати са Дин. 45.000.—

XI РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА — ПРИВРЕДНЕ УСТАНОВЕ —

I Железничка и речна служба

ДИРЕКЦИЈА РЕЧНЕ ПЛОВИДБЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 4 Награде и тантијеме:

Решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено Дин. 40.000.—

II Поштанско-телегр. телефонска служба

ГЛАВА I — ПОШТАНСКО И ТЕЛЕГРАФСКО-ТЕЛЕФОНСКО ОДЕЉЕЊЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 3 Помоћ поштанско-телеграфским чиновницима ради стручног усавршавања на страни и издржавања питомаца:

Решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено Дин. 10.000.—

ГЛАВА II — СПОЉНА ПОШТАНСКО-ТЕЛЕГРАФСКА СЛУЖБА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 16 Награде:

Поз. 1 Награде за похвни рад и ванредну службу у поштама, телеграфима и телефонима.

Решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26 јануара 1935 године одобрено Дин. 650.000.—

Решењем Мин. савета бр. 2734/VII од 21-III-1935 године одобрено Дин. 200.000.—

Дин. 850.000.—

Ванредни расходи

По парт. 25 Високо-фреквентни уређај са три канала на главним телефонским правцима за омогућавање и побољшање међународног и транзитног телефонског саобраћаја

Решењем Мин. савета бр. 1696/VII од 25-II-1935 Дин. 2,650.000.—

Укупно XI раздео, повећати са Дин. 3,550.000.—

XIV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ШУМА И РУДНИКА

ГЛАВА I — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 96 (нова) Материјални расходи за одржавање зграде у којој су смештена Министарства: шума и рудника, пољопривреде, унутрашњих послова, трговине и индустрије и Централни пресбирно до краја буџетске 1934/35 године:

Решењем Министарског савета Бр. 10591/VII — 1934 од 18-I-1935 одобрено	Дин.	400.000.—
Укупно XIV раздео, повећати са	Дин.	400.000.—

XV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ И НАРОДНОГ ЗДРАВЉА

ГЛАВА XCIV — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 728 Специјалне награде:

Поз. 2 Редовним и ванредним члановима и стручним референтима Главног санитарског савета, одобрено решењем Министарског савета Бр. 750/VII од 26 јануара 1935 Дин. 30.000.—

Поз. 3 Члановима бањског одбора при Министарству, решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-1935 одобрено Дин. 10.000.— Дин. 40.000.—

Б. Материјални расходи

По парт. 735 За болно обскрбне трошкове које је држава дужна плаћати према §§ 7 и 8 Закона о болницама на целој територији Краљевине, градским, бановинским и приватним болницама с правом јавности, решењем Мин. савета бр. 1827/VII од 21-III-1935 одобрено Дин. 5.000.000.—

Ванредни расходи

По парт. 740 Дотација за покриће вишка расхода у појединим установама непосредно подређеним Министарству:

Поз. 2 Болничке и хигијенске установе
Субпоз. 1 — Општа државна болница у Београду односно парт. 3 поз. 1 буџета расхода Опште држ. болнице у Београду, решењем Мин. савета бр. 2297/VII од 20-III-1935 одобрено Дин. 20.000.—

ГЛАВА XCVIII — ПРИМОРСКА БАНСКА УПРАВА

Ванредни расходи

По парт. 768 Дотација за покриће вишка расхода итд.:

Субпоз. 1 — Државна болница у Сплиту итд. односно парт. 2 буџета расхода државне болнице у Сплиту, решењем Мин. савета бр. 2297/VII од 20-III-1935 одобрено Дин. 8.910.—

ГЛАВА C — ЗЕТСКА БАНСКА УПРАВА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 778 Награде контрак. чиновницима и дневничарима, одобрено решењем Мин. савета бр. 2297/VII од 20-III-1935 Дин. 14.500.—

ГЛАВА СИ — МОРАВСКА БАНСКА УПРАВА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 792 Награде контрак. чиновницима и дневничарима,
одобрено решењем Мин. савета бр. 750/VII од 26-I-
1935

Дин. 28.350.—

Укупно XV раздео, повећати са Дин. 5,111.760.—

XVI РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА НАРОДА

ГЛАВА СИV — МИНИСТАРСТВО

Ванредни расходи

По парт. 813 Разне помоћи:

Поз. 1 Помоћ савезу сокола Краљевине Југославије, решењем
Мин. савета бр. 8684/VII-1934 од 18-I-1935 одобрено

Дин. 1,000.000.—

Укупно XVI раздео, повећати са Дин. 1,000.000.—

XVII РАЗДЕО — БУЏЕТСКИ РЕЗЕРВНИ КРЕДИТИ

ГЛАВА CV — БУЏЕТСКИ РЕЗЕРВНИ КРЕДИТИ

Редовни расходи

По парт. 814 Кредит за недовољно предвиђене расходе (по чл.
27 зак. о држ. рачуноводству само за материјалне рас-
ходе)

Решењем Мин. савета бр. 10547/VII-1934 од 3-I-1935 одо-
брено Дин. 15,000.000.—

Решењем Мин. савета бр. 2338/VII од 20-III-1935 одобрено Дин. 3,000.000.— Дин. 18,000.000.—

По парт. 815 Кредит за ванредне државне потребе (по чл. 29
зак. о држ. рачуноводству):

Решењем Мин. савета бр. 10547/VII-1934 од 3-I-1935 одо-
брено Дин. 2,000.000.—

По парт. 816 На ситне потребе (по чл. 28 зак. о држ. рачуно-
водству):

Решењем Мин. савета бр. 2338/VII од 20-III-1935 одобрено Дин. 500.000.—

Укупно XVII раздео, повећати са Дин. 20,500.000.—

РЕКАПИТУЛАЦИЈА

I раздео	—	Врховна државна управа	Дин.	2,659.999.60
V	—	Министарство просвете	Дин.	6,894.149.—
VI	—	Министарство иностраних послова	Дин.	500.000.—
VII	—	Министарство унутрашњих послова	Дин.	8,524.637.—
VIII	—	Министарство финансија	Дин.	324.074.—
IX	—	Министарство војске и морнарице	Дин.	45.000.—
XI	—	Министарство саобраћаја	Дин.	3,550.000.—
XIV	—	Министарство шума и рудника	Дин.	400.000.—
XV	—	Мин. социјалне политике и нар. здравља	Дин.	5,111.760.—
XVI	—	Министарство физичког васпитања народа	Дин.	1,000.000.—
XVII	—	Буџетски резервни кредити	Дин.	20,500.000.—
		Укупно повећати по § 4	Дин.	49,509.619.60

§ 5

Од дана ступања на снагу овог закона:

1) престају важити кредити, који су били одо-
брени буџетом државних расхода и прихода за
1934/35 годину по следећим буџетским партијама
односно позицијама:

III РАЗДЕО — ДРЖАВНИ ДУГОВИ

ГЛАВА X — ДРЖАВНИ ДУГОВИ

Редовни расходи

Материјални расходи

По парт. 56 Ануитети:

Поз. 27 Кредит по §§ 21 и 22 Закона о уређењу аграрних
односа у ралијим покрајинама Јужне Србије итд.

Субпоз. 2 „По § 22“ Дин. 2,000.000.—

Укупно III раздео Дин. 2,000.000.—

IV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

ГЛАВА XXXIV — РИМО-КАТОЛИЧКА И ГРКО-КАТОЛИЧКА ВЕРСКА УПРАВА

Ванредни расходи

По парт. 185 Помоћ Бискупији Ђановачкој за обнову пожаром оштећене катедрале у Ђанову	Дин.	100.000.—
Укупно IV раздео		Дин. 100.000.—

V РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

ГЛАВА XLVII — УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ

Ванредни расходи

По парт. 276 Анунитет за зајам за израду инсталација централног грејања итд.	Дин.	105.389.—
Укупно V раздео		Дин. 105.389.—

VIII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

ПРИВРЕДНЕ УСТАНОВЕ

ДРЖАВНА ИМАЊА „БЕЉЕ“ И „ТОПОЈОВАЦ“

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

ШУМАРСТВО

По парт. 7 Материјални издаци: Поз. 6 Ревизија привредних планова	Дин.	160.000.—
Укупно VIII раздео		Дин. 160.000.—

XI РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА
— АДМИНИСТРАЦИЈА —

ГЛАВА LXXXIII — МИНИСТАРСТВО

Ванредни расходи

По парт. 625 Обавезе из ранијих година	Дин.	5.060.—
--	------	---------

ГЛАВА LXXXV — ДИРЕКЦИЈА ПОМОРСКОГ
САОБРАЋАЈА

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 644 Градња и поправци пристана	Дин.	170.000.—
---	------	-----------

ГЛАВА LXXXVI — ОДЕЉЕЊЕ ЗА ГРАЂ. ЖЕЛЕЗНИЦА

Ванредни расходи

По парт. 653 Грађење мостова на Дунаву итд.	Дин.	2.600.000.—
---	------	-------------

ПРИВРЕДНЕ УСТАНОВЕ

ГЛАВА I — ПОШТАНСКО И ТЕЛЕГРАФСКО-ТЕЛЕФОНСКО
ОДЕЉЕЊЕ

Ванредни расходи

По парт. 11 Преуређење старе београдске итд.	Дин.	100.000.—
Укупно XI раздео		Дин. 2.875.060.—

XIV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ШУМА И РУДНИКА

ГЛАВА III — РУДНИЦИ

Ванредни расходи

По парт. 55 Монтажа и допуна машина и зграде за машине: Поз. 2 Зграде за машине Субпоз. под в) „Транспортни трошкови репарационог материјала“	Дин.	223.378.—
Укупно XIV раздео		Дин. 223.378.—

РЕКАПИТУЛАЦИЈА

III раздео	— Државни дугови	Дин.	2,000.000.—
IV	— Министарство правде	Дин.	100.000.—
V	— Министарство просвете	Дин.	105.389.—
VIII	— Министарство финансија	Дин.	160.000.—
XI	— Министарство саобраћаја	Дин.	2,875.060.—
XIV	— Министарство шума и рудника	Дин.	223.378.—
Смањење под 1)		Дин.	5,463.827.—

2) смањују се за следеће износе кредити, који су одобрени §-ом 1 овог закона за 8/12 август—децембар 1935 јануар—март 1936 по следећим буџетским партијама односно позицијама:

III РАЗДЕО — ДРЖАВНИ ДУГОВИ

ГЛАВА X — ДРЖАВНИ ДУГОВИ

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 56 Ануитети:

Поз. 13 Државни спољни зајам у злату од 1922 итд.

Субпоз. 2 „Остварени део друге трансхе 7% обвезница серија „Б“ од 30,000.000 дол.“ Дин. 25,529.078.67

Поз. 27 Кредит по §§ 21 и 22 закона о уређењу аграрних односа у ранијим покрајинама Јужне Србије итд.

Субпоз. прва „По § 21“ Дин. 32,333.333.33 Дин. 57,862.412.—

Укупно III раздео Дин. 57,862.412.—

VI РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

ГЛАВА LVIII — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 316 Личне принадлежности:

Поз. 2 Плате — периодске повишице званничника Дин. 3.573.—

Поз. 4 Разлика принадлежности итд. Дин. 16.320.— Дин. 19.893.—

По парт. 317 Награде контрактуалним чиновницима и дневничарима Дин. 41.040.—

По парт. 318 Плате и награде Дин. 12.000.—

Б. Материјални расходи

По парт. 321 Исплата ануитета:

а) Исплата ануитета Држ. хипотекарној банци за купљену зграду Министарства иностраних послова Дин. 73.333.—

ГЛАВА LIX — ЗАСТУПНИШТВА У ИНОСТРАНСТВУ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 326 Личне принадлежности:

Поз. 4 Разлика принадлежности итд. Дин. 9.973.—

По парт. 327 Награде контрактуалним чиновницима и дневничарима Дин. 16.099.—

По парт. 328 Разлика на курсу итд. Дин. 683.496.—

Б. Материјални расходи

По парт. 330 Путни, подвозни, сепидбени и курирски трошкови:

Поз. 1 Путни и подвозни трошкови Дин. 24.000.—

По парт. 331 Трошкови за извршење међународних уговора:

Поз. 4 Трошкови Друштва народа итд. Дин. 31.973.—

По парт. 332 Управни трошкови:

Поз. 2 Канцеларијски, поштанско-телеграфски трошкови итд. Дин. 204.143.—

Субпоз. 3 „Закуп станова“ итд. Дин. 664.352.—

По парт. 333 Разлика на курсу итд: Дин. 664.352.—

Ванредни расходи

По парт. 334 Трошкови за разграничење:			
Поз. 1 Трошкови за редовно одржавање граничне линије итд.	Дин.	6.667.—	
Поз. 2 За одржавање међународне комисије итд.	Дин.	60.000.—	Дин. 66.667.—
По парт. 335 За публикување збирке међунар. уговора	Дин.		16.667.—
По парт. 336 Прибирање, сређивање, реконструкција, научна обрада итд.	Дин.		66.667.—
Укупно VI раздео		Дин.	1,930.303.—

VIII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
АДМИНИСТРАЦИЈА

ГЛАВА LXVI — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 383 Личне принадлежности:			
Поз. 1 Плате — периодске повишице и положајни додаци чиновника место: „2 помоћника министра П/2“ ставити „Помоћник министра П/2“ и смањити са	Дин.		49.600.—
По парт. 384 Награде контрактуралним чиновницима, хонорарним службеницима и дневничарима:			
Субпоз. 4 „214 дневничара и хонорарних службеника за израду катастарских операта и администрације“	Дин.		856.000.—
Свега администрација		Дин.	905.600.—

ПРИВРЕДНЕ УСТАНОВЕ

ГЛАВА I — УПРАВА ДРЖАВНИХ МОНОПОЛА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 1 Личне принадлежности:			
Поз. 2 Плате-периодске повишице званич.	Дин.	49.200.—	
Поз. 3 Плате-периодске повишице служит.	Дин.	48.060.—	
Поз. 4 Разлика принадлежности итд.	Дин.	147.501.—	
Поз. 5 Додаци на скупоћу	Дин.	337.845.—	Дин. 582.606.—
По парт. 3 Награде и накнаде:			
Поз. 2 Награде осталим члановима Управног одбора итд.	Дин.	110.200.—	
Поз. 3 Награде за дежурства итд.	Дин.	18.667.—	Дин. 128.867.—

Б. Материјални расходи

По парт. 5 За путне трошкови изасланика за прегледе итд.	Дин.		50.000.—
По парт. 9 Ануитет 6¼% монополског зајма од 22,000.000.— долара	Дин.		18,643.660.—

ГЛАВА II — МОНОПОЛ ДУВАНА

Материјални расходи

По парт. 11 На трошкове око фабрикације дуванских прерађевина:			
Поз. 1 Утрошак дувана у листу итд.	Дин.	25,600.000.—	
Поз. 4 Утрошак радне снаге код фабрика дувана	Дин.	2,000.000.—	Дин. 27,600.000.—

ГЛАВА IV — МОНОПОЛ ТАКСЕНИХ МАРАКА
И ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ

Редовни расходи

Материјални расходи

По парт. 14 На трошкове за штампање таксених марака итд.			
Поз. 1 На утрошак хартије, фарбе, гуме и т. д., набавка клиш-а итд.	Дин.		1,600.000.—

ГЛАВА VI — МОНОПОЛ ЦИГАР-ПАПИРА

Материјални расходи

По парт. 16 Утрошак цигар-папира и други трошкови:			
Поз. 1 На утрошак цигар-папира и материјала итд.	Дин.		2,030.000.—

ДРЖАВНА ИМАЊА „БЕЉЕ“ И „ТОПОЛОВАЦ“

Редовни расходи

РИБАРСКА ЦЕНТРАЛА

Б. Материјални расходи

По парт. 9 Материјални издаци:

Поз. 1 Трошкови рибарства			
Субпоз. 4 „Закуп риболова“	Дин.	67.300.—	
Субпоз. 5 „Рибарски део“	Дин.	380.000.—	
	Дин.	447.300.—	
Поз. 2 Трошкови бродарства:			
Субпоз. 1 „Плате бродарског особља“	Дин.	95.000.—	
Субпоз. 2 „Набавка погон. материјала“	Дин.	85.000.—	
	Дин.	180.000.—	Дин. 627.300.—

ПРИВРЕДНА ЖЕЛЕЗНИЦА

Б. Материјални расходи

По парт. 13 Материјални издаци:

Поз. 1 Плате службеника у готову	Дин.	30.000.—	
Свега привредне установе	Дин.	51.192.433.—	
Укупно VIII раздео	Дин.	52.098.033.—	

IX РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

ГЛАВА LXIX — ВОЈСКА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 402 Награде контрактуалним чиновницима, контрактуалним мучизарима итд.

Поз. 1. Награде контрактуалним чиновницима итд.	Дин.	102.022.—	
Поз. 2 Награде хонорарним чиновницима-службеницима и дневничарима-званичницима	Дин.	126.796.—	Дин. 228.818.—
Укупно IX раздео	Дин.	228.818.—	

XI РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА
— АДМИНИСТРАЦИЈА —

ГЛАВА LXXXVI — ОДЕЉЕЊЕ ЗА ГРАЂЕЊЕ ЖЕЛЕЗНИЦА

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 651 Путеви, подвозни и селидбени трошкови:

Поз. 2 Селидбени трошкови	Дин.	2.000.—	
---------------------------	------	---------	--

Ванредни расходи

По парт. 655 Грађење пруга итд.:

Поз. 1 Обавезе по закљученим уговорима	Дин.	8.729.035.—	
Поз. 2 Аванси и отплате итд.	Дин.	12.755.000.—	Дин. 21.484.035.—
Свега администрација	Дин.	21.486.035.—	

— ПРИВРЕДНЕ УСТАНОВЕ —

I Железничка и речна служба

ДИРЕКЦИЈА РЕЧНЕ ПЛОВИДБЕ

Ванредни расходи

По парт. 10 Откуп бонова за оправке пловног парка	Дин.	78.511.—	
---	------	----------	--

II Поштанска и телеграфско-телефонска служба

ГЛАВА I — ПОШТАНСКО И ТЕЛЕГРАФСКО-ТЕЛЕФОНСКО
ОДЕЉЕЊЕ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 3 Помоћ пошт.телеграфским чиновницима итд. Дин. 28.500.—

ГЛАВА II — СПОЉНА ПОШТ.-ТЕЛЕГРАФ. СЛУЖБА

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 13 Личне принадлежности:

Поз. 5 Додаци на скупоћу Дин. 2.300.000.—

Ванредни расходи

По парт. 24 Отплата купљене зграде у Чачку итд. Дин. 49.000.—

По парт. 26 За подизање зграде за пошту итд. Дин. 110.000.—

Свега привредне установе Дин. 2.566.011.—

Укупно XI раздео Дин. 24.052.046.—

XII РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
— АДМИНИСТРАЦИЈА —

ГЛАВА LXXXVII — МИНИСТАРСТВО

Редовни расходи

Б. Материјални расходи

По парт. 667 Расходи за потребе ветеринарства на подручју
Управе града Београда:

Поз. 3 Давање оштете и накнаде за убијену сумњиву и за-
ражену стоку и за предмете уништене због сточних
зараза и т. д. Дин. 13.334.—

Поз. 4 Набавка и оправка апарата, при-
бора и инструмената Дин. 334.— Дин. 13.668.—

Ванредни расходи

По парт. 677 Исплата привремене ренте бившим господарима
за земљишта под аграрним односом итд. Дин. 666.668.—

Свега администрација Дин. 680.336.—

— ПРИВРЕДНЕ УСТАНОВЕ —

ДРЖАВНА ПОЉОПРИВРЕДНА ЗАКЛАДА

Материјални расходи

По парт. 1 За продужење изградње пољопривредног шумар-
ског факултета у Загребу Дин. 666.667.—

По парт. 2 Ветеринарском факултету у Загребу за изградњу
ветеринарског факултета и трошкови за израду плана
и прерачуна за новоградњу Дин. 333.333.—

По парт. 4 За унапређење свих грана пољопривреде:

Поз. 3 Помоћ разним пољопривредним установама за уна-
пређење биљне производње.

Субпоз. 5 „Помоћ за извођење огледа, селекцију култур-
ног биља, педолошка истраживања и испитивање
уметних гнојива:

а) Пољопривредном шумарском факултету у Београ-
ду Дин. 13.332.—

б) Пољопривредном шумарском фа-
култету у Загребу Дин. 13.332.—

Дин. 26.664.—

Поз. 6 Помоћи државним и бановинским
заводима, помоћи и бескаматне по-
зајмице сточарским, живинарским
задругама, удружењима и устано-
вама.

Субпоз. 7 „Помоћи за испитивање специјалних сточарских питања, нарочито домаћих пасмина:

а) Пољопривредном шумарском факултету у Земуну	Дин.	13.332.—
б) Пољопривредном шумарском факултету у Загребу	Дин.	13.332.—

Дин.	26.664.—	Дин.	53.328.—
------	----------	------	----------

По парт. 5 Стручни расходи одељења за ветеринарство:

Поз. 1 За набавку дијагностичких средстава вакцина, серума и дезинфекционих средстава за сузбијање сточних зараза итд.

Дин.	326.666.—
------	-----------

Поз. 4 За одржавање течајева за изобразбу ланчких прегледавача меса за јавни потрошак итд.

Дин.	133.332.—
------	-----------

Поз. 6 За сузбијање сточних зараза: лекови, цебива и други трошкови око сузбијања сточних зараза итд.

Дин.	666.666.—
------	-----------

Поз. 9 За довршење градње куће за Централни ветеринарски бактериолошки завод у Београду и за уређење завода

Дин.	266.666.—	Дин.	1,393.330.—
------	-----------	------	-------------

Свега привредне установе	Дин.	2,446.658.—
---	-------------	--------------------

Укупно XII раздео	Дин.	3,126.994.—
------------------------------------	-------------	--------------------

XIV РАЗДЕО — МИНИСТАРСТВО ШУМА И РУДНИКА

ГЛАВА III — РУДНИЦИ

Редовни расходи

А. Лични расходи

По парт. 45 Личне принадлежности:

Поз. 1 Плате — периодске повишице и полагајани додаци чиновника

Дин.	49.780.—
------	----------

Б. Материјални расходи

По парт. 53 Прометни трошкови државног рударства:

Поз. 6 Рудничке раднице и погодности по тарифном уговору и т. д.

Субпоз. б) „Угљевик у Креки“

Дин.	500.000.—
------	-----------

Субпоз. г) „Угљевик у Зеници“

Дин.	1,000.000.—
------	-------------

Дин.	1,500.000.—
------	-------------

Ванредни расходи

По парт. 55 Монтажа и допуна машина и зграде за машине:

Поз. 2 Зграде за машине

Субпоз. б) „Исти трошкови за даљих 6 разредништа итд.“

Дин.	200.000.—
------	-----------

По парт. 56 Исплата $\frac{1}{2}$ чисте добити по уговору Варешком дионичком друштву

Дин.	1,500.000.—
------	-------------

Укупно XIV раздео	Дин.	3,249.780.—
------------------------------------	-------------	--------------------

РЕКАПИТУЛАЦИЈА

III Раздео — Државни дугови	Дин.	57,862.412.—
VI „ — Министарство иностраних послова	Дин.	1,930.303.—
VIII „ — Министарство финансија	Дин.	52,098.033.—
IX „ — Министарство војске и морнарице	Дин.	228.818.—
XI „ — Министарство саобраћаја	Дин.	24,052.046.—
XII „ — Министарство пољопривреде	Дин.	3,126.994.—
XIV „ — Министарство шума и рудника	Дин.	3,249.780.—

Смањење под 2)	Дин.	142.548.386.—
---------------------------------	-------------	----------------------

Укупно смањење	Дин.	148,012.213.—
---------------------------------	-------------	----------------------

§ 6

Овлашћује се Министар финансија, да све издатке по овом закону може вршити из вишкова буџетских прихода и уштеда по партијама расхода.

§ 7

Све одредбе финансијског закона за буџетску 1934/35 годину важиће и за време, за које се овим законом одобравају кредити у колико нису укинути или измењени одредбама овог или других закона.

Престају важити следеће одредбе финансијског закона за буџетску 1934/35 годину: §§ 12 тач. 6 ст. г); 21 тач. III); 29 тач. 4; 40 тач. 4, 8, 10, 15 и 17; 41 тач. 3, 7 и 10; 44 став 1 и 3; 45; 46; 48 став 1 и 2 и 77 у тач. 4 и то: решење Министарског савета Г.Д.бр. 6513/33 од 11 јула 1933 о одобрењу уговора између Генералне дирекције државних железница и Друштва „Путник“ а. д. о продаји возних карата и афишажи на железници и решење Министарског савета Г.Д.бр. 58087 од 16 октобра 1933 којим је оснажено предње решење.

§ 8

Финансијски закон за 1934/35 годину мења се и допуњује у следећим параграфима и то:

I) § 24 допуњује се:

4) да у сагласности са Министарским саветом може код Државне хипотекарне банке закључити следеће зајмове:

а) за подизање двеју гимназијских зграда у Београду у висини од 12,000.000.— динара;

б) за коначну изградњу и унутрашње уређење физикалног завода Филозофског факултета у Загребу у суми од 2,665.000.— динара;

в) за подизање зграде Правног факултета у Београду у суми од 12,000.000.— динара;

г) за подизање машинске лабораторије Техничког факултета у Београду, у суми од 5,000.000 динара;

д) за подизање дечије клинике Медицинског факултета у Београду, у суми од 3,000.000.— дин.;

ђ) за подизање Универзитетске библиотеке у Љубљани, у висини од 7,500.000.— динара.

5) да на предлог свога изасланика, може признати дипломе о учитељском дипломском испиту у приватној немачкој учитељској школи у Новом Врбасу, и дати им исту важност, коју имају дипломе државних учитељских школа.

II) § 26 у тач. 1 додаје се нов пети став који гласи:

Исто тако ослобођавају се ове таксе приватна (повлашћена и путујућа) позоришта која су повлашћена од Министарства просвете.

У тач. 2 у другом реду после речи: „државна“ додају се речи: „и бановинска“.

III) § 28 у тач. 4 на крају бришу се речи: „у споразуму са Министром просвете по претходној сагласности Претседника Министарског савета“.

IV) § 38 у тач. 4 додаје се нов став, који гласи: „Упуство за примену ове одредбе прописане Министар грађевина Правилником“.

Тач. 5 мења се и гласи: „да ради санирања финансијског стања и смањивања режијских трошкова водних задруга може наредити да се две или више водних задруга уједине у техничком и административном погледу“.

V) § 39 у тач. 2 на крају 4 става место тачке ставити запету и додати: „као и преглед парних

котлова и спремање и издавање годишњег извештаја о прегледу парних котлова“.

VI) § 40 тач. 2) мења се и гласи: „да из прихода којима располаже може исплаћивати издатке за радове и експропријацију земљишта на удвајању колосека Велика Плана—Лапово до износа од 5,000.000.— динара“.

Тач. 5) мења се и гласи: „да може из жељезничких прихода у 1935/36 годину употребити до 8,000.000.— динара за продужење радова на оспособљењу нових жељезничких радионица у Краљеву“.

Тач. 6) мења се и гласи: „да може из прихода, којима располаже, утрошити до 1,000.000.— динара за радове на осигурању личке пруге против завејавања снегом“.

Тач. 18) мења се и гласи: „да у колико партије буџета расхода Дирекције поморског саобраћаја, које су одређене за материјалне потребе, не буду довољне, може из прихода којим располаже трошити за ове сврхе највише до укупне суме од 3,000.000.— динара“.

VII) § 53 у трећем реду место: „највише 60 милиона динара“ ставити: „највише 80,000.000.— динара“.

VIII) § 54 у тачци 1) у другом реду место „1934/35“ ставити: „1935/36“, и у четвртном реду после: „1934/35“ уметнути: „1935/36“.

Тач. 2) у другом реду место: „1934/35“ ставити: „1935/36“ и место „динара 10,000.000.—“ ставити: „динара 15,000.000.—“.

Тач. 3) мења се и гласи: „да сукцесивно из текућих шумских прихода за 1935/36 годину исплати динара 61.467.— на име откупнине за земљиште Крижевачке имовне општине у шумама Брестовац и Петковача“.

Тач. 4) у четвртном реду место: „1934/35“ ставити: „1935/36“.

Тач. 5) мења се и гласи: „да остатак готовине шумског фонда, установљеног по чл. 27 закона о шумама од 30 марта 1891 са изменама и допунама од 2 августа 1898, 26 јануара 1900, 16 маја 1902 и 23 марта 1904 за ранију Краљевину Србију са свима каматама до коначног утрошка и ликвидирања тог фонда употреби за све издатке око ограничавања државних шума у Србији, Јужној Србији и Црној Гори предвиђене у парт. 30 буџета за 1934 и 35 годину као и за оправку и довођење у исправно стање свију зграда под управом Министарства шума и рудника.“

Тач. 6) у другом реду место: „и Јужне Србије“ ставити: „Јужне Србије и Црне Горе“, и у трећем реду место: „1934/35“ ставити: „1935/36“ на крају место тачке ставити запету и додати текст који гласи: „као и за извршење уредбе о ликвидацији бесправних насеља и заузећа у државној шуми Пасјачи—Видојевици—Мацану“.

Тач. 7) у првом реду место: „1934/35“ ставити: „1935/36“, у четвртном реду место: „динара 2,888.575.40“ ставити: „динара 2,100.000.—“.

Тач. 8) у другом реду место: „1,000.000.—“ ставити: „500.000.—“ и у истом реду после речи: „путева“ уметнути речи: „и хотела“.

Тач. 9) у четвртном реду место речи: „за изградњу шумских путева“ ставити речи: „за уређајне радове, изградњу шумских путева“. У другом ставу исте тачке у другом реду после речи: „општине“ ставити речи: „на уређајне радове и“.

Тач. 12) у првом реду место речи: „посушена“ ставити речи: „оштећена и посушена“.

IX У § 63 после другог става, умеће се нов став који гласи:

„Овлашћује се Министарски савет, да може на исти начин донети и уредбе са законском снагом: о штампи, о удружењима, зборовима и договорима и о избору народних посланика за Народну скупштину, у сагласности са нарочитим одборима Народне претставништва, који ће се одбори сбирати на начин предвиђен у § 17 Закона о пословном реду у Сенату, односно у Народној скупштини“.

X) § 68 под VI мења се и гласи: „Херцеговачко-бокешким усташима из устанка 1872-75 и 1881-82, који докажу да су лично учествовали у овим устанцима, исплаћиваће се по решењу Министарства финансија, на предлог Бана Зетске бановине и то почев од 1 августа 1935 стална помоћ од 200 динара годишње.“

Лични додатак на скупцу припада им по чл. 2 табели III уредбе о додатцима на скупцу државних пензионера бр. 11.330/I-1932“.

XI) § 71 у тач. 1) у петом реду иза речи: „Ово не важи за професорске испите“ додати речи: „и испите наставника вештина у средњим и стручним школама.“

§ 9

Правилно и саобразно чл. 60 закона о државном рачуноводству ангажовани издаци у току једне буџетске године, који нису могли бити извршени из ма каквих разлога у предвиђеним роковима односно рачунске године, вршиће се по одобрењу Министра финансија до краја текуће рачунске године из обртног капитала Главне државне благајне.

Државне обавезе из ранијих година, које не испуњавају услове из предњег става, могу се исплаћивати из обртног капитала Главне државне благајне.

Одлуку о овим исплатама доносиће Министар финансија.

II РАЗДЕО — ОДРЕДБЕ ЗА ПОЈЕДИНА МИНИСТАРСТВА

А. Министарство финансија

1 Овлашћења за Министра финансија и одредбе за рачунску службу

§ 10

Овлашћује се Министар финансија:

1) да може из остатка чисте добити Државне хипотекарне банке која припада Главној државној благајни на основу чл. 101 Закона о уређењу Државне хипотекарне банке, куповати зграде Државне хипотекарне банке, а за смештај финансијских надлештава.

2) да у споразуму са Министром трговине и индустрије, рок од 10 година из чл. 117 ж) закона о уређењу Државне хипотекарне банке, који је продужен решењем Министра трговине и индустрије до 1 априла 1935 године може продужити до 1 априла 1936 године. Ово се продужење може узети за услове које ће одредити Министар финансија.

3) да може посебном уредбом регулисати питање исплате исељеничких улога код бив. Прве српске земљорадничке банке у Београду улагачима-исељеницима којима нису били призната по-

траживања од стране Државне комисије и извршити им исплату из кредита по чл. 11 „Закона о исплати исељеничких улога код Прве српске земљорадничке банке у Београду и код других неких банака.“

4) да по сагласности Министарског савета, може закључивати све врсте споразума, како у погледу вршења интересне и амортизационе службе по државним и државом гарантованим зајмовима на страни, тако и у погледу услова за плаћање закључених уговора са иностраним фирмама и свих осталих државних обавеза у иностранству.

5) да извршене издатке по ниже побројаним привременим позицијама одобреним на терет приноса 7% инвестиционог зајма од 1921 и 8% и 7% државног спољног зајма од 1922 (I и II транша), у колико не било повраћаја још неутрошених остатака, расходује као дефинитивно утрошене за редовну намену на терет односних партија и позиција зајмова, из чијег су приноса учињене дотичне позајмице и то:

а) по привременој позајмици од динара 49,000.000.— из приноса 7% инвестиционог зајма Дирекције за грађење нових железница и одбору за довршење пруге Топчидер—Мала Крсна, од које је искоришћено свега динара 36,885.000.— и која је по захтеву Министра саобраћаја бр. 43251 од 13 јануара 1923 године, у смислу сагласне одлуке Финансијског одбора Народне скупштине бр. 113 од 18 јануара 1923, одобрена решењем Министра финансија Д.бр. 1753 од 25 јануара 1923 за изградњу пруга: Ужице — Вардиште, Госпић — Книн, Горњи Милановац—Угриновци, Топчидер—Мала Крсна, Мурска Субота—Љутомер—Ормош, Мала Крсна—Пожаревац и за трасирање пруга;

б) по привременој позајмици од 40,500.000.— динара из приноса 7% инвестиционог зајма Генералној дирекцији државних железница, од које је искоришћено свега динара 37,950.000.— и која је по захтеву Министра саобраћаја бр. 10994 од 27 марта 1923, у смислу сагласне одлуке Министарског савета Д.бр. 10856 од 31 маја 1923 и Финансијског одбора Народне скупштине бр. 120 од 19 јуна 1923, одобрена решењем Министра финансија Д.бр. 11482 од 5 јуна 1923, за оправке локомотива и вагона и за транспортне трошкове извршених поручбина на рачун репарација;

в) по привременој позајмици од 30,000.000.— динара из приноса 7% инвестиционог зајма Дирекције државних железница — Београд, од које је искоришћено свега динара 3,665.000.— и која је по захтеву Министра саобраћаја Р.бр. 3334 од маја 1922, у смислу чл. 21 Закона о буџетским дванаестнама за мај и јуни 1922 и сагласне одлуке Финансијског одбора Народне скупштине бр. 219 од 17 маја 1922, одобрена решењем Министра финансија Д.бр. 11006 од 17 маја 1922 ради покрића монтажних трошкова за поручене мостовске конструкције;

г) по привременој позајмици од 90,000.000.— динара из приноса 7% инвестиционог зајма Генералној дирекцији државних железница и Дирекцији за грађење нових железница, од које је искоришћено свега динара 16,300.000.— и која је по захтевима Министра саобраћаја Д.Г.Бр. 3885 и 3889 од 12 јуна 1923 и Д.Г.бр. 3947 од 13 јуна 1923, у смислу чл. 16 Закона о буџетским дванаестнама за јули—септембар 1923 и сагласне одлуке Финансијског одбора Народне скупштине бр. 119, 129 и 130 од 13 јула 1923, одобрена решењима

ма Министра финансија Д.бр. 14740, 14741 и 14737 од 18 јула 1923 за грађење железничких пруга; Топчидер—Мала Крсна—Пожаревац, Ужице—Вардиште, Госпић—Книн, Ормош—Мурска Субота, Ти тел—Орловат и за грађење моста на Тиси;

д) по привременој позајмици од 2,545.000.— динара из приноса 7% инвестиционог зајма Генералној дирекцији држав. железница, која је у целости искоришћена и која је по захтеву Министра саобраћаја Ф.О.бр. 7468 од 8 јуна 1926, у смислу сагласне одлуке Финансијског одбора Народне скупштине бр. 850 од 2 јула 1926, одобрена решењем Министра финансија Д.бр. 13551 од 8 јула 1926 за поправке и допуне у пристаништима.

ђ) по привременој позајмици од 2,000.000.— динара из приноса државног спољњег зајма од 1922 — прва транша Народном позоришту у Скопљу, од које је искоришћено свега 507.025,24 динара и која је одобрена решењем Министра финансија Д.бр. 15613 од 31 јула 1923 за подизање позоришне зграде, у смислу сагласне одлуке Министарског савета бр. 2650 од 6 фебруара 1923 и Финансијског одбора Народне скупштине бр. 142 од 7 фебруара 1923;

е) по привременој позајмици од 40,000.000.— динара из приноса државног спољњег зајма од 1922 — прва транша Дирекцији за грађење нових железница и одбору за довршење пруге Топчидер—Мала Крсна која је у целости искоришћена и која је, у смислу сагласне одлуке Министарског савета бр. 30619 од 3 октобра 1922, одобрена решењем Министра финансија Д.бр. 22521 од 4 октобра и Д.бр. 24380 од 23 октобра 1922 за довршење пруга предвиђених партијом II програма радова из приноса 7% инвестиционог зајма.

ж) по привременој позајмици од 43,000.000.— динара из приноса државног спољњег зајма од 1922 — прва транша Министарству грађевина, од које је искоришћено свега динара 32,655.363,85 и која је, у смислу сагласне одлуке Министарског савета Д.бр. 9883 од 16 маја 1923 и Финансијског одбора Народне Скупштине бр. 134 од 19 јула 1923 одобрена решењем Министра финансија Д.бр. 10371 од 21 маја 1923 за изградњу путева: Београд — Милатовачка река, Милатовачка река — Крагујевац — Краљево, Краљево — Рашка, Ваљево—Осечина—Лозница, Ужице—Чајетина, Ужице—Вардиште, Голубац—низ Дунав, Врање—Корбевац—Босиљград, Пећ—Чакор—Андријевица, за радове на путевима на територији Крушевачке дирекције, за реконструкцију и израду нових гвоздених мостова у Србији, за пренос и монтирање мостовских конструкција поручених на рачун репарација и довршење зграде Народне скупштине;

з) по привременој позајмици од 21,000.000.— динара из приноса државног спољњег зајма од 1922 — прва транша Министарству саобраћаја (7% инвестиционог зајму од 1921), која је одобрена решењем Министра финансија Д.бр. 11481 од 6 јуна 1923, у смислу сагласне одлуке Министарског савета Д.бр. 10855 од 30 маја 1923 и Финансијског одбора Народне скупштине бр. 175 од 27 јуна 1923, и то динара 12,115.000.— за намене по привременој позајмици од динара 49,000.000.—, динара 2,550.000.— за намене по привременој позајмици од 40,500.000.—, динара 6,335.000.— за намене по привременој позајмици од 30,000.000.— у колико су кредити из приноса 7% инвестиционог зајма за ове позајмице ослобођени за редовну намену;

и) по привременој позајмици од 7,000.000.— долара из приноса државног спољњег зајма од 1922 — друга транша, која је одобрена чл. I тач. I Уредбе о распореду утрошка чистог приноса суме од номиналних долара 15,000.000.— одређене за потребе Владе Д.бр. 9250 од 19 маја 1927, за радове предвиђене чл. 3 и 4 Уредбе о грађењу нових железница К.бр. 2764 од 14 маја 1927.

б) 1 јула 1935 гасе се одобрени кредити по приносима 7% инвестиционог зајма од 1921 и државног спољњег зајма у злату од 1922 — прва транша и од овога дана никаква се ангажовања не могу вршити на терет ових кредита. Неутрошене суме враћају се Народној банци у корист Одељења државних дугова и државног кредита.

Ангажовани издаци који нису могли бити извршени из ма каквих разлога до 1 августа 1935 могу се вршити још само до краја марта 1936.

Уштеде из приноса 7% инвестиционог зајма од 1921 и 8% државног спољњег зајма у злату од 1922 — прва транша предају се као приход обртног капитала Главне државне благајне.

§ 11

Овлашћује се Министар финансија, да из постигнутх уштеда по свима партијама буџета државних расхода, односно остварених вишкова прихода по свима партијама буџета државних прихода, по тражењу Министра просвете, може исплатити до 3,000.000.— динара за довршење већ започетих зграда народних школа у сиромашним крајевима.

Поделу ове суме врше Министар просвете у виду помоћи школским општинама.

2 Одредбе о државним добрима

§ 12

На радовима детаљног катастарског премера и одржавању катастра, може се изузетно од § 80 Закона о чиновницима, задржати стручно техничко особље Министарства финансија — Одељење катастра и државних добара све дотле, док то буде захтевала потреба и врста службе коју они врше, с правом на принадлежности према разреду скупштинске или катастарске управе којој су односни службеници упућени.

За све време тога рада и путовања у радној 1935/36 години из једне у другу катастарску секцију, не припада им накнада за сеобу покућанства и породичних чланова, пошто им је правилником бр. 9810-V-1932 признат додатак на теренски рад.

§ 13

Овлашћује се Министар финансија да може земљиште звано „Барско Поље“ бесплатно уступити општини Барској у циљу планског подизања града, осигуравајући потребну површину на погодним местима за подизање државних зграда.

3 Одредбе о државним монополима

§ 14

Ставља се ван снаге решење Министра финансија бр. 1620 од 31 марта 1927, које је донето у сагласности са Министром правде по чл. 4 Уред-

бе о разврставању и распоређивању чиновника и осталих државних службеника грађанског реда од 31 октобра 1923, у колико се односи на накнадно разврставање звања „сталних радника“ у звање званчника и служитеља монополске службе.

§ 15

Одобрава се Самосталној управи државних монопола да издвоји из своје обртне главнице износ од 20,000.000.— динара за образовање „Пензионог фонда монополских радника“.

§ 16

Изузетно од наређења § 16 тачке 2 финансијског закона за 1933/34 годину овлашћује се Министар финансија да по предлогу Самосталне управе државних монопола може дозволити и приватним лицима обрађивање минералних уља као и прераду битуминозних шкриљаца, каменог и мрког угља, лигнита и природног асфалта у циљу добијања минералног уља.

§ 17

Плаћања (новчаних казни и такса по закону о таксама) по решењима и пресудама изреченим на основу § 101 М. З., а које су постале правоснажне пре ступања на снагу уредбе о монополским таксама од 27 септембра 1934 године, извршаваће власти из § 127 М. З. само:

а) у висини једне трећине износа означеног у правоснажним решењима и пресудама, у колико се ове односе на кривице кријумчарења дувана домаћег порекла (§ 101 тач. 2 М.З.);

б) у висини једне петине износа означеног у правоснажним решењима и пресудама, у колико се ове односе на кривице неоправданог мањка дувана из § 28 М.З. и мање предаје из § 36 става 3 М.З.;

в) у висини једне десетине износа означеног у правоснажним решењима и пресудама по кривицама из § 23 става 1 М.З.; као и по осталим кривицама неовлашћене садње дувана (§ 101 тач. 1 М.З.);

Наплаћени износи по поменутих решењима и пресудама извршеним пре ступања на снагу наређења из претходног става неће се враћати а казна затвора, у који је новчана казна претворена сходно § 129 М.З., смањиће се на меру одговарајућег износа према ставу 1 у колико није извршена.

Министар финансија решаваће сва евентуално спорна питања око примене овог §-а.

4. Одредбе о порезима, таксама, трошарини, царинама и дуговима

§ 18

У тачци 4 члана 11 Закона о непосредним порезима додају се на крају ови нови ставови:

„Лицима поменутима у првом ставу ове тачке, којима је ранијим решењем надлежне власти већ одобрено петогодишње ослобођење од земљарине, продужује се исто још за даљих пет година наставно на прво петогодиште ослобођења, ако су још и док буду у поседу додељеног им земљишта.

По измаку и овог другог петогодишта пореског ослобођења поменута лица задуживаће се земљарином за прву годину само са четвртином, а за другу годину само са половином редовног једногодишњег задужења. Пуно редовно целого-

дишње задужење извршиће се код њих тек у трећој години по измаку и овог другог петогодишњег ослобођења.

Порез који је овим лицима по измаку првог петогодишта пореског ослобођења можда већ разрезан, отписан се, а евентуално плаћене суме неће им се враћати, него ће се сматрати као претплате и урачунати на име отплате пореског дуга за године кад постану обавезни на плаћање земљарине.

Одредбе става петог и шестог ове тачке важе и за колонисте (насељенике), који се ослобађају плаћања земљарине по прописима Закона о насељавању Јужних крајева од 11 јуна 1931 са изменама и допунама од 5 децембра 1931 и 24 јуна 1933.

Лицима поменутима у првом ставу ове тачке, која, из било којег разлога до сад још нису стекла сво ослобођење, може се исто и накнадно одобрити по молби и у границама одредаба чл. 14 Закона о непосредним порезима.

На привремено ослобођење од плаћања земљарине по овој тачци имају право горе поменута лица само за она земљишта, која су им додељена за насељење по прописима Закона о аграрној реформи, као и само насељеници у јужним крајевима, означени у чл. 8 став 7 Правилника за извршење закона о насељавању јужних крајева од 11 јуна 1931 године са његовим изменама и допунама од 24 јуна 1933 године бр. 50.520/VI б од 3-VIII-1933.

§ 19

У члановима 47, 64 и 79 Закона о непосредним порезима речи: „Министарски савет, на предлог Министра финансија“, — бришу се и на место тога ставља: „Министар финансија“.

§ 20

У члану 53 Закона о непосредним порезима став четврти и остали до краја бришу се.

§ 21

У почетку става 1 члана 59 Закона о непосредним порезима ставља се тачка „I.“.

На крају истога члана додаје се нова тачка која гласи:

„II. Неовисно од редовне течевине која се разрезује по одредбама тачке I овога члана, установљава се посебни порески додаток на укупни бруто промет обвљен у пословној години пре пореске, ако и кад исти прелази динара 1,000.000.—, изузимајући само извоз у иностранство, и то:

од првих пуних	1,000.000.—	дин.	0.3%
од наред. зап. или пуних	2,000.000.—	„	0.4%
„ „ „ „ „	3,000.000.—	„	0.5%
„ „ „ „ „	6,000.000.—	„	0.6%
„ „ „ „ „	8,000.000.—	„	0.7%
„ „ „ „ „	10,000.000.—	„	0.8%
„ „ „ „ „	20,000.000.—	„	0.9%
од сваке нар. суме преко	50,000.000.—	„	1%

Пре примене пореске стопе изузеће се из пореске основице део промета са иностранством.

Овом посебном пореском додатку подлеже:

а) она индустријска предузећа, која робу продају непосредно потрошачима преко својих филијала, продавница и комисионарских стоваришта или преко трећих физичких или правних лица;

б) она трговачка и занатска предузећа, која поред главне радње имају и филијале (продавнице) за продају робе непосредно потрошачима, а

за која се по чл. 44 закона утврди да су већег опсега и да од целокупног свог пословања треба да буду опорезована у месту главне радње (централне);

в) сви велики магацини т.ј. она предузећа, која непосредно потрошачима продају многоврсну робу која по својој природи спада у разне производне и трговачке гране.

Не подлеже у опште овом посебном пореском додатку предузећа, која се баве производњом и продајом огревног материјала (дрва и угља), грађевног материјала, млинови, као ни новинска, ни штампарска предузећа.

Сви порески обвезници, који подлеже овом посебном пореском додатку, дужни су на писмени захтев пореске власти односно пореског и рекламационог одбора дати увиђај у своје пословне књиге и рачуне, у противном казниће се новчано од 1.000.— до 10.000.— динара, а разрез извршиће им се на основу предлежећих података.

Овај посебни порески додаток разрезаће се у седишту управе предузећа (централне) и на њ се не могу ударити никакви самоуправни прирези.

У свему осталом важе и за ове пореске обвезнике одредбе Закона о непосредним порезима.

Одредбе овог §-а важе већ за пореску годину 1935.

§ 22

На крају члана 60 Закона о непосредним порезима додаје се овај нов став:

„Изузетно подлеже порезу на ренте и поткаживачке награде (чл. 142 Закона) лица, којима откривање пореских кривица не спада у њихову службену дужност.“

§ 23

Реченица прва у ставу првом члана 61 Закона о непосредним порезима мења се и гласи:

„Изузимајући камате од хипотекарно осигураних потраживања, као и случајеве одбијања пореза по члану 71, порезу на ренте не подлеже приходи које прима обвезник течевине, а за које докаже да стварно потичу из његовог пословања и да су као такви пријављени пореској власти и обухваћени у приходу подложном течевини.“

§ 24

На крају става другог члана 68 Закона о непосредним порезима ставља се запета и додаје се: „у колико уговорне стране у поступку разреза пореза или у жалбеом поступку не докажу што друго.“

§ 25

Став први и други тачке II члана 69 Закона о непосредним порезима бришу се и на место тога ставља:

„Порез на ренте који се наплаћује посредно преко дужника по члану 71 Закона износи 6% т.ј. шест динара од сваких сто динара пореске основице.“

§ 26

Последње две реченице у другом ставу члана 81 Закона о непосредним порезима бришу се и додаје се овај нов став:

„Пореска власт кад нађе за потребно може ући у испитивање оцене вредности материјала, си-

ровина, узгредних продуката, отпадака, полупроизвода, готових производа и готове робе. Ако при том утврди веома знатне разлике према цени набавној односно производној, које нису оправдане разумљивим разлозима уобичајене опрезности при оцени залиха, пореска ће власт за сву неоправдану разлику подићи пореску основицу. Примени одредбе овог става нема места после уручења решења о разрезу пореза.“

Одредбе овога §-а примењиваће се већ при разрезу за пореску годину 1935.

§ 27

У тачци 4 чл. 82 Закона о непосредним порезима додаје се нов други став који гласи:

„Као сопствени уложни капитал сматра се и онај капитал, који је предузећу стављен на стално расположење у ма којој правној форми, кад тај капитал посматран по господарским начелима показује постојање господарског идентитета између права сопствености на предузећу и капиталу, који му је стављен на расположењу. Овај идентитет сопствености мора по пореској власти бити ваљано образложен и доказан.“

Одредбе претходнога става неће се примењивати, ако је капитал ставило на расположење предузеће које на подручју Краљевине Југославије плаћа друштвени порез.“

Одредбе овог §-а примењиваће се већ при разрезу за пореску годину 1935.

§ 28

Тачке 6 и 7 члана 83 Закона о непосредним порезима мењају се и гласе:

„6) отписи на име трошења или губитка вредности инвентара или погонског материјала, отписи на име губитака који су у послу већ настали на субстанцији, у курсу или у чем другом;

7) они делови пословног прихода који се због разлога у предњој тачци 6 стављају у нарочите фондове (за отписе, амортизовање, губитке ит.д.), али само онда, кад су такви фондови намењени, да се из њих покрију губици изрично означене врсте, који су већ настали, али се могу очекивати као предвидљиви резултат пословних односа и делатности.“

Ако су отписи већ проведени по предњој тачци 6, не могу се делови пословног прихода за исту сврху још и резервисати по овој тачци 7.

Сва резервисања по овој тачци 7 имају се употребити само за сврхе којима су намењена.

Ни један резервни фонд по овој тачци 7 не може да буде већи од оне имовинске вредности због које је он и основан.“

Последњи став истога члана 83 Закона о непосредним порезима брише се и додају се ова два нова става:

„Порески ће обвезници о извршеним отписима и резервисањима по тачци 6 и 7 овога члана, као и о начину употребе овакових резерва у току пословне године, подносити прегледе и објашњења на захтев пореске власти и по њеном упуству.“

Ако пореска власт сматра да висина извршених отписа по тачци 6 односно резервисања по тачци 7 овога члана није примерена или није довољно оправдана, утврдиће је она саслушањем стручних лица.

Одељење пореза Министарства финансија може сваке године утврдити средњи проценат го-

дишње амортизације, који ће се сматрати нормалним губитком услед трошења имовинских предмета.“

Одредбе овог §-а примењиваће се већ при разрезу за пореску годину 1935.

§ 29

У почетку става првог члана 86 Закона о непосредним порезима ставља се тачка „I.“.

На крају прве реченице става другог члана 86 Закона о непосредним порезима ставља се тачка-запета и додаје: „но ни у ком случају овај минимални порез не сме бити мањи од 2‰ од уложног капитала.“

На крају прве реченице става другог члана 86 Закона о непосредним порезима ставља се запета и додају ове нове речи: „као и онај капитал чије се камате уносе у пореску основицу по ставу другог тачке 4 члана 82 Закона“.

На крају члана 86 Закона о непосредним порезима додаје се нова тачка:

„II. Неовисно од редовног друштвеног пореза који се разрезају по одредбама тачке I овога члана, установљава се посебни порески додаток на укупни бруто промет обављен у пословној години пре пореске, ако и кад исти прелази 1.000.000.— динара, изузимајући само извоз у иностранство, и то:

од првих пуних	1.000.000.—	дин.	0,3 %
од наред. зап. или пуних	2.000.000.—	„	0,4 %
„ „ „ „ „	3.000.000.—	„	0,5 %
„ „ „ „ „	6.000.000.—	„	0,6 %
„ „ „ „ „	8.000.000.—	„	0,7 %
„ „ „ „ „	10.000.000.—	„	0,8 %
„ „ „ „ „	20.000.000.—	„	0,9 %
од сваке нар. суме преко	50.000.000.—	„	1,0 %

Пре примене пореске стопе изузеће се из пореске основице део промета са иностранством.

Овом посебном пореском додатку подлеже:

а) она индустријска акционарска предузећа, која робу продају непосредно потрошачима преко својих филијала, продавница и комисионарских стоваришта или преко трећих физичких или правних лица;

б) она трговачка и занатска акционарска предузећа, која поред главне радње имају и филијале (продавнице) за продају робе непосредно потрошачима;

в) сви велики магацини т.ј., она акционарска предузећа, која непосредно потрошачима продају разноврсну робу која по својој природи спада у разне производне и трговачке гране.

Не подлеже у опште овом посебном пореском додатку акционарска предузећа, која се баве производњом и продајом огревног материјала (дрва и угља), грађевног материјала, млинови, као ни новинска, ни штампарска предузећа.

Сви порески обвезници, који подлеже овом посебном пореском додатку, дужни су на писмени захтев пореске власти дати увиђај у своје пословне књиге и рачуне, у противном казниће се новчано од 1.000.— до 10.000.— динара, а разрез извршиће им се на основу предлежећих података.

Овај посебни порески додаток разрезаће се у седишту управе предузећа (централне), и на њ се не могу ударити никакви самоуправни прирези.

У свему осталом важе и за све пореске обвезнике одредбе Закона о непосредним порезима“.

Одредбе овога §-а важе већ за пореску годину 1935.

§ 30

У ставу првом члана 88 Закона о непосредним порезима бришу се речи: „општине седишта управе и“.

У ставу трећем члана 88 Закона о непосредним порезима речи: „претходног става“ бришу се и на место тога ставља: „претходних ставова“.

Одредбе овог §-а примењиваће се већ при разрезу за пореску годину 1935.

§ 31

На крају члана 96 Закона о непосредним порезима додаје се овај нов став:

„Опсрезовању по овом члану подлеже и потказивачке награде (чл. 142 Закона) лица којима откривање пореских кривица пада у њихову службену дужност.“

§ 32

Последњи став чл. 113 Закона о непосредним порезима брише се и место тога додају ови нови ставови:

„Половину чланова пореског одбора т.ј. два редовна члана и два заменика поставља другостепена пореска власт по слободном избору, а на предлог првостепене пореске власти.“

За другу половину чланова бирају надлежне коморе (занатска, трговачка, индустријска, апотекарска, адвокатска итд.) из реда пореских обвезника течевине, са подручја дотичног пореског одбора, свака по два редовна члана и два заменика. Између ових бираних чланова позваће председник пореског одбора вазда само потребан број (т.ј. двојицу), но при том ће пазити да у првом реду буду позвана оба претставника коморе оне струке, којој припада порески обвезник о чијем се предмету расправља. Тек ако се ови чланови (и њихови заменици) позиву не одазову или ако која комора на подручју дотичног пореског одбора уопште нема, или нема довољно, претставника своје струке, председник ће по свом избору позвати ма кога између осталих бираних чланова.

Ако која комора ни на поновни позив првостепене пореске власти у одређеном року не изабере своје чланове за порески одбор, поставиће их сама првостепена пореска власт по слободном избору првенствено из реда обвезника течевине уопште, а са подручја дотичног пореског одбора.

Члан пореског одбора не може истовремено бити и члан или заменик рекламационог одбора надлежног за дотично подручје.“

Садањи порески одбори постављени за трогодиште 1935/1937 вршиће своју дужност док се не замене са новима, који се имају саставити према горњим одредбама.

§ 33

На крају чл. 125 Закона о непосредним порезима додају се нови ставови који гласе:

„Ако се односне прилике наредне године нису знатније промениле, Министар финансија може правоснажни разрез течевине, као и кућарине, продужити и на наредну пореску годину. Овакво продужење може се извршити највише за две године, које следећу години, за коју је извршен редован разрез.“

У таквом случају могу порески обвезници, код којих се приход у прошлој години битно смањено, у општем року за подношење пореских при-

јава (став 1 чл. 105 Закона), поднети пореску пријаву са веродостојним доказима о смањењу прихода и подједно молити, да им порески дбор односно првостепена пореска власт узме понова у оцену приход за наредну пореску годину.

Исто тако може и првостепена пореска власт у том року оне пореске обвезнике, за које на основу званично прикупљених података утврди, да им се приход у прошлој години битно повећао, позвати да поднесу уредну пореску пријаву, с тим да ће им се на ново узети у оцену приход и разрезати порез за текућу пореску годину“.

§ 34

Став други члана 127 Закона о непосредним порезима мења се и гласи:

„У прва два случаја надлежна је првостепена пореска власт, а у трећем случају, за порез на добитак предузећа обвезаних на јавно полагање рачуна, другостепена пореска власт, која разрез доставља ради задужења првостепеној пореској власти. За све ове случајеве разрез пореза врши се у облику особеног решења, које је пореска власт дужна саопштити писмено пореском обвезнику.“

Став пети члана 127 Закона о непосредним порезима мења се и гласи: „Решења о разрезу друштвеног пореза подлеже накнадном прегледу од стране Одељења пореза Министарства финансија. Накнадне исправке у задужењу на основу оваког прегледа могу се извршити у колико од дана доставе првог решења о разрезу до дана доставе решења о накнадним исправкама цензуре није прошло више од две године дана. Разрез друштвеног пореза не може се накнадно исправљати по онем питању које је Државни савет конкретно правосмоћно пресудио. Против накнадно исправљеног разреза друштвеног пореза може се порески обвезник жалити Државном савету у року од 30 дана од дана доставе решења.“

Одредбе овог §-а примењиваће се већ при разрезу за пореску годину 1935.

§ 35

Став пети и шести члана 134 Закона о непосредним порезима бришу се и на место тога стављају ови нови ставови:

„Половину чланова рекламационог одбора т.ј. четири редовна члана и четири заменика поставља Одељење пореза министарства финансија по слободном избору, а на предлог другостепене пореске власти.“

За другу половину чланова бирају надлежне коморе (занатска, трговачка, индустријска, апотекарска, адвокатска и т.д.) из реда пореских обвезника течевине са подручја дотичног рекламационог одбора, свака по два редовна члана и два заменика. Између ових бираних чланова позваће претседник рекламационог одбора вазда само потребан број (т.ј. четворицу), но при том ће pazити да у првом реду буду свакако позвана оба претставника коморе оне струке којој припада порески обвезник о чијем ће се предмету расправљати. Тек ако се ови чланови (и њихови заменици) позиву не одазову или ако која комора на подручју дотичног рекламационог одбора уопште нема, или нема довољно, претставника своје струке, претседник ће по свом избору позвати ма кога између осталих бираних чланова.

Ако која комора ни на поновни позив другостепене пореске власти у одређеном року не иза-

бере своје чланове за рекламациони одбор, поставиће их сама другостепена пореска власт по слободном избору првенствено из реда пореских обвезника течевине уопште, а са подручја дотичног рекламационог одбора“.

Садањи рекламациони одбори постављени за трогодиште 1935/37 вршиће своју дужност док се не замене са новима, који се имају саставити према предњим одредбама.

§ 36

У ставу првом члана 142 Закона о непосредним порезима иза речи: „с надлежне стране“ додају се ов речи: „(пореска власт, порески и рекламациони одбор и т.д.)“.

Трећи став истога члана Закона брише се, а иза шестога става додају се ови нови ставови:

„Посебно код предузећа обавезних на јавно полагање рачуна сматраће се да кривица пореске утаје постоји, ако се утврди да је у пословним књигама, исправама или завршним рачунима предузећа, свесно и намерно у циљу прикривања законског пореза, штогод учињено или пропуштено, па се услед тога друштвена актива, приход или добитак покажу мањим, односно пасива, трошак или губитак вишим но што стварно јесу. У овим случајевима сматраће се, да је радња извршена или пропуштена свесно и у циљу прикривања пореза, ако се она не саопшти пореској власти или у редовној пореској пријави или можда и касније али свакако пре но што власт за њу на било који начин сазна.“

За разлике које се покажу између пореских власти и пореских обвезника друштвеног пореза по питању оцене вредности залиха или висине отписа и резервисања (чл. 81 последњи став и чл. 83 тачка 6 и 7 Закона) неће се примењивати одредбе овога члана.“

Одредбе овог §-а примењиваће се већ при разрезу пореза за пореску годину 1935.

§ 37

Иза прве реченице става седмог члана 142 Закона о непосредним порезима додаје се ова нова реченица: „Ова награда припада потказивачу само ако је у својој достави дао конкретне податке или доказе, и само од оног дела наплаћене казне који сразмерно отпада на податке и доказе доставе који буду утврђени као тачни и истинити.“

Одредбе овог §-а примењиваће се и на све раније доставе по којима награде још нису дозначене.

§ 38

Иза прве реченице става другог чл. 143 Закона о непосредним порезима додаје се ова нова реченица:

„Ове извиђаје и ислеђења могу правоваљано приметити и извршити и више пореске власти, које ће по том сва иследна акта доставити разрезној власти на даљи надлежни поступак.“

§ 39

Тачка 1) и 2) у ставу другом члана 151 Закона о непосредним порезима мењају се и гласе:

..1) за уручену писмену опомену: а) 1 (један) динар ако дуг није већи од 200 динара; б) 0.5% (пола од сто) од целог дуга који премашује 200.— динара и није већи од 10.000.— динара; и в) 1%.

(један од сто) од целог дуга који премашује 10.000.— динара;

2) за извршени попис (пленитбу) ствари: а) 5) (пет) динара ако дуг није већи од 500.— дин., б) 1% (један од сто) од целог дуга који премашује 500.— динара и није већи од 10.000.— динара; и в) 2% (два од сто) од дуга који премашује 10.000.— динара.“

§ 40

На крају става трећег члана 153 Закона о непосредним порезима ставља се запета и додаје: „као и за накнадни разрез закинутог пореза утврђеног током кривичног поступка по члану 142 Закона.“

§ 41

Иза члана 156 Закона о непосредним порезима додаје се нов члан који гласи:

„Члан 156 а.

Право пореског обвезника на повраћај пометњом уплаћеног или протуправно наплаћеног пореза односно претплате без текућег задужења, застарева за пет година рачунајући од дана уплате. Право на повраћај остварује се посебном молбом слободно од таксе. Преплате без текућег задужења, које су за повраћај већ застареле, изравнаће се по званичној дужности путем приписа“.

§ 42

У ставу трећем члана 29 Уредбе о осигурању, принудној наплати и ненаплативости пореза бр. 148.000 од 1928 године речи: „са једном паром“ па до краја тог става бришу се и на место њих стављају ове нове:

„и то: а) 1 (један) динар ако дуг није већи од 200.— динара; б) 0,5% (пола од сто) од целог дуга који премашује 200.— динара и није већи од 10.000.— динара; и в) 1% (један од сто) од целог дуга који премашује 10.000.— динара.

Овакво задужење сме се зарачунати само један пут за исти порески дуг“.

§ 43

Став први члана 77 Уредбе о осигурању, принудној наплати и ненаплативости пореза бр. 148.000 од 1928 године мења се и гласи:

„Само за фактично извршени попис (заплену) ствари наплатиће се и то: а) 5 (пет) динара ако дуг није већи од 500.— динара; б) 1% (један од сто) од целог дуга који премашује 500.— динара и није већи од 10.000.— динара; и в) 2% (два од сто) од дуга који премашује 10.000.— динара.“

§ 44

Ванредни допринос по §-у 16 Финансијског закона за 1934/35 годину, наплаћиваће се по свима примањима подложним службеничком порезу изузев повратних примања из оног службеног односа који није заснован на месечној плати са отказним роком. Изузетно неће се наплаћивати ни од кућне послуге, жандарма, граничара, подофицира и пензионера којима су пензије регулисане по одредбама закона који су важили пре ступања на снагу Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда од 31 јула 1923, Закона о државним саобраћајном особљу од 28 октобра 1923 и Закона о устројству војске и морнарице од 9 августа 1923.

§ 45

За сеоске, општинске, манастирске, државне и приватне пашњаке и шуме веће од 25 хектара у једном комаду, у крајевима где је извршен катастарски попис земљишта по одредбама члана 20 и 21 Закона о непосредним порезима, а у којима још није извршен катастарски премер, до извршења катастарског премера и новог класирања земљишта могу се се у погледу ревизије културе и класе по поднетој молби применити одредбе члана 56 до закључно 59 Закона о катастру земљишта са важношћу од 1 јануара 1929.

Приликом поступка по предњем ставу овог §-а има се проценити и издвојити приближна површина неплодног земљишта, које је ослобођено од земљарине по чл. 10 тач. 10 Закона о непосредним порезима.

Показане разлике на порезу у корист пореских обвезника отписаће се, а ако су већ наплаћене сматраће се као преплате.

§ 46

Изузетно од постојећих законских одредаба, обвезницима пореза на ренте, који уредно пријаве пореској власти своја потраживања и уговорне користи од њих, и докажу, да због платне неспособности дужникове или због постојећих законских прописа, не могу још уговорену корист остварити, биће узети у посебну евиденцију с тим, да ће им порез на ренте бити накнадно разрезан, сваки пут од оног дела користи, ког и када га остваре. Сваку примљену корист од оваквих потраживања, поверилац је дужан да пријави за 15 дана пошто је оствари. У противном, сносиће последице из члана 138 Закона о непосредним порезима, а ако буде пријављен с које друге стране, сносиће и друге законом предвиђене последице.

Ова повластица неће важити за оне повериоце, који, пре но што поднесу пријаву, буду достављени са које стране, макар своја потраживања још и не остварили.

Ако је повериоцу, по раније већ уредно поднетим пријавама, разрезан порез на ренту, пореска ће власт по поднетом и довољно оправданом захтеву повериоца, са наплатом ненаплаћеног разрезаног пореза чекати до наплате односних камата односно друге какве користи, а разрез и наплату за наредне године извршити према одредби из става првог овог §-а.

Министар финансија може важност овог §-а укинути кад то нађе за умесно.

§ 47

Изузетно од прописа §§ 11, 13 и 17 Закона о непосредним порезима дозвољавасе се Задрузи за исушење југоисточног Срема да се може користити правом на повраћај (реституцију) пореза, ако у 1935 години поднесе за то прописну документовану молбу.

§ 48

Олакшање земљарине по уредби бр. 4200 од 2 фебруара 1935, одобреној овим законом у § 90 тач. 8), продужује се и за пореску годину 1936, с тим да се по чл. 1 исте уредбе катастарски чисти приход смањи за једну трећину.

§ 49

Погодност оброчне отплате пореских дугова до краја 1932 године, одобрена § 28 закона о из-

менама и допунама закона о непосредним порезима од 18 фебруара 1934 („Службене новине“ бр. 41—X од 20 фебруара 1934), продужује се за пореске дугове земљорадника као и оних ситних занатлија који станују у местима за која важе одредбе тач. III чл. 37 закона о непосредним порезима, још за даље четири године, тако да се исти могу отплаћивати у току од 15 година почевши са 1934 годином.

§ 50

Овлашћује се Министар финансија, да раздужи порезом на приход од земљишта општине, села и приватне земљопоседнике у срезу Андријевичком за оне шуме и пашњаке, који су били спорни и налазили се под државном управом а за време спора односно док су били под државом управом па до дана доношења судске пресуде, по којој су речена земљишта постала својина садањих власника.

§ 51

1) Став 5 члана 26 Закона о таксама мења се и гласи: „Кад пореска управа посумња у вредност процене извршиће нову процену комисијским путем.

Комисију сачињавају три процениоца, од којих је један шеф пореске управе, други лице које заинтересована страна одреди, а трећи кога ова двојица изаберу. Ако се они у избору трећег процениоца не сложе, доставиће имена предложених лица финансијској дирекцији, која ће извршити избор. Противу избора финансијске дирекције нема места жалби. Ако се процениоци у вредности процене не сложе, вреди процена већине. Ако се сва тројица не сложе, изнаћиће се просечна вредност. Као просечна вредност сматра се сума добијена од збира означене вредности од стране сваког процениоца подељена са три.

Против ове процене са формалне стране има места жалби финансијској дирекцији, против чијег решења нема места жалби.

2) У тар. бр. 92 таксене тарифе одељак II под 3) место: „1“ ставити: „0.10“; а у одељку III под 15) место: „1.50“ ставити: „0.15“.

3) У чл. 2 Уредбе о бановинским трошаринама од 29 марта 1935 године бр. 2765/VII место: „0.90“ ставити: „0.80“, а место речи: „какао од 1 кгр.“ ставити „какао сиров у зрну од 1 кгр. 2.— дин.; какао пржен од 1 кгр. — — — — 2.10 дин.; какао у праху, какаова маса и какаово масло од 1 кгр. — — — — 2.50 дин.; чоколаду и бонбоне са чоколадом од 1 кгр. — — — — 1.— дин.; остале животне намирнице, које садрже у себи какао од 1 кгр. — 0,50 дин.“.

У чл. 3 исте уредбе изоставити у другој реченици речи: „На пиринач домаћег порекла не наплаћује се, а“.

§ 52

За кривце из 7. Напомене уз Тар бр. 101 таксене тарифе учињене од стране аутобуских предузећа за превоз путника и робе до 1 априла 1935 године неће се изрицати пресуде, изречене пресуде неће се извршати, а већ наплаћене казне неће се враћати.

§ 53

Опраштају се све казне изречене према земљорадничким задругама или њиховим функционе-

рима, а по кривицама из Т.бр. 34 закона о таксама.

§ 54

1) § 32 закона о ликвидацији аграрних односа на подручју раније покрајине Далмације мења се и гласи:

Образложена пресуда доставља се интересираним странкама и државном правопраниоцу у Сплиту у колико и држава суделује при плаћању оштета уз клаузулу, да је противу пресуде дозвољена жалба Апелационом суду у Сплиту и то: приватним странкама у року од 14 дана а државном правобраниоцу у року од 30 дана од пријема пресуде. По таквим жалбама одлуке Апелационог суда коначне су.

2) чл. 3 Закона о поништавању државних хартија од вредности додаје се нови став, који гласи:

У току једне буџетске године откупљене државне хартије од вредности у циљу амортизације; примљене државне хартије од вредности и употребљене за редовну или увећану амортизацију и повучене државне хартије од вредности у циљу замене за ново издате обвезнице, коначно се поништавају у току наредне буџетске године. Са дупликатама државних хартија од вредности коначно се поништавају и њихови уникати који су повучени.

Б. МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

§ 55

Овлашћује се Министар правде, да може у сагласности са Министарским саветом, уредбом са законском снагом, извршити измене и допуне у закону о Исламској верској заједници Краљевине Југославије од 31 јануара 1930 године.

§ 56

Установљава се срески шеријатски суд као посебно одељење среског суда I у Загребу. Срески шеријатски суд у Загребу спадаће под местну надлежност Врховног шеријатског суда у Сарајеву.

Установљава се срески шеријатски суд као посебно одељење среског суда у Нишу.

Седиште шеријатског суда премешта се из Беране у Рожај.

В. МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

§ 57

Овлашћује се Министар просвете да по сагласности Министарског савета:

1) доноси нову уредбу о уређењу Министарства просвете, са законском снагом;

2) пропише уредбу о уређењу Океанографског института Краљевине Југославије са законском снагом.

§ 58

Овлашћује се Министар просвете:

1) да може извршити продају имања задужбине Стевана Магазиновића, које се налазе у Београду на Сењаку између улица Миодрага Давидовића, Владете Ковачевића и Нове улице.

Имање ће се продати по извршеној парцелацији по одредбама Грађевинског закона, а путем јавних лицитација.

Добивеним новцем од продатог овог имања има се подићи нова зграда на имању исте задужбине у улици Краља Милана бр. 7 у Београду.

2) да може извршити продају имања задужбине почив. Ђ. Влајковића, које се налази између Кочине, Баба Вишњине, Курсулине и Његошеве улице.

Имање ће се продати по извршеној парцелацији а на јавним лицитацијама.

Са добивеним новцем од продатог имања имају се отплатити дугови горе поменуте задужбине, а остатак ако га буде било, уложити у Државну хипотекарну банку и интерес трошити на циљеве задужбине.

§ 59

Овлашћује се Министар просвете, да изузетно од прописа чл. 71 Закона о државном рачуноводству у циљу покрића личних и материјалних расхода „Музеја Кнеза Павла“ који је постао спајањем Историско-уметничког музеја са Музејем савремене уметности у Београду, може користити кредите ових музеја, предвиђене у партији 240 поз. 1, 3, 4 и 5; парт. 242 поз. 1 под а) и парт. 243 поз. 1 и 5.

§ 60

1) Закон о нострификавању (примању) диплома са страних универзитета и високих школа од 6 јула 1930 године нема ретроактивно дејство. Лица која се пре 11 јула 1930 године стекла дипломе иностраних факултета или високих школа, нису дужна нострификовати стране дипломе ради задржавања стечених и стицања нових права на снову тих диплома.

2) Изузетно од чл. 2 закона о нострификавању (примању) диплома са страних универзитета и високих школа од 6 јула 1930 године а док се у Краљевини Југославији не оснује висока школа за физичко васпитање, нострификавање диплома иностраних високих школа за физичко васпитање врши Министар просвете по саслушању Главног просветног савета:

§ 61

1) За испитивања, која врше заводи Техничких факултета по тражењу трећих лица, ови заводи могу вршити наплате.

Начин и висину наплате, као и сврху којој ће наплаћени износи служити, прописује Министар просвете у споразуму са Министром финансија посебном уредбом.

2) У чл. 22 Уредбе о Уређењу Министарства просвете стављају се ван снаге одредбе које прописују филозофско-педагошку спрему за положај начелника и инспектора Одељења за основну наставу, изузев звања инспектора наставног отсека тога Одељења. Ова одредба важи од дана ступања на снагу финансијског закона за 1933/34 буџетску годину.

3) У § 7 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године допуњује се став 3 следећим текстом:

„За домаће школе, које нису обухваћене Уредбом о рангу стручних школа према средњој школи и факултетима од 1 маја 1933 године, утврђиваће се привремено до доношења нове накнадне Уредбе ранг решењем Министра просвете по саслушању Главног просветног савета, ако је у питању средња или нижа стручна школа, а по саслушању Факултетског савета виша стручна школа. Ово важи и за сва решења која су издата од 15-II-1935 до ступања на снагу овог закона.

Г. МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

§ 62

Уредби о преношењу права потписивања одлука са министра на помоћника министра, генералне директоре и начелнике одељења Д.Р.бр. 65692 од 12 маја 1921 године додати нови чл. 6, који гласи: „Право пренашања потписивања одлуке Министра иностраних послова на подручне органе по овој уредби сматра се, да је до означених износа у златним динарима за кредите Министарства иностраних послова и заступништва у иностранству који су предвиђени и реализују се у страниј монети.“

Д. МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

§ 63

1) Чл. 40 закона о настањивању војске и морнарице мења се и гласи:

Реченица на крају која гласи: „у противном незадовољна страна има право тужбе редовном суду“, брише се, а место ње уноси се следећи текст који гласи: „ако се не постигне споразум, Министарство војске и морнарице, сходно чл. 19 овог закона задржава и даље право настањивања у поменутим зградама док потреба траје с тим, да не плаћа никакве накнаде за сво настањивање сходно чл. 3 истог закона, а спадаће му у дужност одржавање зграда у испрвном стању, као и плаћање потребног осигурња против пожара за све време настањивања. Ако и где наступе такви случајеви, општине, односно самоуправни тела, ослобођавају се у погледу ових зграда плаћања свих државних пореза и јавних дажбина у опште, за све време док служе у смислу свих одредаба за бесплатно настањивање војске и морнарице“.

2) Став 2 § 7 Закона о правима и повластицама подофицира, каплара и редова одликованих златним војничким орденом Карађорђевог звезде са мачевима за осведочену храброст у ратовима 1914—1920 године мења се у толико, што се рок за подношење молби у смислу става 1 истог §-а продужава до 31 марта 1936 године.

3) Пензионисаним официрима чина мајора, којима је одређена пензија чина потпуковника према припадностима по Закону о устројству војске и морнарице од 9 августа 1923 године припада почев од 1 априла 1935 године и повећање пензија од 400.— динара месечно везано за чин потпуковника, према одредбама става другог § 68 под VIII Финансијског закона за 1934/35 годину.

4) У чл. 312 Закона о устројству војске и морнарице после тач. 5 додаје се тач. 6 нова која гласи:

6) Време које је официр и војни чиновник провео стварно на раду у служби државе у својству контрактуалног чиновника, ако је прелаз на контрактуалне у активну службу био непосредан и без икаквог прекида.

5) Одредба ст. 1 тач. 3 § 270 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 има се разумети тако, да војно-државни мајстори, који су били стално-непрекидно запослени у служби војске и морнарице у својству дневничара са дневном зарадом, а којима је тако прослужено време признато за напредовање по закону о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда од 31 јула 1923, имају се сматрати као стални дневничари, те

ће им се тако прослужено време рачунати за одређивање количине пензије.

§ 64

Овлашћује се Министар војске и морнарице, да образује „Фонд војног музеја“. Фондом рукује и надзор над њим врши Министар војске и морнарице преко својих одговорних органа. Новац фонда трошиће се искључиво за циљиве Војног музеја.

За образовање Фонда војног музеја служе: дотације одобрене буџетом, поклони и завештања појединих лица, друштва и установа, у колико не буду утрошени за циљеве музеја и приходи од улазница, изложби и продаја, као и други ванредни приходи.

Ближе одредбе о овоме фонду прописује Министар војске и морнарице уредбом.

Т. МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНА

§ 65

Овлашћује се Министар грађевина:

1) да може прописати начин за паушалну плату путног доприноса из § 22 Закона о државним и § 33 Закона о недржавним путевима за прекомерну употребу путева од аутобуских предузећа.

2) да у сагласности са Министарским саветом, пропише нову Уредбу о подели одељења Министарства грађевина на отсеке и одељке.

§ 66

1) Водне задруге зарачунаће својим члановима на неплаћене заостатке водних доприноса камату у висини у којој држава зарачунава камату за неплаћену порезу.

Скупштине водних задруга које су задужене код Државне хипотекарне банке или Привилеговане аграрне банке могу на неизмирене заостатке водних доприноса одредити камату за 1% већу од оне коју им поменуте банке рачунају за зајмове.

2) Разрезани допринос задруга књижиће се у главне пореске књиге на основу распоредника израђених од стране водних задруга према одобреним задружним прорачунима и достављених надлежним пореским управама.

Наплата водног доприноса вршиће се заједно са државном порезом и осталим дажбинама, а неплаћене суме књижиће се у сразмери појединих задужења.

3) Ставља се ван снаге чл. 26 закона од 1882 године о управљању Тамиш—Бегејском водном задругом преко Министарског комесара, и у колико до краја 1935 задружна скупштина не донесе нова задружна основна правила сходно законској конвенцији закљученој са Краљевином Румунијом, овлашћује се Министар грађевина, да пропише ова правила.

4) На место инжињера и техничара, узетих из ресора Министарства грађевина за потребе у секцијама за извршење великих јавних радова, сходно уредби Министарског савета број 17460/II од 2 фебруара о.г. о финансирању великих јавних радова у сврху оживљења народне привреде, сузбијања незапослености и унапређења туризма, Министарство грађевина може привремено поставити инжињере и техничаре уз дневницу и плаћати их из кредита одобреног за ове исте радове.

5) Тач. 3 § 5 Закона о државним путевима од 8 маја 1929 године мења се и гласи:

„3. (Београд)—Земун — Стара Пазова — Петроварадин — Нови Сад — Србобран—Црно Брдо Топола — Суботица — Хоргош — мађарска граница (за Сегедин)“.

6) Овлашћује се Министар грађевина, да из ради део досадашњег државног пута од Руменке до Пашићева, у срезу новосадском, а из кредита који му стоје на расположењу, но с тим, да се после извршења овог посла, досадашњи државни пут Нови Сад — Црно Брдо претвори у бановински I реда и преда Дунавској бановини на даље руковање и одржавање.

7) Прима се знању и одобрава решење Министра финансија бр. 20792/V од 15 јула 1931, са којим се је сагласио Претседник Министарског савета са бр. 3602 од 14 септембра 1931, по којем се на име накнаде за приватна земљишта узета за изградњу одбранбених насипа Дунавско-Тамишке водне задруге у Панчеву, сопственицима тих земљишта даје у власништво државно земљиште на подручју те Задруге и то у величини површине заузетог земљишта.

Овлашћује се Министар финансија да на исти начин може да обештети сопственике приватних земљишта узетих како за остале мелиорационе објекте поменуте Задруге тако и за израду државног пута Београд—Панчево на подручју ове задруге.

Изузетно од прописа § 36 закона о земљишним књигама извршиће се код територијално-надлежних општинских управа или градских поглаварстава по прописаном поступку оверавање потписа на исправама потребним у циљу земљишнокњижног преноса власништва како за узета земљишта тако и за земљишта дата у замену.

Ови правни послови ослобађају се таксе из тар. бр. 17 и 29 закона о судским таксама, а при законском поступку око извлашћења тих земљишта и при земљишнокњижном преносу неће се плаћати преносна такса по тар. бр. 42 закона о судским таксама ни по тар. бр. 17 односно 12 закона о таксама, као ни бановинске таксе.

§ 67

Овлашћује се Министар грађевина да у сагласности са Министром финансија може закључити код Државне хипотекарне банке зајам до 50,000,000.— динара за израду објеката у циљу снабдевања водом безводних крајева.

За извршење ових радова заинтересоване општине имају дати бесплатну радну снагу и потребно земљиште као и онај грађевински материјал којим располажу.

Зајам се има повлачити поступно према току извршавања радова а одговарајући ануитети за отплату овог зајма уносиће се сваке године у државни буџет.

§ 68

Овлашћује се Министарски савет да у спорузуму са финансијским одборима Народног претставништва на предлог Министра грађевина може прописати уредбу са законском снагом о овлашћеним инжињерима и архитектима, која ће заменити досадашњу привремену уредбу о оснивању инжињерских комора у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца К.М.Г. Бр. 27327 од 8 октобра 1924 и до-

садашњу привремену уредбу о овлашћеним инжињерима и архитектама у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца К.М.Г.Бр. 27362 од 8 октобра 1924.

§ 69

Уредба о уређењу Министарства социјалне политике и народног здравља О.Бр. 2794 од 27 јуна 1929 године мења се у чл. 2 и то: код наслова: „Друго одељење за социјално старање“, „Отсек за инспекцију рада и парних котлова (седми)“ изостављају се речи: „и парних котлова“. Тако се исто те речи изостављају и код наслова надлежности тога Отсека у ставу 4, а о опису надлежности у томе ставу бришу се речи: „Преглед парних котлова“ и речи: „и парних котлова“.

Све особље које је досада било ангажовано на овоме послу преводи се из ресора Министарства социјалне политике и народног здравља у ресор Министарства грађевина с тим, да се припадности овога особља до краја марта 1936 године исплаћују на терет кредита одобреног по буџету Министарства социјалне политике и народног здравља.

§ 70

Овлашћује се Министар грађевина да у споразуму са Министром трговине и индустрије пропише потребне уредбе, правилнике или прописе:

- а) за инсталацију плинских (гасних), водоводних и канализационих уређаја;
- б) за инсталацију централног грејања паром, топлим водом и топлим ваздухом, као и проветравање зграда, а које инсталације врше инсталатери из § 23 ст. 1 тач. 81 и 82 Закона о радњама.

§ 71

Сва лица која продају млеко као сопствени земљораднички производ, а која су у години 1932 и доцније због превоза млека осуђени на плаћање доприноса за ванредно искоришћавање путова по § 22 Закона о државним и § 33 Закона о недржавним путовима, — ослобођавају се плаћања одређеног им доприноса, а донета извршна решења стављају се овим ван снаге.

До сада наплаћене суме по истом основу неће се враћати лицима од којих су наплаћене.

Е. МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА

§ 72

Овлашћује се Министар саобраћаја:

- 1) да може из прихода, којима располаже утрошити до 3,300.000.— динара за извршење радова на атхезионој прузи Пазарић — Тарчин и за преуређење станице Брадина.
- 2) да може из железничких прихода употребити 17,700.000.— динара за неопходно нужне радове у сврху оспособљавања пруга за интензивнији саобраћај.
- 3) да може из железничких прихода исплатити 2,030.000.— зл. франака аустријској влади на име стплате дуга за клиринг-пензије по Римском споразуму као и расходovati већ задржаних 3,510.421.51 зл. франака на име наших удела из међународног железничког и поштанског саобраћаја за отплату истог дуга.
- 4) да у циљу обнове инвестиционих објеката и возног парка државних железница а по спора-

зуму са Министром финансија може закључити дугорочни зајам у износу до динара 300,000.000.— код које новчане установе, с тим да се анuitети за отплату тог зајма предвиђају у наредним буџетима расхода Управе државних железница.

5) да може у изузетним случајевима и само за незапоседнута железничка стајалишта давати право издавања железничких возних карата приватним лицима и да им за тај рад може одобравати провизију до највише 5%.

6) да изузетно од чл. 118 Грађевинског закона може продужити забрану новог зидања на онај део земљишта резервисаног у грађевинском реону града Београда решењем Министра саобраћаја Г. Ж. бр. 2017 од 18-II-1933 године, који је потребан за грађење железничких постројења према даљњем пројекту београдског железничког чвора и који је на терену видно обележен.

За делимичну исплату тога земљишта као и за делимичну исплату оштете за измештање грађевина подигнутих на том експроприсаном земљишту Министар саобраћаја може из прихода утрошити у току буџетске 1935/36 године суму од 15,000.000.— динара.

7) да у споразуму са Министром финансија може одобрити Дирекцији речне пловидбе закључење дугорочног зајма код Државне хипотекарне банке, у циљу стварања обртног капитала, исплате досадањих обавеза и оправке и обнове пловног парка. Износ овог зајма не може прећи суму од 50,000.000.— динара. Анuitети за отплату овог зајма уносиће се у буџет расхода Дирекције речне пловидбе, а исплаћивати из општих сретстава Министарства финансија. Детаљну употребу овог зајма одобрава Министар саобраћаја у споразуму са Министром финансија.

8) да у току ове буџетске године може на рачун остварених прихода по поштанско-телеграфско-телефонској служби вршити исплате за опрачку поштанских вагона, у колико односна партија буџета расхода за поштанско-телеграфско-телефонску службу не би била довољна с тим да не може прећи суму од 3,000.000.— динара.

9) да износ награде одређене изменом чл. 35 став 3 тач. 3 закона о поштанско-штедном, чековном и вирманском промету у § 49 тач. 3 финансијског закона за 1933/34 год. за удружење поштанско-телеграфско-телефонских службеника подели на равне делове на удружење поштанско-телеграфско-телефонских чиновника и удружење поштанско-телеграфско-телефонских званичника и служитеља у исте сврхе.

10) да у колико буџетом одобрени кредит за Управу поморства и речног саобраћаја намењен за штампање плативих образаца и књига не буде довољан, може подмиривати издатке око штампања ових на рачун остварених прихода од њихове продаје.

11) да за потребе подморских бетонских радова, које врши Дирекција поморског саобраћаја у Сплиту, може набавити из Грчке 1.500 тона санторинове земље без наплате увозних царинских дажбина.

12) да у циљу покрића расхода око одржавања, односно уређења Тамишког канала, канала зв. Дунавац-Поњавица и оних зимовника, који се ван зиме искоришћују за обављање трговачких операција, а у споразуму са Министром финансија, одреди таксе за коришћење овог канала и зимовника и пропише уредбу о наплати тих такса. Наплаћене

таксе показиваће се у буџету прихода Министарства саобраћаја.

13) да може одобрити сторнирање износа, који су ушли у привремене признанице контроле прихода Генералне дирекције државних железница приликом утврђивања станичних салда 1928 године на територији београдске и суботичке дирекције, на терет рачуна станичних необрачунатих прихода с тим, да се о њима води и даље засебна евиденција и у случају наплате наплаћене суме унесу у државну касу.

14) да у споразуму са Министром трговине и индустрије измени и допуни § 10 закона о железницама јавног саобраћаја од 23-VI-1930 године §§ 1, 60, 102 и 122 закона о радњама, у колико се поменути параграфи односе на везе и грађење малих железница, како оних које су за јавни саобраћај, тако и оних које нису намењене за јавни саобраћај.

Да на основи предње измене пропише Правилник о грађењу и експлоатацији свих врста индустријских колосека и пруга, у колико ови долазе у надлежност Министарства саобраћаја и нису намењени јавном саобраћају, а с тим у вези да се измени и чл. 11 Закона о уређењу Врховне државне управе од 31 марта 1929 године.

15) да у споразуму са Министром финансија и Главном контролом измени и допуни Правилник о финансијској и рачунској служби државних железница саобразно одредбама новог закона о железничкој имовини у експлоатацији Министарства саобраћаја.

16) да може извршити потребне измене и допуне у правилнику о радницима државних саобраћајних установа од 11 маја 1933 године, који је прописан на основу § 188 закона о државном саобраћајном особљу.

17) да за рачунопологаче у смислу чл. 26 закона о државном рачуноводству може постављати и регулисане званичнике и служитеље, у колико организација железничке и бродарске саобраћајне службе по важећим прописима предвиђа употребу тих органа на месту са којим је скопчана и дужност примања, држања или издавања новца или материјала државног.

18) да може ресторације, бифе-е, киоске, трафике, мењачнице, бријачнице и све остале продавнице по железничким станицама које служе потребама путника, издавати под закуп мимо одредаба закона о државном рачуноводству а по правилнику, који ће прописати Министар саобраћаја споразумно са Министром финансија и Главном контролом.

19) да по одобрењу Министарског савета може уговор са друштвом „Путник“ за продају возних карата Г.Д.бр. 53819-33 као и додатак уговору Г.Д.бр. 53819-33 са истим друштвом о афишажи, продужити за 10 година од дана његовог истека, и да може променити поједине одредбе уговора и његовог додатка изузев одредаба у чл. 18 уговора и чл. 8 његовог додатка.

20) да с обзиром на нове међународне конвенције о превозу путника, пртљага и робе на железницама донесе нову уредбу са законском снагом о превозу путника, пртљага и робе која ће заменити садашњу железничку-саобраћајну уредбу, донесену на основу чл. 38 закона о буџетским дванаестинама за месеце април, мај, јуни, јули 1925 године.

21) да може на поправке и уздржавање приморских лука утрошити приход лучких такса до висине од 10,000.000.— динара.

§ 73

Овлашћује се Министарски савет да на предлог Министра саобраћаја и Министра финансија, а у споразуму са финансијским одборима Народног претставништва, пропише уредбу са законском снагом о грађењу и уређењу Београдског пристаништа и унапређењу речног бродарства.

Овлашћује се Министар саобраћаја да на грађењу и уређењу првог дела Београдског савског пристаништа од Травничке улице до Града са целокупним пристанишним уређајем и потребним комуникационим објектима, као и на грађење Чукарничког зимовника може утрошити суму од 85,000.000.— динара, на грађење бродарске радионице 20,000.000.— и повећање државног учешћа у акцијском капиталу приватног речног бродарства суму од 5,000.000.— динара—укупно 110,000.000.— динара.

Овај се издатак има подмирити из зајма који ће се закључити код Државне хипотекарне банке у износу од 80,000.000.— динара и из дотације од 15,000.000.— динара из државног фонда за јавне радове основаног код Државне хипотекарне банке чл. 10 Уредбе о извођењу јавних радова од 22 новембра 1934 год. и из дотације од 15,000.000.— динара из Општег калдрминског фонда који се води код Државне хипотекарне банке.

Закључени зајам код Државне хипотекарне банке у износу од 80,000.000.— динара има се исплатити на следећи начин:

45,000.000.— динара из Пристанишног фонда за грађење Београдског савског пристаништа, који се у ту сврху има основати из прихода од такса предвиђених у одељку VIII Т.бр. 303 Закона о таксама, пристанишних експлоатационих прихода и прихода од других пристанишних такса, које ће прописати Министар саобраћаја, као и из дотација за време од 15 година које ће се уносити у буџет Министарства саобраћаја у годишњем износу од 1,000.000.— динара и буџет Дирекције речне пловидбе у годишњем износу од 500.000.— динара.

35,000.000.— динара од прихода Општег калдрминског фонда.

§ 74

Друштво Хрватски Радиша као и друштво Привредник ослобођавају се од поштарине у међусобном дописивању између друштвених организација и Средишњице, Средишњице и приватника, те друштвених организација између себе и то за све листове и тисканице до 2 кгр.

Ж. МИНИСТАРСТВО ШУМА И РУДНИКА

§ 75

Овлашћује се Министар шума и рудника:

1) да може изменити границу државне шуме северног Кучаја према Мајдан-печкој универзитетској домени Београдског универзитета тако, да нова исправљена граница ове државне шуме према поменутој домени иде реком Великим Пеком онако, како је то предложила одређена комисија у своме граничном протоколу и скици заведеним у Одељењу за шумарство Министарства шума и

рудника под бр. 25383 од 8 новембра 1933 год. и да може извршити исправку границе државне шуме средњег Кучаја према граници Мајданпечке универзитетске домене Београдског Универзитета према стању из 1931 год.“

2) да изузетно од прописа § 112 Закона о шумама у нарочито оправданим случајевима у циљу арондације поседа и појевтињавања управе по одобрењу Министарског савета и уз сагласност Главне контроле изврши размену државног шумског земљишта за земљиште имовне општине у еквивалентној вредности.

3) да дипломиране шумарске инжењере поставља за чиновничке приправнике-волонтере без принадлежности.

Време проведено у таквом својству рачунаће им се као време приправне службе за полагање државног стручног испита и испита за самостално управљање шумом.

Овим држава не преузима никакву обавезу, да их прими у државну службу, а на нормалним путем упражњена места имају се првенствено постављати ови приправници-волонтери.

4) да банским управама стави на расположење државно шумарско особље за рад у бановинским устновама, док овај буде трајао, с тим да се том особљу за то време исплаћују принадлежности из бановинске касе а њихове принадлежности по државном буџету, да иду на олакшање дотичних партија буџета расхода Министарства шума и рудника.

5) да може дозволити бесплатни пренос власништва са државног ерара и убаштињење свима оним интересентима, који су дотична земљишта добили под закуп по уговору у сврху унутарње колонизације на основу прописа важећих у доба закључења уговора, у колико су испунили обавезе по уговору.

Ово право може Министар шума и рудника пренети на дирекције шума.

Упуства за извршење ове уредбе прописале Министар шума и рудника.

6) да изузетно од § 55 Закона о шумама може допустити грађанима Општине улцињске и села Круча, Крута, Горње и Доње Братице да бесплатно напасају своју стоку у државној шуми Мавријану.

7) да зграде и земљиште у Ивановом Селу, у којима је смештена Државна шумска управа, прода и од тога добивени новац непосредно употреби за куповину земљишта и зидање нове или куповања одговарајуће зграде у Грубишном Пољу.

8) да изузетно од прописа § 53 Закона о шумама погорелцима Вучинић села општине Српске Моравице среза Врбовског изда бесплатно дрво из државних шума у количини по овереном обрачуно потребне грађе за обнову изгорелих зграда.

9) да може по предлогу Информативне комисије и одобрењу Министарског савета извршити у корист граничних села или општина исправку граница ограничених државних шума, када се то прсучавањем на самоме лицу места покаже као неопходно потребно, с обзиром на потребе села или општина, шумске привреде уопште и државе. Информативну комисију образују два виша шумарска чиновника и надлежни шеф шумске управе. Поступак се отвара на молбу заинтересованог села или општина.

10) да може по одобрењу Министарског савета дозволити вођење спора о својини оним лицима, чија је кућа или зиратна земља остала после

ограничења у државној шуми и којима држава није признала својину, и то за једну годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Сопственици могу докзивати право својине код редовног суда свима доказним средствима предвиђеним у грађанском судском поступку.

Допуштени су као докази сведоци, без обзира на вредност имовине.

§ 76

Од оних шумских земљишта што су их имовне општине купиле од приватних великих шумских поседника, могу се по § 24 став 9 Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 год. са свим његовим каснијим изменама и допунама у року од године дана од ступања на снагу овог закона, експроприсати површине до највише 25% тсг шумског земљишта за потребе оближњих села или општина.

Поред тога овлашћује се Министар шума и рудника, да у споразуму са Министарским саветом, може у изузетним случајевима, кад то привредне прилике захтевају, појединим селима или општинама уступити у својину део државне шуме.

3. МИНИСТАРСТВО СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ И НАРОДНОГ ЗДРАВЉА

§ 77

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља:

1) да може из санитетског фонда утрошити суму до 500.000.— динара за довршење новог Хируршко-гинеколошког павиљона Државне болнице у Скопљу.

2) да може у споразуму са Министром финансија прописати Правилник, којим ће се регулисати наплаћивање болничких пристојби за лечење у државним болницама и амбулантама, а у бановинским и градским по предлогу надлежног бана с обзиром на §§ 6, 7 и 8 Закона о болницама, као и да овај Правилник може по потреби допуњавати и мењати. Док се овај Правилник не пропише важе одредбе Правилника о болничким таксама С.бр. 20.000 од 27 септембра 1924 године.

3) да у споразуму са Министром финансија може прописати нарочиту таксу у корист бањске касе Управе врњачке бање, за заузето земљиште за продају намирница на пијаци Врњачке бање.

4) да може из народног инвалидског фонда (чист приход) дати средишњем одбору удружења ратних инвалида на име субвенције:

а) за уређење инвалидског лечилишта у Сокобањи 50.000.— динара;

б) за уређење инвалидског лечилишта на Златибору 50.000.— динара;

в) за уређење инвалидског дома Витешког краља Александра I Ујединитеља у Београду 300.000.— динара.

5) да може из народног инвалидског фонда (чист приход) дати на име субвенције: Болници за нервне и душевне болести у Врапчи 150.000.— динара за покриће материјалних расхода око адаптације и уређења депандансе у Великој Горици ради отварања дома за слабомишлену и душевно заосталу децу, у који се имају првенствено сместити деца ратних инвалида и лица заштићена инвалидским законом.

§ 78

Лица, која су без своје кривице до 31 марта 1935 примила на име инвалидских принадлежности ма у ком облику више него што им је припадало, ослобађају се да врате држави примљени вишак.

§ 79

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља да у сагласности са Министарским саветом и финансијским одборима Народног рпетставништва донесе уредбу са законском снагом о изменама и допунама Инвалидског закона од 4 јула 1929 године, са његовим изменама и допунама од 4 децембра 1929 и 18 септембра 1930 год.

III РАЗДЕО — ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

§ 80

На дан 1 септембра 1935 установљава се Министарство пошта, телеграфа и телефона. Његову организацију прописује Министарски савет уредбом, са законском снагом, а на предлог Министра правде. Овом ће се Уредбом регулисати исплата свих личних и материјалних расхода из кредита одобрених по данашњем буџету.

§ 81

Одлуке о пријему у државну или самоуправну службу нових чиновника или службеника, или одлуке о унапређењу и разврставању таквих лица, могу се спремати тек када је надлежни орган констатовао да има слободно буџетско место и слободан кредит.

Државни и самоуправни чиновници и службеници који почев од 1 августа 1935 године буду спремали и подносили на одобрење надлежном министру или за то овлашћеном државном или самоуправном органу одлуке о пријему у државну или самоуправну службу нових чиновника или службеника или о унапређењу или о разврставању таквих лица без претходно унапред осигураног буџетског места и буџетског кредита и тиме проузроковали повећање државног или самоуправног буџета, одговарају солидарно за накнаду штете пред Главном контролом; ако за доношење таквих одлука недостаје претходно одобрено слободно буџетско место и претходно одобрени буџетски кредит, за пријем таквих лица у службу, односно за унапређење или разврставање. Одлука Главне контроле постаје извршна ако је у случају жалбе, одобри Касациони суд. Рок жалбе је 15 дана.

§ 82

Закон о организацији Финансијске управе од 7 децембра 1929 мења се и допуњује и то у:

§ 3 после речи: „Буџетско одељење (VII)“ уметнути речи: „Банковно и валутно одељење (VIII)“ и „Одељење за финансиску контролу (IX).“

§ 6 тач. 2 под II брише се, а после тач. 3 под VII уметнути: „VIII Банковно и валутно одељење: 1) новчани заводи под Министарством финансија; и 2) новац, валуте, девизе и берзе. У истом §-у после тач. 2 под VIII уметнути: „IX Одељење за финансијску контролу“: 1) послови око службеног односа свих чиновника и званичника финансијске контроле, 2) технички реферат за пловне објекте финансијске контроле, 3) надзор над целокупним радом финансијске контроле и старање о служби,

реду и дисциплини финансијске контроле и 4) статистички послови финансијске контроле.

Овлашћује се Министар финансија да у духу ових измена и допуна може изменити правилник о пословном реду у Министарству финансија.

§ 83

Овлашћује се Министар финансија, да изузетно од прописа §§ 31 и 41 Закона о чиновницима, Уредбом пропише надлежност и поступак за оцењивање службеника државних правобраниоштава и Врховног државног правобраниоштва, изузев чиновника наведених у § 31 ст. 2 Закона о чиновницима.

§ 84

Од дана ступања на снагу овог закона, проширује се важност одредбе § 56 Финансијског закона за 1932/33 годину и на лица, која се узимају у служби бановине као дневничари или хонорарни службеници.

За личне и породичне потпоре ових лица установљава се „Потпорни фонд помоћног особља у служби бановине“ — код сваке бановине посебно.

Овлашћују се банови да правилником пишу за надлежну бановину састав и управљање овим фондом, као и услове по којима се стиче и губи право на потпору.

Прима се знању и одобрава § 17 став 2 Уредбе о извршењу буџета Савске бановине за 1932/33 годину и § 11 исте уредбе за 1933/34 годину као и правилник о Потпорном фонду помоћног особља у служби Савске бановине бр. 54339/VII-1933 од 30 септембра 1933.

§ 85

У § 245 Закона о државном рачуноводству од 15 јула 1934 у првом реду место: „за 1936/37 годину“, ставити „1937/38 годину“, а у § 246 истог закона у првом ставу на крају место речи: „1936 године“ ставити речи: „1937 године“.

§ 86

1) Од ступања на снагу овог Закона па за време важења овог Закона не могу се постављати за канцеларијску службу на звање званичника и служитеља дневничари, хонорарни службеници и надничари, који се узимају на рад у служби државе и бановине и њихових предузећа.

2) На терет слободног кредита одобреног по буџету за разврстане путаре могу се постављати путарски радници (дневничари) у свему по Уредби о службеним односима државних путара и њиховим принадлежностима М.Г.бр. 14632 од 21 маја 1929 године, с тим, да се не може прекорачити број и укупна сума кредита по буџету одобрена.

§ 87

1) Прекорачења кредита на материјалним расходима, учињена у већ одобреним буџетима градских општина до краја 1934 године може накнадно одобравати Бан на образложен предлог Градског већа дотичне општине.

2) Буџете градских општина као и општина за раније године закључно са 1933 годином, који нису одобрени од стране надлежних власти, може накнадно одобрити Министар финансија по повољном мишљењу Бана.

3) Рачуни општина које су биле под италијанском окупацијом, за време док нису евакуисане, сматрају се разрешеним.

4) Зајмове градских општина као и општина закључене до краја 1934 године, а неодобрене од стране власти, које су за то биле надлежне у времену закључења зајма, може накнадно одобрити Министар финансија у споразуму са Министром унутрашњих послова и повољном мишљењу Бана.

5) Промену намене зајмова градских општина као и општина, закључених и одобрених од надзорне власти до краја 1934 године, може накнадно одобрити Министар финансија у споразуму са Министром унутрашњих послова и по вољном мишљењу Бана.

6) Сва раније извршена отуђења општинских некретнина одобрена од стране надлежних општинских тела, која због укидања ранијих жупанија нису могла бити на време одобрена, може Министар финансија накнадно одобрити у споразуму са Министром унутрашњих послова и по вољном мишљењу Бана, ако су таква отуђења поново одобрена од стране надлежних општинских тела.

7) Овлашћује се Главна контрола, да испитује случајеве општина, које из било којих разлога нису биле у могућности саставити годишње завршне рачуне закључно са 1933 годином, с тим, да у случају оправдања, може ове разрешавати од дужности склапања годишњих рачуна.

8) Градске општине које нису донеле одлуку по ставу другог § 148 Закона о градским општинама могу те одлуке накнадно донети.

§ 88

Сви расходи по буџету државних расхода, како оних општих државних расхода тако и државних привредних предузећа и установа, чине једну недељиву, јединствену целину и тако се у буџету показују. Расходи државних привредних предузећа и установа показују се заједно са општим државним расходима у разделама буџета оних министарстава, у чију надлежност спадају.

Сви државни приходи, како они општих државних прихода, тако и они државних привредних предузећа и установа, чине такође недељиву, јединствену целину и тако се у буџету показују. Приходи државних привредних предузећа и установа показују се у одговарајућим разделама буџета државних прихода.

Овако састављени расходи и приходи сачињавају заједно: Буџет државних расхода и прихода. Суме расхода и прихода државног буџета предвиђају се и одобравају у бруто износу.

Општа рекапитулација државног буџета обухвата:

- 1) укупну суму расхода буџетом предвиђену,
- 2) укупну суму прихода буџетом предвиђену,
- 3) разлику између прихода и расхода.

У буџету државних расхода и прихода партије се означају, посебно за расходе а посебно за приходе, непрекидним редним бројевима од почетка до краја буџета.

Министар финансија ће према овом §-у издати сваке године упуства за израду предлога буџета државних расхода и прихода са предлогом финансијског закона. У исто време одредиће који се прилози и докази имају прикључити и утврдити рокове за њихово подношење.

Ступањем на снагу овог закона престаје важити Уредба о техничком саставу буџета државних расхода и прихода ДР.бр. 61652 од 13 маја 1927 год., као и сви други прописи који су у супротности са овим параграфом.

Одредбе овог §-а важе и за израду бановинских, градских и општинских буџета за које такође Министар финансија издаје сваке године упуства за израду њихових предлога буџета.

За тумачење овог §-а надлежан је Министар финансија.

§ 89

Примају се знању и одобравају:

I) Решење Министарског савета бр. 5955 од 3 јула 1928; решење Министарског савета Пов. бр. 238/VII од 22 новембра 1934; решење Министарског савета В. К. Бр. 1202 од 16 јануара 1935; решење Министарског савета Пов.М.К.бр. 344 од 14 фебруара 1935; решење Министарског савета Пов.бр. 164/II од 30 марта 1935; решење Министарског савета Пов.бр. 97/VII од 26 априла 1935; решење Министарског савета Пов.Б.бр. 978 од 6 јула 1935;

II) Решење Министарског савета М.С.бр. 387 од 22 маја 1935 о консолидовању дуга Главне државне благајне код Поштанске штедионице;

III) Решења Министарског савета: бр. 10546/VII од 29 децембра 1934, бр. 1746/VII од 25 фебруара 1935 и бр. 3210/VII од 5 априла 1935, о наредбама по накнадама Краљевском Намесништву;

IV) Решење Министра финансија бр. 2201/VI од 18 јануара 1935 о продужењу издавања обвезница лутријске $2\frac{1}{2}\%$ државне ренте за ратну штету;

V) Решење Министра финансија бр. 901/VII од 17 фебруара 1934 о закључењу зајма Градског поглаварства у Љубљани код Поштанске штедионице за регулацију реке Љубљанице;

VI) Решење Министра финансија бр. 157140/II од 9 новембра 1934 с тим да важи до 1 фебруара 1935 г., о регулисању прима од продаје железничких карата са друштвом „Путник а. д.“ из Београда;

VII) Решење Министра просвете Пов.О.Н.Бр. 769 од 1 септембра 1930 о оснивању приватне учитељске школе;

VIII) Решење Министра шума и рудника бр. 1310 од 7 јуна 1934 о позајмици из фонда за пошумљавање у износу од 2,500.000.— динара за ограничење државних шума и друге потребе;

IX) Решење Министарског савета Бр. 5744 од 4 марта 1935 о позајмици из фонда за пошумљавање у износу од 2,500.000.— динара за ограничење државних шума и друге потребе;

X) Решење Министра шума и рудника бр. 27200 од 5 децембра 1932 о наплати 6% доприноса у фонд за пошумљавање;

XI) Решење Министра просвете П.бр. 45371/33 од 14 децембра 1933 о изради детаљних планова за подизање нове зграде Државне штампарије у Београду.

§ 90

Примају се знању и одобравају:

Уредбе Министарског савета донете на основу § 63 финансијског закона за 1934/35 годину и Финансијског закона продуженог Указом од 11 марта 1935 године за месеце април, мај, јуни и јули 1935 године и то:

1) Уредба о измени Уредбе од 5 маја 1934 године о измени закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 године са изменама и допунама од 5 децембра 1931 године и 24 јуна 1933 године — Бр. 88320 од 31 децембра 1934 године („Службене новине“ од 31 децембра 1934, бр. 302—LXXX).

2) Уредба о преводу у надлежност Министра финансија Државне хипотекарне банке, Поштанске штедионице и Привилеговане аграрне банке. — Бр. 1940/1 од 15 јануара 1935 („Службене новине“ од 17 јануара 1935, бр. 13).

3) Уредба о ликвидацији револвинг кредита Народне банке. — Бр. 6701/II од 15/1-1935 („Службене Новине“ од 21 јануара 1935. број 15).

4) Уредба о продужењу рока за измену наплата на постојећим товарним колима. — Бр. 1321 од 18 јануара 1935 („Службене Новине“ од 22 јануара 1935, бр. 16).

5) Уредба о измени Уредбе о максимирању камата. II. бр. 3219/К. од 28 јануара 1935 године („Службене новине“ од 29 јануара 1935, бр. 22).

6) Уредба о изменама и допунама Уредбе о заштити земљорадника од 3 августа 1934 године. К.М.Бр. 34 од 2 фебруара 1935 године („Службене Новине“ од 5 фебруара 1935, бр. 28 — V.).

7) Уредба о финансирању великих јавних радова у сврху оживљења народне привреде, сузбијање незапослености и унапређење туризма. Бр. 17460/II од фебруара 1935 године („Службене Новине“ од 7 фебруара 1935, бр. 30 — VI.).

8) Уредба о олакшању земљарине за пореску 1935 годину. Бр. 4200/V од 2 фебруара 1935, године („Службене Новине“ од 7 фебруара 1935, бр. 30 — VI.).

9) Уредба о регулисању пореских разлика по чл. 20 и 138 (последњи став) закона о непосредним порезима од 8 фебруара 1928 године. Бр. 4201/V од 2 фебруара 1935 године („Службене Новине“ од 7 фебруара 1935, бр. 30 — VI.).

10) Уредба о измени Уредбе од 31 децембра 1934 године о измени закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима са изменама и допунама од 24 јуна 1933 године. Бр. 18336/VIa од 25 марта 1935 године. („Службене новине“ од 30 марта 1935 године. — бр. 76).

11) Уредба о бановинским трошаринама. Бр. 2765/VII од 29 марта 1935 године („Службене новине“ од 1 априла 1935, бр. 77).

12) Уредба о регулисању услова производње, предаје и откупне цене шећерне репе. Бр. 11271/V од 29 марта 1935 године („Службене новине“ од 1 априла 1935, бр. 77).

13) Уредба о такси на подвозна средства и државној трошарини на плинско уље. Бр. 23332/III од 29 марта 1935 године („Службене новине“ од 1 априла 1935, бр. 77).

14) Уредба о нормирању интереса на капитал Чиновничког пензионог фонда код Државне хипотекарне банке. Бр. 15220/1 од 7 априла 1935, („Службене новине“ од 10 априла 1935, бр. 85).

15) Уредба о измени закона о сузбијању полних болести од 28 марта 1934 године. С.бр. 12123 — априла 1935 године. („Службене новине“ од 27 априла 1935, бр. 99).

16) Уредба о установљењу Централног фонда за санацију главних братинских благајна за осигурање радника и намештеника у предузећима,

која потпадају под рударске законе у Краљевини Југославији Р.бр. 6963 од 7 маја 1935 године, („Службене новине“ од 15 маја 1935, бр. 112—XXVI).

17) Уредба о такси на продужење рока у исправама о зајму. Бр. 38309/III од 23 маја 1935 године („Службене новине“ од 27 маја 1935, бр. 121).

18) Уредба о извршењу уговора о испоруци југословенских дувана у листу дирекцији пољског монопола бр. 21603/1 од 21 маја 1935 („Службене новине“ од 28 маја 1935, бр. 122—XXX).

19) Уредба о изменама и допунама у Уредби о финансирању великих јавних радова у сврху оживљења народне привреде, сузбијања незапослености и унапређења туризма донетој под бр. 17460/II од 2 фебруара 1935 — бр. 74600/II од 22 маја 1935 („Службене новине“ од 30 маја 1935, бр. 124—XXXI).

20) Уредба о уређењу питања својине приватних лица у ограниченим државним шумама у Србији, Јужној Србији и Црној гори 11 јуна 1935 („Службене новине“ од 11 јуна 1935, бр. 133—XXXIII.).

21) Уредба о измени чл. 3 „Уредбе о изменама и допунама Уредбе о заштити земљорадника од 3 августа 1934 године“ донете 2 фебруара 1935 године — бр. Пов. 139 од 15 јуна 1935 („Службене новине“ од 18 јуна 1935, бр. 138 — XXXIV.).

§ 91

Примају се знању и одобравају:

Уредбе Министарског савета донете на основу § 64 финансијског закона за 1934/35 годину и Финансијског закона продуженог Указом од 11 марта 1935 године за месеце: април, мај, јуни и јули 1935 године и то:

1) Уредба о установи рачунског инспектора при Министарству правде. Бр. 18500 од 16 фебруара 1935 године („Службене новине“ од 25 фебруара 1935, бр. 45—IX).

2) Уредба о условима за унапређивање подофицира у старије чиновне и у чиновне официра и класе војних чиновника, о унапређивању официра и војних чиновника у старије чиновне — класе и о саставу комисија за командантска путовања и решавање задатака. Ђ.Бр. 3780 од 25 фебруара 1935 године („Службене новине“ од 1 марта 1935, бр. 49—XII).

3) Уредба о премештају седишта средског ше-ријатског суда из Андријевице у Гусиње. Бр. 31220 од 20 марта 1935 године („Службене новине“ од 21 марта 1935, бр. 68).

4) Уредба о простијем и бржем поступку код кривичних судова. Бр. 31270-У-154 од 20 марта 1935 године („Службене новине“ од 25 марта 1935, бр. 71—XVII).

5) Уредба о додацима на скупоћу пензионера потпорног фонда радника по Артилеријско-техничкој грани. Бр. 5471/1 од 28 фебруара 1935 године („Службене новине“ од 27 марта 1935, бр. 73—XVIII).

6) Уредба о привременом упоређењу звања градских службеника са звањима и положајима државних службеника. IV Бр. 1415 од 29 марта

1935 године („Службене новине” од 5 априла 1935, бр. 81 — XXI).

7) Уредба о спајању историјско-уметничког музеја и музеја савремене уметности у Београду. М.С.бр. 280 од 29 марта 1935 године („Службене новине” од 9 априла 1935, бр. 84).

8) Уредба о смањењу додатака чиновника државне исељеничке службе на терет исељеничког фонда. М.С.бр. 323 од 7 маја 1935 године („Службене новине” од 21 маја 1935, бр 117 — XXVIII).

§ 92

Време од 1 априла 1935 до 31 марта 1936 године образује буџетску 1935/36 годину, за коју се има саставити засебан завршни рачун.

§ 93

Овај закон ступа у живот кад се обнародује у „Службеним новинама”, а обавезну снагу добија 1 августа 1935 године у колико у појединим параграфима није друкчије наређено.